

2

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

จัดทำโดย
นางสาววิไลพร ธรรมตา
งานบริการงานวิจัยและพัฒนา
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พฤษภาคม 2547

คำนำ

คู่มือแหล่งทุนวิจัยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติฉบับนี้ ผู้จัดทำได้รวบรวมข้อมูล ยุทธศาสตร์และแนวทางการวิจัยของสำนักงาน รายละเอียดของทุนวิจัยประเภทต่างๆ และวิธีการ เสนอขอรับทุนไว้อย่างละเอียด โดยแหล่งที่มาของข้อมูลได้รวบรวมมาจากเอกสารแจ้งเวียนของส่วน ราชการ จากข้อมูลในเวปไซด์ของสำนักงานที่ www.nrct.net ตลอดจนการขอข้อมูลเพิ่มเติมจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้เนื้อหาที่สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน สำหรับใช้เป็นเอกสารประกอบการสืบค้นข้อมูล การวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักสำคัญในการสนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยของประเทศ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารคู่มือแหล่งทุนวิจัยฉบับนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อนักวิจัยของมหาวิทยาลัย และผู้สนใจโดยทั่วไป

(นางสาววิไลพร ธรรมตา)

ผู้จัดทำ

พฤษภาคม 2547

สารบัญ

	หน้า
แผนวิจัยและทิศทางการวิจัยของสำนักงาน	1
ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ. 2548-2550)	2
หลักเกณฑ์การกำหนดและคัดเลือกโครงการวิจัยแบบบูรณาการ	55
เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอการวิจัยแบบไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และ แผนงานวิจัยวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลางของหน่วยงานภาครัฐ ที่เสนอของงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2548	61
แบบเสนอแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ ประกอบการของงบประมาณ ประจำปี 2548 (แบบ ว-1บ)	66
แบบเสนอแผนงานวิจัยประกอบการของงบประมาณ ประจำปี 2548 (แบบ ว-1ช)	71
แบบเสนอแผนงานวิจัยประกอบการของงบประมาณ ประจำปี 2548 (แบบ ว-1ด)	76
ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย-ญี่ปุ่น	83
ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย-เกาหลี	87
ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย-จีน	91
ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย-เยอรมัน	94
ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย-ออสเตรเลีย	97
ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย-อิสราเอล	100
ภาคผนวก	102

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ทิศทางการวิจัยและแผนวิจัยเพื่อใช้ในการประเมินผลข้อเสนอการวิจัยของส่วนราชการและ รัฐวิสาหกิจที่
เสนอของบประมาณประจำปี ตามมติ คณะรัฐมนตรี สำหรับปีงบประมาณ 2544 – 2547

แผนวิจัยได้กำหนดให้อยู่ใน 4 ทิศทางดังนี้:

1. ทิศทางการวิจัยที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง

การวิจัยที่อยู่ในทิศทางนี้ ต้องเป็นการวิจัยที่เห็นชัดเจนว่ามีศักยภาพว่ามีแนวทางที่สามารถนำ
ผลงานวิจัยมาใช้ในการพัฒนาหรือสามารถนำผลงานมาใช้ในการพัฒนาได้เลยในระดับกลุ่มเป้าหมายองค์กร
ชุมชนหรือประเทศในระดับใดระดับหนึ่งใน 3 ระดับนี้ โดยให้ความสำคัญในด้านผลที่ได้จากการวิจัย
ต่อการพัฒนามากน้อยเพียงใดด้วย

การวิจัยที่นำไปสู่การพึ่งตนเองมีแผนวิจัย 6 แผน คือ

แผน 1 แผนวิจัยวิธีการสร้างปัญญาให้กับทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับ

แผน 2 แผนวิจัยแนวทางเกษตรธรรมชาติที่ยั่งยืน

แผน 3 แผนวิจัยเพื่อสร้างพฤติกรรมสังคมไทยให้พึ่งตนเอง

แผน 4 แผนวิจัยพลังงานที่เหมาะสมในประเทศไทย

แผน 5 แผนวิจัยสร้างเทคโนโลยี หรือวิธีการใช้เทคโนโลยีในประเทศ

แผน 6 แผนวิจัยเพื่อผลิตยา ผลิตภัณฑ์และระบบการวินิจฉัยและการรักษาทางการแพทย์โดย

ให้มีมาตรฐานระดับสากล

2. ทิศทางการวิจัยที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิต และการสร้างมูลค่าเพิ่ม

การวิจัยที่อยู่ในทิศทางนี้ ต้องเป็นการวิจัยที่ได้ผลการวิจัยที่ชี้แนวทาง หรือทำให้เกิดผลผลิต หรือวิธี
การสร้างผลผลิตที่มีปริมาณ และหรือมูลค่า/คุณค่า ที่สูงจากวิธีการเดิมที่ใช้กันมาอย่างชัดเจน หรือเป็นการวิจัย
ที่สามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้ ซึ่งอาจให้ผลผลิตเท่าเดิมหรือมากกว่าก็ได้

การวิจัยที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิต และการสร้างมูลค่าเพิ่มมีแผนวิจัย 3 แผน คือ

แผน 1 แผนวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม

แผน 2 แผนวิจัยด้านต้นทุนทรัพยากร เพื่อเพิ่มผลผลิตและมูลค่าเพิ่ม

แผน 3 แผนวิจัยในด้านการแปรรูปผลผลิตเพื่อมูลค่าเพิ่ม

3. ทิศทางการวิจัยที่นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีพอ สังคมเข้มแข็ง สิ่งแวดล้อมดี

การวิจัยที่อยู่ในทิศทางนี้ ต้องเป็นการวิจัย ที่แสดงความชัดเจนให้เห็นว่าผลจากการวิจัยจะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีพอของประชาชน การสร้างสังคมเข้มแข็ง และสิ่งแวดล้อมที่ดี

การวิจัยที่นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดี สังคมเข้มแข็ง สิ่งแวดล้อมดี มีแผนวิจัย 5 แผน คือ

แผน 1 แผนวิจัยระบบส่งเสริมพฤติกรรมทางสุขภาพของประชากรที่ถูกต้อง

แผน 2 แผนวิจัยระบบสาธารณสุขของประเทศ เพื่อสร้างพฤติกรรมความเป็นอยู่และสุขภาพของประชาชนที่ดี

แผน 3 แผนวิจัยด้านมลภาวะ การใช้เทคโนโลยีสะอาด (Clean Technology)

แผน 4 แผนวิจัยการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีช่วยทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในระดับที่ดี

แผน 5 แผนวิจัยด้านประชากร สังคม วัฒนธรรม และจริยธรรม

4. ทิศทางการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของประเทศไทย

การวิจัยที่อยู่ในทิศทางนี้ต้องเป็นการวิจัยในลักษณะรวบรวมข้อมูล และเป็นข้อมูลที่ยังไม่เคยทำมาก่อนยังไม่รวมถึงการนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา โดยพิจารณาต้นแหล่งที่เก็บข้อมูลการเวลาที่เก็บข้อมูลวิธีการและเทคโนโลยีในการเก็บข้อมูลหรือถ้าเคยทำมาแล้วต้องเป็นการเก็บข้อมูลที่ถูกต้องและมีเหตุผล

การวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของประเทศไทยมีแผนวิจัย 6 แผน คือ

แผน 1 แผนวิจัยศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

แผน 2 แผนวิจัยศักยภาพทางเกษตร เกษตรอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมของประเทศ

แผน 3 แผนวิจัยศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

แผน 4 แผนวิจัยศักยภาพด้านภูมิประเทศและธรรมชาติของประเทศ

แผน 5 แผนวิจัยศักยภาพด้านทรัพยากรและพลังงาน

แผน 6 แผนวิจัยศักยภาพด้านการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ.2548 – 2550)

1. ความสำคัญและที่มา

รัฐบาลได้กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยมุ่งหวังให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในยุทธศาสตร์ชาติ และสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้ผลงานวิจัยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งการสร้างความสามารถในการกำหนด ทิศทางงานวิจัยในช่วงระยะเวลาต่างๆ อันจะก่อให้เกิดการมองปัญหาและนำไปใช้แบบองค์รวมต่อเนื่องสอดคล้องกัน

ยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ จะสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องของสถานการณ์ทั้งภายในและต่างประเทศ สนองตอบต่อสถานการณ์ใหม่และปัญหาใหม่ของชาติภาครัฐและภาคเอกชนสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลและผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นเพื่อกำหนดนโยบายเกิดประโยชน์ในการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมในการจัดการปัญหาต่างๆ และก่อให้เกิดยุทธศาสตร์ใหม่ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศ

การคัดเลือกโครงการวิจัยแบบบูรณาการ ต้องสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของประเทศและสามารถระบุผลลัพธ์ (outcome) ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยได้อย่างชัดเจนว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหาใด อย่างไรก็ตามการเชื่อมโยงหน่วยงานด้านการวิจัย หน่วยงานนโยบายระดับกระทรวงและภาคเอกชนจะช่วยลดปัญหาความซ้ำซ้อน เพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและกำหนดหน้าที่ภารกิจต่างๆ ของหน่วยงาน ภาครัฐในทางปฏิบัติอย่างเป็นทางการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่ทันต่อปัญหาต่างๆ ของประเทศมีผลงานวิจัยที่เน้นในด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สามารถปรับทิศทางการวิจัยให้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศ

การวิจัยแบบบูรณาการนั้นจะมีลักษณะผนวกสาขาวิชาต่างๆที่เกี่ยวข้องมีการรายงานผลงานวิจัยแบบปฏิสัมพันธ์ (interactive) กับหน่วยงานบริหารนโยบายชาติ เพื่อนำไปสู่การดำเนินนโยบายที่เหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยการกำหนดกรอบงบประมาณวิจัยเป็นกลไกสำคัญ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขั้นต้น เพื่อให้ยุทธศาสตร์การวิจัยแบบบูรณาการมีความทัดเทียมกับประสิทธิภาพการวิจัยของประเทศคู่แข่งของไทย และสอดคล้องกับสถานการณ์โลกตลอดจนวิธีการปฏิบัติที่เป็นสากลทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งต้องการความรวดเร็ว การศึกษาแผน แนวคิด และระบบการตัดสินใจตลอดจนฐานข้อมูลของคู่แข่งจึงควรสนับสนุนการวิจัยเชิงข่าวกรอง (intelligence research) ในประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในทุกด้าน เพื่อใช้ประโยชน์เป็นสัญญาณเตือนภัยการจัดทำแผนเชิงรุกและแผนเชิงรับในการแก้ไขปัญหา การกำหนดท่าทีการเจรจาต่อรองกับต่างประเทศ การจัดทำนโยบายเพื่อสนองต่อสถานการณ์ทั้งภายนอกและภายใน

ผลสรุปจากการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ พ.ศ.2548 – 2550 จึงจะก่อให้เกิดการมองภาพสถานการณ์ ความเข้าใจสถานการณ์ที่มีลักษณะเป็นองค์รวม ลดการแยกส่วนที่เชื่อมต่อกันไม่ได้ สามารถแก้ไขปัญหาการขาดความเชื่อมโยง (missing link) สนองตอบต่อสถานการณ์ในหลากหลายมิติ

(dimension) มีการกำหนดความสำคัญก่อนหลังที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (priority) มีลักษณะการวิจัยเชิงรุก (proactive) ที่สะท้อนกับห่วงโซ่มูลค่า (value chain) มีลักษณะที่มองภาพกว้าง (broad) และมีลักษณะเจาะลึก ตลอดจนเป็นการสร้างกลุ่มก้อน (cluster) ที่เชื่อมโยงกับการสร้างระบบเครือข่ายของการบริหารของประเทศอย่างแท้จริง

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ จัดได้ว่าเป็นการรื้อระบบปรับโครงสร้างใหม่การวิจัยของประเทศ ซึ่งจะทำให้การวิจัยของประเทศมีความสามารถในการแข่งขันกับการวิจัยของประเทศอื่น

1.1 คำจำกัดความของแผนยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ

แผนยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ คือ ยุทธศาสตร์การวิจัยและ แผนงานวิจัยที่โดยภาพรวมเกิดการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลกำหนดขึ้น สะท้อนภารกิจและการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของรัฐบาลในแต่ละเรื่อง แผนงานเหล่านี้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล คุ่มค่าต่อเศรษฐกิจและสถานการณ์ภัยคุกคามเร่งด่วนของประเทศ แผนงานวิจัยแบบบูรณาการเป็นแผนงานต่อเนื่องที่จะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจนในระยะ 5 ปีข้างหน้า เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และเป้าหมายการวิจัยประจำปี ร่วมกับรัฐบาล ผู้ใช้งานวิจัย และหน่วยงานสนับสนุนงานวิจัยพร้อมกับการจัดลำดับความสำคัญ โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

1.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแนวทางการวิจัย

สถานการณ์แวดล้อมในระดับโลกและในระดับประเทศ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดแรงผลักดัน เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการ และทิศทางการวิจัยของประเทศ ปัจจัยเหล่านี้จำแนกได้ดังนี้คือ

1) แนวคิดในการบริหารจัดการแบบใหม่ เช่น Activity list scorecard ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการบริหารบริษัท ถูกนำเข้ามาใช้ในระบบราชการและเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่าก่อให้เกิดประสิทธิผลดีกว่าระบบการบริหารงานแบบเดิม ดังจะเห็นได้ว่าวิธีการบริหารจัดการ ดังกล่าวถูกนำเข้ามาใช้ประยุกต์ในประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ ฮองกง เป็นเวลานาน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้ดำเนินการปฏิรูประบบราชการโดยกำหนดหน้าที่ วิสัยทัศน์ (vision) พันธกิจ (mission) โดยมีระบบควบคุมการบริหารจัดการ เช่น pareto chart และ control chart ขององค์กรภาครัฐ ทั้งนี้ผู้บริหารองค์กรจะต้องถูกประเมินผลงานในลักษณะการจัดจ้าง (contract) รายปี โดยใช้เครื่องมือในการบริหารจัดการแบบใหม่ คือ งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (performance based budgeting) ที่เชื่อมโยงกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (strategic plan) ของรัฐบาล รวมทั้งการเชื่อมต่อระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ (agenda based activities) กับการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการ (integrated budget) ก่อให้เกิดความจำเป็นในการจัดทำแผนการวิจัยแบบบูรณาการที่สะท้อนยุทธศาสตร์ชาติที่มีวาระเร่งด่วน ทั้งนี้ความเร่งด่วนถูกกำหนดโดยผู้บริหารนโยบายที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในระบบจัดจ้าง (contract) อีกชั้นหนึ่ง

2) แนวคิดเรื่องความสามารถในการแข่งขัน (competitive advantage) โดยแนวคิดดังกล่าวนี้ได้เริ่มใช้อย่างแพร่หลายตั้งแต่ พ.ศ. 2528 และมีผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อแนวคิดการวางแผน การกำหนดกิจกรรม การเชื่อมต่อ (linkage) การพิจารณาวงจรเป็นองค์รวม (integration) และการจัดลำดับความสำคัญในกิจกรรมที่แข่งขันได้

ผลกระทบที่สำคัญต่อแนวทางการวิจัย คือ รัฐบาลกำหนดยุทธศาสตร์โดยจัดลำดับความสำคัญเน้นหนักกิจกรรมที่แข่งขันได้ โดยการวิจัยจะต้องก่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมสามารถประเมินผลได้ และแปรรูปเชิงผลลัพธ์ (outcome) ที่มีผลกระทบ (impact) ต่อประชาชนอย่างชัดเจน จะไม่เน้นการวิจัยทุกเรื่องแบบแยกกระจาย แต่จะจัดการวิจัยเน้นกลุ่มกิจกรรม (cluster) ที่เชื่อมโยงกับการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (linkage) เน้นการพัฒนาองค์การวิจัยในระยะยาว เชื่อมต่อการวิจัยกับต่างประเทศในลักษณะหุ้นส่วน ด้วยเหตุที่กล่าวมาในข้างต้น การวิจัยแบบบูรณาการจึงเป็นหัวข้อการวิจัยที่ได้รับการยอมรับว่าส่งผลต่อการแข่งขันของประเทศ

3) แนวคิดการปฏิรูประบบงบประมาณแผ่นดิน โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดหางบประมาณแผ่นดิน มีลักษณะสำคัญ คือการประยุกต์ใช้ระบบสื่อสารโทรคมนาคม เช่น การใช้เครือข่ายระบบอินเทอร์เน็ตออนไลน์ (online) เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการจัดหางบประมาณในหน่วยงานต่าง ๆ การจัดหางบประมาณเน้นยุทธศาสตร์ชาติ เพิ่มงบประมาณในส่วนยุทธศาสตร์ชาติ โดยลดงบประมาณประจำดังนั้นการวิจัยจึงต้องจัดทำรูปแบบดังกล่าว มิฉะนั้นจะไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ กล่าวได้ว่า การวิจัยแบบบูรณาการสะท้อนถึงแนวคิดด้านงบประมาณที่กล่าวมาข้างต้น

4) แนวคิดเรื่องภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทำให้รัฐบาลเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล เน้นการวิจัยที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติได้ทันที เน้นการวิจัยในหัวข้อประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่เป็นภัยคุกคาม เช่น ภัยด้านความมั่นคง ภัยจากความยากจน ภัยที่เกิดจากความไร้เสถียรภาพ ภัยจากการพัฒนาประเทศแบบไม่ยั่งยืน ภัยจากการขาดความยุติธรรม ภัยจากต่างประเทศ ภัยจากการขาดความสามารถจากการแข่งขันด้านเกษตร อุตสาหกรรม บริการ ล้วนแต่ก่อให้เกิดผลด้านความต้องการประเด็นการวิจัย และวิธีวิจัยแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 1 สถานการณ์แวดล้อมใหม่ในการวิจัยของชาติ

ปัจจัยหลัก	ผลที่เกิดขึ้น
<p>1. แนวคิดในการบริหารจัดการแบบใหม่ เช่น scorecard ที่ใช้กันแพร่หลายในการบริหารบริษัท ถูกนำเข้ามาใช้ในระบบราชการและเป็นที่ยอมรับทั่วโลกว่ามีประสิทธิภาพดีกว่าแนวคิดการบริหารแบบเดิม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปฏิรูประบบราชการ จากหน่วยงานกระทรวง ทบวง กรมใหม่ ให้มีหน้าที่ชัดเจน 2. ปฏิรูปวิธีการทำงานของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพ 3. ปฏิรูประบบงบประมาณ ใช้ระบบวัดผลงาน (performance based) แทนระบบเก่า มีผู้รับผิดชอบชัดเจน 4. กำหนดพันธกิจ (mission) และวิสัยทัศน์ (vision) ของหน่วยงานชัดเจนว่าจะต้องทำอะไรเท่าใด เพื่อใคร 5. ผู้บริหารองค์กรต้องทำสัญญากับรัฐบาลว่าจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (contract) 6. ใช้ระบบเทคโนโลยีจัดทำ control chart และ pareto chart สามารถประเมินความก้าวหน้าขององค์กรตลอดเวลา 7. คำสั่งของผู้บริหารนโยบายสูงสุดทำให้เกิดความชัดเจนในการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของงาน (priority) 8. ต้องจัดทำระบบดัชนีชี้วัด เกณฑ์ และผลงานให้ชัดเจน 9. การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติ (policy driven) ไม่มีอิสระที่จะเลือกวิจัยตามอำเภอใจ เพราะจะต้องรับผิดชอบต่อวินัยการคลังของรัฐในสภาวะวิกฤติ ต้องจัดวางแผนระยะสั้น กลาง และยาวให้ชัดเจน

ปัจจัยหลัก	ผลที่เกิดขึ้น
<p>2. แนวคิดเรื่องความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่ก่อให้เกิดผลต่อประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม เน้น end results 2. ผู้บริหารนโยบายกำหนด ประเมินสถานการณ์ความสามารถในการแข่งขันในทุกภาคเศรษฐกิจ ระบุประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขอย่างชัดเจน การวิจัยจึงมีลักษณะ need orientation และมีลักษณะ policy driven 3. ไม่เน้นการวิจัยทุกเรื่อง จะเน้นถึงต้นทุนและความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหา (problem solving) 4. การวิจัยต้องเน้นความพอใจของผู้ใช้งานวิจัย (consumer customization) 5. เน้นการพัฒนาศักยภาพ และความก้าวหน้าของเจ้าหน้าที่ในองค์กรวิจัย 6. เน้นการพัฒนาองค์กรวิจัยระยะยาว 7. แนวคิดใหม่เน้นการเชื่อมต่องานวิจัยกับต่างประเทศในลักษณะหุ้นส่วน 8. เน้นการวิจัยที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (value creation) 9. ประเมินวงจรรวมของห่วงโซ่มูลค่า (value chain) และเลือกวิจัยปัจจัยที่จำเป็น (missing linked) 10. เน้นการวิจัยคู่แข่งในต่างประเทศ 11. เปลี่ยนระบบการประเมินผลสู่ระบบผลงานที่เกิดขึ้น (result orientation)

ปัจจัยหลัก	ผลที่เกิดขึ้น
3. การปฏิรูประบบงบประมาณแผ่นดิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เน้นการให้บริการโดยประชาชนเป็นศูนย์กลาง 2. กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกรอบการดำเนินงานระยะ 5 ปี 3. ลดงบประมาณปกติ (งบประจำ) เพื่อใช้งบประมาณในส่วนยุทธศาสตร์ 4. ยุทธศาสตร์กระทรวงต้องสอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณและทิศทางการพัฒนา 5. งบประมาณจะต้องสะท้อนถึงยุทธศาสตร์ชาติ

ปัจจัยหลัก	ผลที่เกิดขึ้น
<p>4. แนวคิดเรื่องภัยคุกคามสภาวะเศรษฐกิจสังคมของประเทศ และความจำเป็นในการระดมทรัพยากรทุกส่วนเข้าทำงานในลักษณะเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อป้องกันภัยอันตรายของประเทศ และเพิ่มพูนฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคมของประเทศให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายรัฐบาลข้อที่ 15.2 เร่งรัดการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผล 2. คำสั่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายนโยบายการจัดทำแผนงบประมาณการวิจัยที่ชัดเจน สะท้อนถึงแนวทางของรัฐ หน่วยงานวิจัยมีพันธกิจชัดเจน 3. ประชาชนต้องการให้การวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และแก้ปัญหาของประชาชนได้การจัดทำงบประมาณเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง 4. การเร่งสรุปแผนงานโครงการที่จำเป็นในการผดุงรักษาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ คือ ความมั่นคงแห่งชาติ และการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับรากหญ้า 5. การวิจัยเป็นเครื่องมือในการตอบโต้ภัยคุกคามจากนอกประเทศ และแก้ไขปัญหาภายในประเทศ 6. รัฐบาลมุ่งรักษาวินัยการคลัง 7. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ถูกโอนย้ายมาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ที่ปรึกษา นายกรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี 8. รัฐบาลกำหนดสัดส่วนงบประมาณการวิจัยให้ล่วงหน้า 9. การวิจัยเป็นผลิตภัณฑ์ยุทธศาสตร์เพื่อแข่งขันกับต่างประเทศ 10. หน่วยงานราชการทุกหน่วยจำเป็นต้องปรับองค์กร แผนงาน แผนงบประมาณตามแนวนโยบายรัฐ

2. กรอบนโยบายในการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนวิจัยแบบบูรณาการ ระยะปานกลาง (พ.ศ.2548 – 2550)

การจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ ระยะปานกลาง (พ.ศ.2548 – 2550) จึงเป็นการดำเนินงานภายใต้กรอบนโยบาย รวม 6 กรอบ คือ

1. แนวนโยบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. นโยบายรัฐบาลข้อที่ 15.2 (แถลงเมื่อวันจันทร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 เรื่อง ปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ)
3. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เพื่อการปฏิรูประบบราชการให้มี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล
4. เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปี 2547 แก่ผู้บริหารระดับ ปลัดกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2546 เรื่องแนวทางการจัดทำแผนงบประมาณเชิงบูรณาการ พ.ศ. 2547 และการจัดกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า ระยะปานกลาง พ.ศ. 2548 – 2550 (MTEF)
5. คำสั่ง นายกรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำงบประมาณ เมื่อ วันที่ 17 ธันวาคม 2545 ดังนี้
  1. เน้นการให้บริการโดยประชาชนเป็นศูนย์กลาง
  2. กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกรอบการดำเนินงานระยะ 5 ปี ที่ชัดเจน
  3. ลดงบประมาณที่ดำเนินการตามปกติ (งบประจำ) เพื่อใช้งบประมาณเพิ่มในส่วนงานยุทธศาสตร์
  4. กำหนดยุทธศาสตร์กระทรวง ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและทิศทางการพัฒนาประเทศ
  5. จัดทำงบประมาณให้ครอบคลุมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ สำคัญของกระทรวง อย่างครบถ้วน
  6. นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 – 2549)

2.1 ทิศทางการวิจัยของประเทศ

ทิศทางการวิจัยของประเทศ เกิดขึ้นจากการจัดสรรงบประมาณระหว่างการศึกษาแบบบูรณาการ การวิจัยแบบประยุกต์ และการวิจัยพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1) บทบาทสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

การจัดทำนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติเป็นภารกิจตามพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2507) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 315 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 มาตรา 11 ที่กำหนดให้ “สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเสนอแนะนโยบายและ โครงการส่งเสริมการวิจัย ซึ่งเห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีต่อสภาวิจัยแห่งชาติ” และคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2521 ได้มีมติให้ “การวางนโยบายและแผนการวิจัยส่วนรวมเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน้าที่ร่วมกันของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจัดทำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดวงเงินงบประมาณประจำปี”

จากผลของการปฏิรูประบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้ถูกกำหนดให้เป็นส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง และมีฐานะเป็นกรมอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ด้วยเหตุนี้ ภารกิจและพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจึงมีขอบเขตที่สนองตอบต่อ ยุทธศาสตร์ชาติ

ภายใต้กรอบการบริหารใหม่ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ต่อไปนี้

- ชี้้นำการวิจัยของประเทศ
- กำกับติดตามประเมินผลการวิจัยของประเทศ
- เป็นที่ปรึกษาด้านการวิจัยแก่นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี
- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยของประเทศ

2.2 นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 – 2549)

- 1) มุ่งเน้นให้นโยบายและแนวทางการวิจัยสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และสามารถนำผลการวิจัยไปปฏิบัติให้เกิดผลจริงและสนับสนุนวัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)
- 2) มุ่งเน้นการวิจัยเฉพาะเรื่องในประเทศไทยมีศักยภาพและเป็นข้อได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน
- 3) มุ่งเน้นการบริหารการวิจัยและการประเมินผลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ
- 4) มุ่งเน้นนโยบายและแนวทางการวิจัยที่เป็นพลวัต สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง

- 5) มุ่งเน้นชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ (National Research Programs) ที่จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในระยะสั้น
- 6) มุ่งเน้นการวิจัยประยุกต์ที่ควรทำเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- 7) มุ่งเน้นการวิจัยพื้นฐานที่จะสร้างองค์ความรู้เพื่อให้ก้าวทันสังคมโลกที่มุ่งสู่สังคมองค์ความรู้ (knowledge based society)
- 8) มุ่งกำหนดการสนับสนุนการวิจัยทั้งสามประเภทเป็นสัดส่วนดังนี้ คือ ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ ต่อการวิจัยประยุกต์ต่อการวิจัยพื้นฐานเป็น 50:20:30
- 9) มุ่งเน้นการสร้างนักวิจัย เครือข่ายการวิจัย การลงทุนการวิจัย และการสร้างหน่วยงานการวิจัยและระบบการบริหารการวิจัย ในการดำเนินการวิจัยทุกประเภท
- 10) มุ่งเน้นความร่วมมือร่วมของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชนในการกำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัย การดำเนินการวิจัย และการใช้ประโยชน์การวิจัย

2.3 หลักเกณฑ์ในการเสนอของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2547

เพื่อให้การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ตามนโยบายการจัดทำงบประมาณของรัฐบาล สอดรับกับภารกิจตามโครงสร้างส่วนราชการใหม่ และสอดคล้องกับระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์การจัดทำแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการ และเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2547 โดยมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐพิจารณาเสนอของบประมาณโดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ขอให้รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบจัดทำแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น จัดทำแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการ เพื่อให้การใช้จ่าย งบประมาณโดยภาพรวมเกิดการเชื่อมโยง สะท้อนภารกิจรัฐบาลในแต่ละเรื่องสอดคล้องต่อแนวนโยบายรัฐบาล พร้อมทั้งให้การพิจารณากลับกรองงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คุ่มค่าต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และกำกับดูแลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย

2. ขอให้รัฐมนตรีกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความชัดเจนในระยะ 5 ปีข้างหน้า เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ และเป้าหมายการให้บริการประจำปี ร่วมกับกระทรวงและหน่วยงานในสังกัดให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 พร้อมมีการจัดลำดับความสำคัญ โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

3. ให้กระทรวง และหน่วยงาน

3.1 มีความเคร่งครัดในการพิจารณาบทบาทบทบาทภารกิจที่ดำเนินงานอยู่เดิมเพื่อชะลอ ปรับลด หรือยกเลิก ผลผลิตและกิจกรรมที่หมดความจำเป็นไม่คุ้มค่า หรือไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม และกำหนด บทบาทภารกิจที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 ให้ชัดเจน พร้อมจัดลำดับความสำคัญ เพื่อนำวงเงิน งบประมาณไปดำเนินการเฉพาะผลผลิตและกิจกรรมที่มีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อกลยุทธ์โดยรวมของหน่วย งานและมีส่วนสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง

3.2 พิจารณาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานตามนโยบายของรัฐบาลโดยลดต้นทุนการดำเนินงานใน ส่วนของงบลงทุน และยุทธศาสตร์ที่สำคัญของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3.3 พิจารณาตรวจสอบสถานะทางการเงินในภาพรวมของหน่วยงานในสังกัด เพื่อระดมทรัพยากรที่ มีอยู่โดยเฉพาะเงินนอกงบประมาณทุกแหล่ง อาทิเช่น เงินรายได้ของหน่วยงาน โครงการเงินกู้ ฯลฯ มาใช้ให้ เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า และทดแทนเงินงบประมาณรายจ่ายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อลดการพึ่งพางบประมาณ รายจ่ายจากภาครัฐแต่เพียงด้านเดียว

3.4 กำกับดูแลการจัดทำงบประมาณปี 2547 โดยยึดหลักการจัดทำงบประมาณฐานศูนย์ และพิจารณา ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปี 2547 พร้อมนำผลการพิจารณาจาก ข้อ 3.1 – 3.3 มากำหนดเป็นงบประมาณ รายจ่ายปี 2547 ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมรายจ่ายตามข้อผูกพัน และรายจ่ายตามกฎหมาย ตามสิทธิ และเงื่อนไข ข้อตกลงต่าง ๆ

สำหรับรายจ่ายประจำให้พิจารณาโดยพยายามประหยัดและปรับลดลงให้มากที่สุด และควบคุมไม่ให้ ขยายตัวเกินร้อยละ 3.0

สำหรับรายจ่ายลงทุน ให้พิจารณาดำเนินการเฉพาะรายการที่มีผลตอบแทนสูง สามารถทำให้เกิดมูลค่า เพิ่มและมีผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและเกิดประโยชน์ต่อประชาชน โดยส่วนรวมเป็นอันดับแรก โดยในการ เสนอขอตั้งงบประมาณจะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถความพร้อมที่จะดำเนินการได้ในทันที ที่พระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณประกาศใช้ เช่น รายการครุภัณฑ์ต้องมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ รายการสิ่งก่อสร้างต้องมีการสำรวจออกแบบรายละเอียด พร้อมประมาณราคา กำหนดสถานที่ก่อสร้างให้ชัดเจน รวมทั้งให้มีการจัดทำแผนความต้องการงบลงทุนประกอบการพิจารณาด้วย เป็นต้น

3.5 ให้จัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ปีงบประมาณ พ.ศ.2547- 2550 โดย แสดงภาระงบประมาณที่จะเกิดขึ้น จากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2547 เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลและเป็นกรอบในการตัดสินใจและการจัดลำดับความสำคัญของ รัฐบาลในการดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ ในการดำเนินการขอให้มีการวิเคราะห์บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ และประหยัด โดย

- ทบทวนนโยบายต่อเนื่องในส่วนของเป้าหมายผลผลิต และประมาณการรายจ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ.2546 มาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อจัดทำกรอบ

งบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 – 2550 โดยใช้หลักการติดตามประเมินผล การดำเนินงาน สภาพภาวะเศรษฐกิจการปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปรับแผนตาม นโยบายรัฐบาลและการโอนภารกิจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

- จัดทำนโยบายใหม่ของรัฐบาล โดยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 และสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน

4. การจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีการจัดสรรที่สอดคล้องกับภารกิจ การถ่ายโอนตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณา ลดงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการต่างๆ ที่ได้ถ่ายโอนไปแล้วลงเพื่อให้สามารถนำงบประมาณดังกล่าวไป จัดสรรให้กับท้องถิ่นในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2546

3. ยุทธศาสตร์ของชาติ 5 ด้าน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้รัฐบาลแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งรัฐบาลชุดปัจจุบันได้ แถลงนโยบายเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 โดยนโยบายรัฐบาลข้อที่ 15.2 ระบุว่ารัฐบาลปรับเปลี่ยนกระบวนการ จัดทำและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินการ ดังนี้ คือ

1. กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ
2. จัดทำงบประมาณแผ่นดินที่สะท้อนถึงลักษณะของปัญหา และระยะเวลาในการดำเนินงาน
3. กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ (mission) ตลอดจนการตกลงกับหน่วยราชการที่รับผิดชอบในดำเนินงาน อย่างเป็นผล

ทั้งนี้ รัฐบาลกำหนดวาระแห่งชาติ 4 วาระ คือ

1. การแก้ไขปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้
2. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
3. การพัฒนาทุนทางสังคม (social capital)
4. การพัฒนาที่ยั่งยืน

วาระแห่งชาติ (national agenda) ถูกกำหนดโดยกระบวนการวิเคราะห์เศรษฐกิจ สังคม และมอบให้ หน่วยราชการไปดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ การจัดประชุมเชิงยุทธศาสตร์ (workshop) ในแต่ละเรื่อง วาระ ผ่านการวิเคราะห์ และประมวลเป็นผลสุดท้ายโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนั้น ยุทธศาสตร์การจัดทำงบประมาณของประเทศจึงจัดแบ่งได้เป็น 5 ยุทธศาสตร์ด้วยเหตุผลดังกล่าว

3.1 ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ และการอำนวย ความยุติธรรม

3.1.1 ยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2546 – 2549)

- เสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ โดยให้ภาครัฐเร่งแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างและระบบด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแบ่งปันและจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม แก้ไขปัญหาความยากจน ขจัดการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมยอมรับสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
- ปลุกจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของชาติ ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ความจริงใจและความเอื้ออาทรในการอยู่ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษาในทุกระดับ เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและมีความไว้วางใจกัน อันนำไปสู่ความมั่นคงในการแก้ปัญหาร่วมกัน
- เผยแพร่และส่งเสริมแนวความคิด และระบบการจัดการปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและให้ความสำคัญกับการสร้างจิตสำนึกร่วมของคนในชาติ ในการป้องกันวิถีประชาชนของภูมิปัญญาท้องถิ่น
- เสริมสร้างปัญญา จินตนาการและการเรียนรู้ ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรมดำเนินการให้ประชาชนมีทักษะในการเผชิญปัญหา และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงรอบด้านได้อย่างเหมาะสม
- พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะเยาวชนให้มีความพร้อมทั้งในด้านฐานความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีคุณธรรมโดยให้ความสำคัญกับบทบาทและการประสานการร่วมมือระหว่างสถาบันครอบครัว การศึกษา ศาสนา และชุมชน ในการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาศักยภาพสมองของเยาวชนเป็นภูมิคุ้มกันให้ปลอดภัยจากยาเสพติด และให้มีความรู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีสมัยใหม่
- สร้างสภาวะแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชนในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และการฉันทกกำลังของทุกฝ่ายในการเผชิญวิกฤติป้องกันและเตือนภัยล่วงหน้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติอย่างมีดุลยภาพและมีประสิทธิภาพ
- สร้างความเข้มแข็งของคน ชุมชน และสังคม อย่างเป็นเครือข่าย โดยภาครัฐองค์การพัฒนาเอกชน และภาควิชาการสนับสนุนให้มีเวทีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนให้เกิดความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การจัดระบบ และการขยายเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง เพื่อให้เกิด

พลังในการพัฒนาและแก้ไขปัญหา และเป็นภูมิคุ้มกันให้ประชาชนปลอดภัยจากอิทธิพลอำนาจมืดและการแสวงประโยชน์โดยมิชอบ

- เสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายในบริเวณชายแดน ให้มีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกด้านความมั่นคง รวมทั้งสร้างสภาวะแวดล้อมที่สงบ สันติ และพัฒนาในชุมชนแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

- ให้ทุกฝ่ายสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจสิทธิ และหน้าที่ของพลเมืองไทยตามรัฐธรรมนูญที่เป็นกรอบและกติกาของการอยู่ร่วมกันรวมทั้งให้มีความเชื่อมั่นต่อกลไกตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมดำเนินต่อไปได้อย่างสอดคล้องกับสภาวะทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลง

- ให้ภาครัฐปรับวิธีคิดและวิธีจัดการให้โปร่งใส ตรวจสอบได้และสอดคล้องกับกติกาใหม่ของสังคม การเคลื่อนตัวและการเติบโตของภาคประชาชน

- จัดการกับปัญหาทุจริตคอร์รัปชันและปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง โดยใช้งานการข่าวเชิงลึกตรวจสอบพฤติกรรมและสาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันและยาเสพติด และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาดรวมทั้งการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายตระหนักถึงผลกระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ โดยการณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและยาเสพติดในทุกระดับ

- เสริมสร้างกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้มีความเข้มแข็งมีเสถียรภาพ มีความสมดุล และเป็นธรรมเพื่อให้มีผลต่อการแก้ไขปัญหาความยากจนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง โดยการเชื่อมโยงที่เหมาะสมระหว่างเศรษฐกิจระดับชุมชนกับเศรษฐกิจระดับชาติ และสนับสนุนแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- จัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจภายในกับภายนอก ให้สามารถปรับตัวรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและเศรษฐกิจยุคใหม่มีขีดความสามารถสูงในการเผชิญกับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจภายนอกประเทศ และเสริมสร้างภาวะผู้นำของไทยในการสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

- นำศักยภาพของกองทัพในยามปกติ เข้ามาช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนไทยในชาติและการพัฒนาประเทศ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงแห่งชาติในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและ ชุมชนพื้นที่ชายแดน

- จัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบทันสมัย มีโครงสร้างกำลังกองทัพที่เหมาะสม มีความพร้อม และมีขีดความสามารถที่จะทำการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับสถานการณ์ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ

- พัฒนาศักยภาพของชาติในการป้องกันประเทศด้วยการฝึกกำลังจาก ทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ
- พัฒนาความร่วมมือทางการทหาร และความเข้าใจอันดีกับกองทัพของประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มอาเซียนอย่างใกล้ชิดในทุกระดับบนพื้นฐานของการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันโดยสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนภารกิจในการรักษาสันติภาพในภูมิภาคและของโลกภายใต้กรอบของสหประชาชาติ
- ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายทุกรูปแบบโดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ส่งผลถึงการแก้ไขปัญหาที่สาเหตุหรือรากเหง้าของปัญหา และจัดการกับขบวนการหรือกลุ่มบุคคลที่สนับสนุนการก่อการร้าย รวมทั้งเตรียมความพร้อมในการเผชิญภาวะวิกฤติด้วยการฝึกกำลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและไม่มี การประสานแผนและสนธิทรัพยากรของภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้มีขีดความสามารถในการเผชิญกับภาวะวิกฤติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกันและต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ โดยให้ความสัมพันธ์ในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี และเพิ่มระดับความร่วมมือทางด้านการข่าว การแลกเปลี่ยนข่าวสาร การจัดตั้งช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างกัน รวมทั้งการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมการพัฒนาและการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติทุกด้าน เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบและคุ้มครอง ผลประโยชน์ของชาติ รวมทั้งสามารถระดมมาใช้ในสถานการณ์ที่จำเป็น
- พัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเร่งด่วน และให้มีความรู้เท่าทัน รู้จักเลือกรับและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีมาตรการป้องกันและต่อต้านผลกระทบทางลบ
- ใช้ทรัพยากรดิน น้ำ และป่า ให้เกิดความสมดุลและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งพัฒนาและฟื้นฟู โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด แนวทางและวิธีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่ดินและน้ำอย่างจริงจังและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับความหลากหลายทางชีวภาพและวิถีชีวิตของประชาชนและใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพทางนิเวศน์ที่ประหยัด และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยลง

- ให้มีการบริหารจัดการที่มีผลในการพัฒนา พื้นที่ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะต้นน้ำลำธาร โดยใช้ระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อป้องกัน แก้ไขและลดระดับปัญหาอุทกภัย ปัญหาความเสื่อมโทรม และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางกายภาพ
- ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน องค์การระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชน ในการอนุรักษ์ การใช้และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังบนพื้นฐานของความรับผิดชอบ และการมีผลประโยชน์ร่วมกัน
- มุ่งสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่ความร่วมมือและความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งขจัดปัญหาขัดแย้งและความหวาดระแวงให้ยุติลงในระดับท้องถิ่น โดยการพัฒนากลไกในระดับท้องถิ่นและระดับชาติให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาาร่วมกัน
- ดำเนินความสัมพันธ์กับนานาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการประสานงานของส่วนราชการอย่างใกล้ชิด ปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศโดยให้กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติน้อยที่สุด สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติ และดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอย่างรอบคอบและมีเป้าหมายที่ชัดเจนมีความสัมพันธ์กับทุกมหาอำนาจ หลีกเลี่ยงการเข้าไปผูกพันกับมหาอำนาจใดอย่างเต็มตัว โดยเลือกโอกาส เวที และประเด็นในการแสดงบทบาทที่เหมาะสมบนพื้นฐานของ ผลประโยชน์ของชาติ
- เพิ่มพลังอำนาจต่อรองด้านเศรษฐกิจ และการเมืองระหว่างประเทศโดยสร้างความแข็งแกร่งและความร่วมมือในทุกด้านระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มอาเซียน ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก กลุ่มประเทศมุสลิมและแอฟริกา
- จัดการบริหารนโยบายที่เป็นระบบและครบวงจร โดยประสานแนวความคิดวิธีการทำงาน และวิธีจัดการบริหารนโยบายให้มีเอกภาพในทางปฏิบัติ การบูรณาการแผน มีการแบ่งมอบการดำเนินการตามนโยบายที่เหมาะสม มีระบบการสนับสนุนงบประมาณรองรับ และมีการประสานงานติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ

- การดำเนินการทูตเชิงรุก เพิ่มพูนความสัมพันธ์กับนานาประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศในภูมิภาคเอเชีย ทั้งในระดับทวิภาคีและในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค เพื่อขยายโอกาสเปิดช่องทางการเจรจาระดับสูง เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการผลักดันยุทธศาสตร์ในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและบริการการลงทุน และการท่องเที่ยว และจะนำไปสู่การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้าระหว่างกันในภูมิภาคให้มากที่สุด ในการดำเนินการ

ข้างต้นจะเน้นกลยุทธ์ให้ไทยเป็นจุดเชื่อมโยง (Lead and Link) ของประเทศในเอเชียและเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศที่กำลังพัฒนา

- ผลักดันกรอบความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue) ต่อไปหลังจากการประชุมครั้งแรกที่ไทยเป็นเจ้าภาพประสบผลสำเร็จ โดยได้รับการตอบสนองอย่างดีจาก 16 ประเทศที่เข้าร่วมการประชุม สามารถสร้างเวทีหารือ (Dialogue) ในระดับผู้กำหนด ตลอดจนสามารถโน้มน้าวให้ประเทศในเอเชียมีแนวคิดในเชิงบวก แสวงหาจุดแข็งและโอกาส เพื่อนำมาผนึกกำลังความร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเอเชียโดยรวม

- ดำเนินการทูตเชิงเศรษฐกิจ (Economic Diplomacy) โดยการเจรจาระดับสูงเพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic partnerships) การมี Closer Economic Partnership, Free Trade Area การผลักดัน Niche Market ของไทยในด้านต่าง ๆ การเพิ่มพูนความร่วมมือด้านวิจัยและพัฒนา (R&D) และวิทยาศาสตร์ ตลอดจนการใช้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศเป็น กลยุทธ์สำคัญในการเพิ่มพูนอำนาจต่อรอง และส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของไทย

- ปรับวิธีคิด โดยให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศต่อประเทศต่าง ๆ (ทวิภาคี) และต่อองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ (พหุภาคี) เพื่อวางกรอบความคิด และเป้าหมายในการดำเนินงานต่างประเทศให้ชัดเจน

- ปรับวิธีการทำงาน จาก inside out เป็น outside in โดยเน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายต่างประเทศของภาคเอกชน และภาคประชาชน เช่น การจัดตั้งเครือข่ายการค้าและอุตสาหกรรม สำหรับเอกชนไทย

- ดำเนินการทูตเชิงวัฒนธรรมในสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ 80 แห่งทั่วโลก เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยว

3.1.3 ยุทธศาสตร์การอำนวยความสะดวกยุติธรรม

- การพัฒนาระบบและกระบวนการยุติธรรม โดยการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกยุติธรรมด้วยความเสมอภาค รวดเร็วและเป็นธรรม สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการปรับโครงสร้าง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาบุคลากรด้านการยุติธรรมการวิจัย พัฒนาระบบกฎหมายและระบบยุติธรรม ส่งเสริมการเผยแพร่ความเข้าใจในกฎหมายสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนเด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองในกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำผิด

3.1.4 ทิศทางการวิจัยระยะปานกลางของยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศและการอำนวยความสะดวกยุทธธรรม

ตารางที่ 2 ทิศทางวิจัย ยุทธศาสตร์ความมั่นคง การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวกยุทธธรรม

ทิศทางยุทธศาสตร์ความมั่นคง การต่างประเทศ และระบบยุทธธรรม	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> ● สร้างสภาวะแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชนในการผนึกกำลังสำหรับการเผชิญวิกฤติ ป้องกัน และเตือนภัยล่วงหน้าสำหรับปัญหาความมั่นคงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต 	<ul style="list-style-type: none"> ● ติดตามสถานการณ์และเฝ้าระวังการระบาดครั้งใหม่ของโรคซาร์สและเชื้อไวรัสใหม่ ● วิเคราะห์ความขัดแย้งของไทย-พม่า ไทย-กัมพูชา และไทย-ลาว ● การบริหารการเดินทางเรือในแม่น้ำโขง ● แนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศ การศึกษาเศรษฐกิจนอกกฎหมาย (หวย บ่อน ช้อง) ● การบริหารการค้าตามแนวชายแดนของประเทศ รูปแบบการบริหารเมืองหน้าด่านของประเทศ ● ระบบการบริหารที่เหมาะสมสำหรับ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
<ul style="list-style-type: none"> ● นำศักยภาพของกองทัพในยามปกติเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● วิธีบำบัดผู้ติดยาเสพติดโดยใช้กำลังพลและสถานที่ของกองทัพ เช่น โรงเรียนวิวัฒน์ พลเมือง เป็นต้น
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดเตรียมและพัฒนากองทัพอย่างเป็นระบบ ทันสมัยและมีขีดความสามารถที่จะทำการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับสถานการณ์ที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● การพัฒนาแผนป้องกันวินาศภัยแห่งชาติ ● การศึกษาแผนวินาศภัยของสหรัฐฯ สหภาพยุโรป (EU) จีน ไต้หวัน ● แนวทางพัฒนาเทคโนโลยีทางทหารเพื่อทดแทนการนำเข้าและการบำรุงรักษายุทโธปกรณ์ทางทหารอย่างมีประสิทธิภาพ
<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับนานาประเทศในการป้องกันการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ขั้นตอนการดำเนินการของสหรัฐฯ ต่อประเทศผู้ก่อการร้ายและผลกระทบต่อไทย (กรณีเร่งด่วนเกาหลีเหนือและอิหร่าน) ● อิทธิพลความคิดภายนอกต่อสถานการณ์ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ทิศทางยุทธศาสตร์ความมั่นคง การต่างประเทศ และระบบยุติธรรม	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> • กระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและส่งเสริมความร่วมมือเอเชีย (Asia Cooperation Dialogue : ACD) ตลอดจนดำเนินการทูตเชิงรุกในระดับทวิภาคีและพหุภาคี 	<ul style="list-style-type: none"> • ฐานข้อมูลระดับมณฑลของประเทศจีน • ฐานข้อมูลระดับรัฐ (states) ของประเทศอินเดีย • ฐานข้อมูลกลุ่มประเทศASEANและกลุ่มประเทศตะวันออกไกล เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น • ฐานข้อมูลกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (EU)
<ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาระบบยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> • ระบบยุติธรรมแบบบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศและเชื่อมโยงกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาส่วยของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมราชทัณฑ์ ปัญหาการไม่มีเงินชำระค่าปรับของผู้กระทำผิดที่ยากจน ปัญหาผู้ต้องขังล้นคุก ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างบุคคลที่ฐานะดีกับบุคคลที่มีฐานะยากจน เป็นต้น

3.2 ยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

ประเด็นท้าทาย

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของโลกทำให้การทำนายของภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตรของประเทศที่เผชิญในการแข่งขันในเวทีโลกนั้น มีการเปลี่ยนแปลงไปจากแต่ก่อน กล่าวคือ การแข่งขันทางด้านราคาเริ่มลดลง แต่หันมาแข่งขันทางด้านการพัฒนาการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้ามากขึ้น และการอาศัยความได้เปรียบของการแข่งขันในด้านการผลิตเปลี่ยนจากด้านแรงงานราคาถูกมาสู่การแข่งขันทางด้านฝีมือและความรู้ (Knowledge) รูปแบบของการกีดกันทางการค้าที่เคยใช้มาตรการด้านภาษีศุลกากรและปริมาณ เปลี่ยนมาสู่รูปแบบการกีดกันทางด้านคุณภาพ มาตรฐาน และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้การเข้ามามีบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การรับรู้ข่าวสาร รสนิยมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลต่อวัฏจักรของผลิตภัณฑ์ที่ระยะเวลาสั้นลงกว่าแต่ก่อน รวมทั้งการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนที่ทำให้โอกาสของจีนมาเป็นคู่แข่งทางการค้าและการลงทุนของไทยมากกว่าแต่ก่อน

ทั้งนี้เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตรของไทยสามารถคงศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลกได้ จำเป็นที่จะต้องมีการปรับยุทธศาสตร์ในภาพรวมของภาคอุตสาหกรรมโดยคำนึงถึงรูปแบบและแนวคิดที่แตกต่างจากที่ผ่านมา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

3.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันอุตสาหกรรมรอบแนวคิด

1. ยุทธศาสตร์ของการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทยในเวทีโลก ภายใต้สภาพเศรษฐกิจและสังคมของโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วนั้นจะเน้นความสำคัญ และทิศทางในการที่จะสร้างให้อุตสาหกรรมของประเทศมีความแตกต่าง (Differentiation) และเน้นการพัฒนาการผลิตในเชิง Mass Customization มากกว่า Mass Production เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาของวัฏจักรของผลิตภัณฑ์ที่มีระยะเวลาสั้นลง ดังนั้น ต้องมีการกำหนดตำแหน่ง (Position) ของอุตสาหกรรมในตลาดโลกให้ชัดเจน ควบคู่กับการคำนึงถึงความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญ (Demand Driven) โดยการพัฒนาความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า (Customer Responsiveness) และส่งมอบสินค้าอย่างตรงเวลาและรวดเร็ว เพื่อให้สามารถสร้างความได้เปรียบทางด้าน Economics of Speed
2. การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันที่ จะเน้นการเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มทางด้านความรู้ (Knowledge – based) จำเป็นต้องมีการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านนวัตกรรม (Innovation) การสร้างพื้นฐานของการวิจัยและพัฒนา โดยเฉพาะทางด้านคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์

การจัดกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรมไทยที่สำคัญ แบ่งตามความสามารถในการแข่งขันและความเป็นที่สนใจของ อุตสาหกรรมนั้นๆ ออกได้เป็น 3 กลุ่มอุตสาหกรรม คือ

1. กลุ่ม Global Industry: เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศสูง ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมแฟชั่น กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ และกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์
2. กลุ่ม Regional and Domestic Industry: เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศในระดับปานกลาง ตลาดส่วนใหญ่เป็นตลาดในประเทศและภูมิภาคประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร กลุ่มอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ และกลุ่ม อุตสาหกรรมเซรามิกและแก้ว
3. กลุ่ม Basic and Strategic Industry: เป็นอุตสาหกรรมที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเครื่องจักร

3.2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรม

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรม จะแยกเป็นยุทธศาสตร์ทางการค้าระหว่างประเทศ และยุทธศาสตร์สำคัญที่มีทั้งยุทธศาสตร์ร่วม (Common Strategics) และบางส่วนเป็นยุทธศาสตร์เฉพาะ (Customized Strategics) สำหรับแต่ละอุตสาหกรรมสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ยุทธศาสตร์แต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	ยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศ	ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ
Globalization Industry	FREE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การพัฒนามาตรฐานและคุณภาพ ▪ การพัฒนาการออกแบบ ▪ การสร้าง Brand Name ▪ การพัฒนาและวิจัย (R&D) ▪ การพัฒนาความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรม ▪ การพัฒนาด้านนวัตกรรม
Regional and Domestic Industry	FAIR	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การปรับปรุงนวัตกรรม ▪ การพัฒนาการออกแบบ ▪ การพัฒนาผู้ประกอบการ ▪ การสร้างเครือข่ายในการตลาด ▪ การสร้างผู้ประกอบการใหม่ ▪ การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์
Basic and Strategic Industry	MANAGE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การฟื้นฟูกิจการ ▪ การเร่งการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ▪ การพัฒนาประสิทธิภาพ ▪ การผลิต

3.2.3. ยุทธศาสตร์การแข่งขันสินค้าเกษตร

- ต้องเน้นให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพในด้านความปลอดภัยในการบริโภค เช่น เรื่องสารตกค้าง รวมทั้งในด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ เช่น ปราศจากศัตรูพืช-สัตว์ ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาโดยการตัดต่อพันธุกรรมเป็นต้น
- การจัดระบบการพัฒนาและควบคุมคุณภาพจากไร่จนถึงโต๊ะอาหาร เพื่อให้ผู้นำเข้าและ ผู้บริโภคมีความมั่นใจในคุณภาพสินค้าไทย
- การยกระดับความสามารถในการตรวจสอบ และรับรองคุณภาพในทุกขั้นตอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งขีดความสามารถของห้องปฏิบัติการที่จะใช้ในการตรวจสอบ ทั้งในระดับไร่และในด้านการแปรรูป
- กระจายและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น สร้างชื่อเสียงของผลิตภัณฑ์ (Brand Name) รวมทั้งพัฒนาในด้านการบรรจุภัณฑ์ ให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของลูกค้า
- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสินค้า ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์พื้นฐานที่พยายามทำกันมาโดยตลอด โดยเน้นการกำหนดเป็นเขตเกษตรเศรษฐกิจ หรือเป็นเขตการผลิตเพื่อการส่งออก
- การกำหนดนโยบายในเรื่อง GMO ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดนโยบายให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายการวิจัย GMO เพื่อการผลิต ถึงแม้ไทยจะมีนโยบายไม่ผลิตสินค้า GMO แต่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิจัยเพื่อมิให้ล่าช้าในทางวิชาการอันจะมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการผลิตและการแข่งขัน หากในอนาคตสังคมโลกไม่มีการต่อต้านเรื่อง GMO อีกต่อไป ประสิทธิภาพในการผลิตจะกลายเป็นปัญหาสำคัญทันทีหากไม่มีการต้าน GMO ไว้

3.2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าใหม่ ๆ (New Product Development)

นอกจากการปรับปรุงสินค้าดั้งเดิมที่มีอยู่ จำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาสินค้าใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อกระจายการส่งสินค้าออกไปแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้แก่

- สินค้าประเภทอุตสาหกรรมจากป่าน้ำและสัตว์ป่า ซึ่งไทยมีปาร์อันขึ้นที่อุดมไปด้วยสัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ควรที่จะพัฒนามาใช้ประโยชน์ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อมและดำเนินการไปตามหลักสากลที่ปฏิบัติกัน

- สินค้าที่ปลอดจากสารพิษและสินค้าเกษตรอินทรีย์ จัดว่าเป็นกลุ่มสินค้าที่มีอนาคตที่ผู้บริโภคมักจะยอมลงทุนซื้อในราคาสูง ดังนั้นหากสามารถผลิตได้ตามคุณภาพที่กำหนดก็จะมีโอกาสในการส่งออกและนำเงินตราเข้าประเทศได้อย่างดี
- สินค้าประเภทสมุนไพรและเครื่องเทศ ความนิยมเริ่มมีมากขึ้นอย่างชัดเจนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้
- กิจกรรมท่องเที่ยวเกษตรและการท่องเที่ยวธรรมชาติ นับวันจะเป็นที่นิยมมากขึ้น เป็นลำดับสมควรที่จะได้กำหนดแนวทางและแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ให้กว้างขวางขึ้น

3.2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการที่เชื่อมโยงกับการเพิ่มยอดขายสินค้าอื่น

เช่น ร้านอาหารไทย หากได้รับการสนับสนุนให้มีความนิยมแพร่หลายยิ่งขึ้นก็จะเป็นช่องทางในการเพิ่มการนำเข้าสินค้าไทย ทั้งที่เป็นวัตถุดิบสำหรับอาหารไทย และที่มีโอกาสเป็นสินค้าต่อเนื่อง เช่น ไวน์ไทย หัตถกรรมต่างๆที่นำไปเผยแพร่และจำหน่ายในร้านอาหารไทย

3.2.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม

เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนมีโอกาสมูลค่าและรายได้ในภาคเกษตรมากขึ้นแทนที่จะผลิตและขายแต่วัตถุดิบเท่านั้น นอกจากนี้ชุมชนยังจะเป็นฐานการผลิตและการตลาดที่กระจายไปตามท้องถิ่นต่างๆ และช่วยสนับสนุนให้เป็นฐานการผลิตที่ยั่งยืนต่อไปรัฐบาลจึงควรสนับสนุน

- ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในสาขาต่างๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งด้านเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรม สร้างโอกาสในการประกอบให้องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในระดับท้องถิ่น โดยเพิ่มและสนับสนุนการลงทุน ทั้งการก่อสร้างการดำเนินการแล้วจึงถ่ายโอน (Built Operate and Transfer) ตลอดจนการสร้างและสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการจัดการให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

3.2.7 ยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา

เป็นยุทธศาสตร์ที่จะเป็นพื้นฐานในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันหากปราศจากเทคโนโลยีที่เหมาะสมแล้ว ประสิทธิภาพและคุณภาพของการผลิตสินค้าย่อมด้อยกว่าของประเทศอื่น ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนอย่างจริงจังดังนี้

- สนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิต โดยสนับสนุนให้ผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยังไม่ได้รับความสนใจมาก่อน เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต
- สนับสนุนและคุ้มครองงานวิจัย ตลอดจนดูแลความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นต้นทุนในการกระจายการผลิตสินค้าชนิดใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง
- ปรับปรุงระบบบริหารจัดการภาครัฐในเรื่องงานวิจัย โดยเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมวิจัยกับภาครัฐ และควรทบทวนในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยด้วย
- การพัฒนาบุคลากรยังคงถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.2.8 ทิศทางการวิจัยการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

จากรายละเอียดแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ทิศทางการวิจัยที่สนับสนุนและสร้างความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ จะถูกกำหนดโดย

- 1) ภูมิทัศน์ธุรกิจและอุตสาหกรรมของโลก
- 2) การกำหนดทิศทางของรัฐ และกระทรวงที่รับผิดชอบ ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของภูมิทัศน์ธุรกิจและอุตสาหกรรมของโลก ทำให้ประเด็นการวิจัยเปลี่ยนแปลงอย่างมาก

ตารางที่ 4 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการแข่งขันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

เดิม	ใหม่
การแข่งขันที่อาศัยขนาด (scale based Competition)	การแข่งขันที่อาศัยความเร็ว (speed based competition)
ทรัพย์สินที่จับต้องได้ (tangible assets)	ทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ (intangible assets)
ทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของคนเดียว (owning assets)	การครอบครองทรัพย์สินในลักษณะกลุ่มหรือเครือข่าย
พึ่งพิง ทุน ที่ดิน แรงงาน (capital based)	พึ่งพิงความคิดสร้างสรรค์ ประดิษฐ์กรรมใหม่ (creative based)
อยู่บนพื้นฐานการผลิต (production based)	อยู่บนพื้นฐานการบริโภค (consumption based)
ลดต้นทุนการผลิต (comparative advantage)	แนวคิดความสามารถในการแข่งขัน (competitive advantage)
ผลิตเพิ่ม รายได้เพิ่ม (investment driven)	การสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่า (value chain)

3.2.9 ทิศทางการวิจัยระยะปานกลางของยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ของประเทศ

ตารางที่ 5 ทิศทางวิจัย ยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

ทิศทางยุทธศาสตร์การแข่งขัน	ทิศทางการวิจัย
สร้างผลิตภัณฑ์ บริการที่แข่งขันได้ (differentiation focused group)	วิธีสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่แข่งขันได้ (household products research)
สนองตอบความต้องการของผู้บริโภค (mass customization)	เพิ่มงานวิจัยการตลาด (market research)
สร้างคุณภาพมาตรฐานสินค้าสู่ระบบสากล	การวิจัยมาตรฐานสินค้าไทยเมื่อเทียบกับความต้องการ ของชาวต่างประเทศ
สร้างความรวดเร็วในการผลิตและส่งมอบ	การวิจัยโทรคมนาคม การขนส่งทางอากาศ ทางเรือ การ อำนวยความสะดวกทางการค้า (trade facilitations) ระบบการสนับสนุน (logistics)
สินค้าภูมิปัญญาไทยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มใน ประเทศ	สินค้าชุมชน ภูมิปัญญาหาไทย ฐานความรู้ไทย นวัตกรรมใหม่ การศึกษาตลาด
มาตรการตอบโต้การปกป้องตลาดของคู่ค้า	การวิจัยเชิงข่าวกรองระหว่างประเทศสหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น
การสร้างเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศ (Free Trade Area:FTA) และความร่วมมือหุ้นส่วน ยุทธศาสตร์ (Closed Economic Partnerships : CEP)	การวิจัยผลกระทบของ FTA CEP และการวิจัยเชิงข่าว กรองเพื่อเจรจาต่อรอง

3.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต

3.3.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิต

- การจัดทำแผนแม่บทนโยบายประชากร รักษาโครงสร้างประชากรของประเทศให้เหมาะสม พัฒนาคุณภาพพื้นฐานของประชากรให้มือนามัยการเจริญพันธุ์ที่ดี และมีสถาบันครอบครัวเป็นฐานหลักในการปูพื้นฐานชีวิตและสิ่งแวดล้อม
- การปฏิรูประบบสุขภาพสถานะทางสุขภาพของคนไทยประมาณ 59.4 ล้านคน หรือร้อยละ 95.7 มีหลักประกันด้านสุขภาพ
- กำหนดให้มีศูนย์สุขภาพชุมชน (Primay Care Unit) ที่สถานีอนามัยจำนวน 4,166 แห่ง เพื่อเป็นหน่วยให้บริการสุขภาพพื้นฐานที่เชื่อมประสานกับเครือข่ายสถานพยาบาล ในโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และเป็นศูนย์ประสานเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขตลอดจนสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- รณรงค์ให้สถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพคนทำงาน โดยกำหนดเป็นนโยบายให้สถานที่ทำงานทุกประเภท จัดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม และปลอดภัยพร้อมทั้งมีการเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพที่สำคัญในภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และบริการ เช่น การตรวจสภาพแวดล้อมและสุขภาพคนงานในสถานประกอบการ การตรวจเลือดเกษตรกรที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการใช้สารกำจัดศัตรูพืช
- การสร้างหลักประกันสุขภาพ ดำเนินการให้ประชาชนส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงระบบประกันสุขภาพ ถึงร้อยละ 95.7 ของประชากรทั้งประเทศ โดยผ่านระบบการประกันสุขภาพใน 3 รูปแบบ ได้แก่ สวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ การประกันสุขภาพในกองทุนประกันสังคม และนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค
- การพัฒนามาตรฐานคุณภาพบริการสาธารณสุข ใช้กรอบของระบบคุณภาพมาตรฐานโรงพยาบาล (Hospital Accreditation) และการรับรองคุณภาพตามมาตรฐาน (ISO) ในการดำเนินการพัฒนาระบบบริการพยาบาลที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
- การพัฒนาแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก จัดตั้งเครือข่ายแพทย์พื้นบ้าน ทั้ง 4 ภาค จำนวน 2,500 คน และจัดตั้งเครือข่ายพัฒนาการแพทย์พื้นบ้านใน แต่ละท้องถิ่น พัฒนาสมุนไพรให้มี คุณภาพและมาตรฐานรวม 6 ชนิด ได้แก่ กวาวเครือขาว หนุ่ยหวาน ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร ชุมเห็ดเทศ และได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับ พ.ร.บ.คุ้มครอง และส่งเสริม ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

- การปฏิรูปการผลิตครูและพัฒนาครู มีการจัดทำนโยบายการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และมียุทธศาสตร์การดำเนินงานระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545-2549) โดยมีการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูแนวใหม่ระดับปริญญาตรี 5 ปี โดยมีโครงสร้างเงินเดือนเฉพาะวิชาชีพครู มีทุนการศึกษาเพื่อจูงใจให้คนดี คนเก่ง มาเป็นครูและประกันการมีงานทำเพื่อให้เกิดการผลิตครูตรงกับความต้องการ

- การจัดการเรียนการสอนแบบเด็กเป็นศูนย์กลางเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยการพัฒนาครูแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ และครูเครือข่าย ทำให้มีครูที่สามารถเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งประเทศไม่น้อยกว่า 160,000 คน ซึ่งครูกลุ่มนี้จะเป็นวิทยากรในการอบรมครูประจำการให้กว้างขวางและรวดเร็วขึ้นโดยใช้กรณีศึกษาที่ได้ใช้พัฒนาครูเครือข่าย

- ปรับปรุงการจัดหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่นดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายจำนวน 2,175 แห่ง ในชั้น ป.1 ป.4 ม.1 และ ม.4 หลักสูตรนี้เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี ใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ สามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและพึ่งตนเองได้มุ่งการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในชุมชน และการเรียนรู้ผ่านสื่อที่หลากหลาย สามารถใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ มีการวัดผลตามสภาพจริงโดยกระจายอำนาจให้สถานศึกษาจัดระบบการวัดและประเมินผลเอง นอกจากนั้น เพื่อประกันโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กตามศักยภาพได้มีการพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้พิการให้ผู้พิการแต่ละประเภทสามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง และมีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ใน 2 แนวทาง คือ จัดเป็นโรงเรียนเฉพาะทาง เช่น โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ โรงเรียนกีฬา และ โรงเรียนมัธยมสังคีต เป็นต้น และการเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไป ที่จะสามารถรองรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษได้จำนวนมากและหลากหลายสาขา

- การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง โดยมีห้องสมุดประชาชน 386 แห่ง ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยจัดทำสื่อและองค์ความรู้ด้านอาชีพเผยแพร่ทางเครือข่าย อินเทอร์เน็ตไม่น้อยกว่า 100 เรื่อง และมีเครือข่ายเพื่อการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในทุกๆระดับมีการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์สถาน และอุทยานประวัติศาสตร์

- การปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และการเสริมสร้างพื้นฐานความคิดตามกลไกวิทยาศาสตร์ โดยสนับสนุนทุนการศึกษาตามโครงการผลิตครูวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ การอบรมครูแกนนำในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และพัฒนาวิทยากรเพื่อเผยแพร่ความรู้หลักสูตรดังกล่าวนั้นแล้ว นังมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี การออกแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาสื่อ หนังสือเรียน คู่มือครู รวมทั้งการพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใน 5 ด้าน คือ มาตรฐานครู มาตรฐานสื่อสิ่งพิมพ์ มาตรฐานห้องปฏิบัติการและเผยแพร่เป็นการนำร่อง ให้กับโรงเรียนแกนนำของ สสวท.

- เสริมสร้างความพร้อมสถาบันการศึกษาและฝึกอบรม เพื่อสนับสนุนบทบาทของประเทศในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค โดยการพัฒนาความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษาไทยและการเปิดสู่ภูมิภาค (Internationalization – Regionalization) ยกระดับสมรรถนะของมหาวิทยาลัย/สถาบันให้มีมาตรฐานสากลทั้งในเชิงวิชาการและการบริหาร ให้มีบทบาททางวิชาการในเวทีนานาชาติ ให้มีโลกทัศน์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงสามารถจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรที่มีคุณภาพให้นักศึกษาจากต่างประเทศได้

- การผลิตและพัฒนากำลังคนระดับกลาง มุ่งให้ความสำคัญกับสมรรถนะทางอาชีพโดยบูรณาการ ความรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติจริงและยังได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการผลิตกำลังคนให้เอื้อต่อการสร้างผู้ประกอบการ (Entrepreneur) รายใหม่พร้อมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการรายเก่า เพื่อสร้างงานและกระตุ้นความต้องการจ้างแรงงานด้านต่างๆ และทั้งช่วยรองรับผู้จบการศึกษาที่จะออกสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดจะจัดเป็นโครงการพิเศษร่วมกับภาคเอกชนในการคัดนักศึกษาปีสุดท้ายที่มีศักยภาพมาฝึกเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการเป็นผู้ประกอบการและความรู้ด้านการบริหารจัดการ การตลาด การเงิน การออกแบบ การบรรจุภัณฑ์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พร้อมทั้งหาแหล่งเงินทุนสนับสนุน

- การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา กับสถานประกอบการ โดยสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งในสังกัดกรมอาชีวศึกษา มีการจัดการศึกษาแบบระบบทวิภาคีอย่างน้อย 1 โครงการ และในปีการศึกษา 2545 มีสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมจำนวน 271 แห่ง และสถานประกอบการจำนวน 4,596 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือในการริเริ่มมาตรการสำคัญร่วมกับภาคการผลิตโดยการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ (Thai Vocational Qualification) เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินสมรรถนะของการปฏิบัติงานได้จริงตาม

วิชาชีพที่นำไปสู่การพัฒนาาระบบสหกิจศึกษาและหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (Demand driven) และนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

- การให้ทุนเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงานวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่สนับสนุนให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่สำเร็จปริญญาเอกแล้วอย่างน้อย 5 ปี ได้ทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง สามารถนำผลงานวิจัยออกเผยแพร่สู่สาธารณะและถ่ายทอดให้นักศึกษา

- การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างครบวงจร โดยการนำความรู้และเทคโนโลยีที่เกิดจากการศึกษาวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาออกไปเผยแพร่และถ่ายทอดสู่ประชาชนเพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและศักยภาพการผลิตที่มีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม จากกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่กลุ่มเกษตรกรที่สนใจ เพื่อผลลัพธ์ที่เกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ในด้านเกษตรกรรมของตนเองและส่งเสริมการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันกับฝ่ายวิชาการโดยเกษตรกรเป็นนักวิจัยร่วม

- การพัฒนาระบบข้อมูลชาวตลาดแรงงานและดัชนีชี้วัดการดำเนินงานเน้นการจัดทำทะเบียนคนหางานที่ประสงค์ไปทำงานต่างประเทศและการจัดทำทะเบียนแรงงานไทยที่กลับจากต่างประเทศ และเตรียมการจัดทำทะเบียนกำลังแรงงานและอาชีพ

- การดูแลและพัฒนาด้านแรงงานหญิงและเด็ก โดยจัดให้มีอาสาสมัครแรงงานประจำหมู่บ้านเพื่อสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การใช้แรงงานเด็กอย่างไม่เป็นธรรมการอบรมเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีการประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่เพื่อรณรงค์เผยแพร่ความรู้ให้แก่เด็กในสถานประกอบการ ประชาชนในชุมชน หมู่บ้านทั้ง 75 จังหวัด มีการส่งแรงงานเด็กเข้ารับการศึกษาสายสามัญ มีการสนับสนุนความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างโดยให้นายจ้างใช้สถานประกอบการเป็นสถานศึกษา โดยจะต้องส่งเสริมให้นายจ้างตระหนักถึงการเพิ่มเติมความรู้และทักษะในกระบวนการผลิตของลูกจ้างมากขึ้น เพื่อให้สถานประกอบการนั้นๆ สามารถเพิ่มผลผลิตการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- สนับสนุนให้ลูกจ้างมาประกันตนกับกองทุนประกันสังคม โดยมีการขยายความคุ้มครองไปยังสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป โดยยกเว้นใน 2 กรณี คือ ลูกจ้างของนายจ้างที่เป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งงานที่ลูกจ้างทำนั้นมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ด้วยและลูกจ้างของนายจ้างซึ่งประกอบการค้าหรือแผงลอย ซึ่งเริ่มดำเนินการขึ้นทะเบียนประกันสังคม ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2545 ทำให้มีผู้ประกันตนเพิ่มขึ้นดังกล่าว และมีแนวโน้มจะขยายความคุ้มครอง การประกันสังคมกรณีว่างงานด้วย

- ยุทธศาสตร์การปลูกฝังแผ่นดินและการป้องกันยาเสพติด ให้ความรู้ด้วยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ โดยเน้นสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย อบรมวิทยากร กระบวนการ จำนวน สนับสนุนกิจกรรมลานกีฬาต้านยาเสพติด และเสริมสร้างหมู่บ้าน ชุมชนเข้มแข็ง(ยั่งยืน) และควบคุมพื้นที่แหล่งอบายมุข แหล่งเรียมย์ และสถานบริการต่าง ๆ รวมทั้งหอพักนักศึกษาอย่างเข้มงวดและสม่ำเสมอ
- ยุทธศาสตร์การควบคุมตัวยาและสารเคมีเพื่อทำสงครามกับยาเสพติด ดำเนินการทำลายแหล่งผลิตยาเสพติด สกัดกั้นสารตั้งต้นตัวยาที่ใช้ทดแทนในการผลิตและอุปกรณ์ในการผลิตยาเสพติด
- ยุทธศาสตร์การบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพ ได้บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพในทุกรูปแบบ ทั้งคนไข้ในระบบโรงพยาบาล กายจิตสังคมบำบัด ค่าอาหาร/ตำรวจ และค่ายชุมชน/วัด รวมทั้งเร่งเตรียมการรองรับการบังคับบำบัด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูฯ ใน 46 จังหวัด
- ยุทธศาสตร์การอำนวยการและการประสานงานด้านสงครามยาเสพติดได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการร่วมด้านการข่าวยาเสพติด และมีการพัฒนางานการข่าวให้เป็นระบบควบคู่กับการกำหนดนโยบายและ จัดตั้งสำนักงานอำนวยการแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะยาเสพติด มีการบูรณาการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด การจัดทำแผนงบประมาณไม่ให้ซ้ำซ้อน รวมถึงได้ดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้กับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ
- ยุทธศาสตร์การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย 7 ฉบับ และพิจารณาข่างกฎหมายใหม่แล้ว 5 ฉบับ และอยู่ระหว่างการข่างอีกหลายฉบับ รวมทั้งปรับปรุงระเบียบและการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการปราบปรามและดำเนินการทางกฎหมาย ซึ่งทำให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปด้วยความเด็ดขาด รวดเร็ว และเป็นธรรม

3.3.2 ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจน

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ

1) การส่งเสริมนโยบายเศรษฐกิจมหภาคให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยส่งเสริมนโยบายที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สมดุลและมีคุณภาพเพียงพอต่อการสร้างงานและรายได้ที่สนับสนุนการลดความยากจนโดยการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจที่คนจนส่วนใหญ่พึ่งพิง เช่น ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับการเกษตร และการก่อสร้างเป็นต้น การกำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อในระดับต่ำอย่างเหมาะสมที่จะเอื้อต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ การขยายฐานภาษีและจัดเก็บอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีภาระภาษีน้อยที่สุดสำหรับกลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะการปรับปรุงภาษีเกี่ยวกับที่ดินเพื่อกระจายการถือครองและใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และการเร่งรัดปรับปรุงกฎหมายเพื่อคุ้มครองธุรกิจรายย่อย การผลักดันการร่างกฎหมายภาษีทรัพย์สินและมรดกโดยกำหนดการเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ภาคเกษตรกรและคนจนจากผลกระทบของการเปิดเสรี รวมทั้งส่งเสริมการสร้างความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศในการแก้ไขปัญหาและสร้างโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่คนจน

2) การเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนจน มีแนวทางสำคัญได้แก่

- การพัฒนาศักยภาพของคนจนในชนบท มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพในการประกอบอาชีพของคนจน เช่น พัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ด้านต่างๆ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาการสมัยใหม่ให้กับคนจนในระดับชุมชน และสนับสนุนการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นต้น การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของคนจนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการวิเคราะห์ปัญหาและเลือกตัดสินใจได้อย่างถูกต้องมีเหตุผล เช่น ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และการเปิดเวทีประชาคมท้องถิ่น เป็นต้น การยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและทักษะฝีมือแรงงานให้กับคนจนรวมทั้งมุ่งเน้นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ โดยการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ การระดมเงินออมในชุมชน และการเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจชุมชนกับบริษัทธุรกิจ ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาชีพโดยการสนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนจนปรับเปลี่ยนการผลิตจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวมาทำเกษตรแบบยั่งยืน การปรับทิศทางการผลิตของเกษตรกรในการทำเกษตรใหม่ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชนบท การส่งเสริมและสนับสนุนระบบตลาดทั้งตลาดท้องถิ่นและตลาดกลางให้เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตร และการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้คนในชนบท

- การพัฒนาศักยภาพของคนจนในเมือง โดยมุ่งเน้นเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้โดยส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ กลุ่มธุรกิจชุมชน สนับสนุนแหล่งเงินทุนที่ให้บริการสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ การเปลี่ยนชุมชนแออัดให้เป็นแหล่งผลิตของชุมชน ตลอดจนการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในชุมชนแออัด และคนจนในเมืองอื่นๆ ให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและได้รับบริการ พื้นฐาน บริการสังคมที่จำเป็นจากรัฐบาลอย่างทั่วถึง

- การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยเน้นส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ให้มีการรับรองสถานะอย่างถูกต้องเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย และพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งเพื่อเป็นแกนกลางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาได้อย่างครบวงจรและประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรประชาสังคมได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในกระบวนการตัดสินใจด้านนโยบายของรัฐ

3) การพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมและผู้ด้อยโอกาส มีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่

- การพัฒนาระบบบริการให้เข้าถึงคนจนและผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะการกระจายบริการการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพให้เข้าถึงกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึงโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกลและทุรกันดาร และพัฒนาระบบการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพให้มีความหลากหลายมีทางเลือกเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนจน จัดระบบการศึกษาการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับระดับและลักษณะของความพิการหรือทุพพลภาพ และปรับปรุงระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนที่เกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาฝีมือแรงงานให้เอื้อต่อกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาของสังคมไทยให้เอื้อประโยชน์ต่อการเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของประชาชน โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกกับกลุ่มเป้าหมายคนจน ผู้สูงอายุที่ถูกละทิ้ง และคนพิการตลอดจนเร่งรัดการดำเนินโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยติดตามและประเมินผลโครงการนำร่องและขยายผลการดำเนินงานให้ครอบคลุมทั่วประเทศรวมทั้งปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานโครงการให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

- การจัดสวัสดิการสังคมให้มีความสอดคล้องกับปัญหาของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส โดยมุ่งเน้นส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการโดยชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือเฉพาะหน้าแก่สมาชิกของชุมชนโดยเฉพาะคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในรูปแบบต่าง ๆ ปรับปรุงกองทุนหมุนเวียนที่มีอยู่ให้มีเอกภาพและมั่นคงเพื่อสามารถช่วยเหลือคนยากจนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเร่งรัดการจัดตั้งกองทุนประกันการว่างงาน

เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับผู้ร่วมงานรวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงและประสานการดำเนินงานระหว่างภาครัฐภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชน ในการจัดสวัสดิการสังคมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ตลอดจนพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในระดับชุมชนให้มีความมาตรฐานด้านคุณภาพ มีความครบถ้วนสมบูรณ์และทันสมัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดพื้นที่ เป้าหมายยากจนและคนยากจน รวมทั้งพัฒนาเครื่องชี้วัดความยากจนในระดับชุมชนได้

- การเตรียมความพร้อมในการสร้างหลักประกันทางสังคมแก่ประชากรแต่ละช่วงวัย โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมและดูแลกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น การประกันสุขภาพ โดยสมัครใจและโดยการบังคับ การส่งเสริมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อให้มีการประกันตนสำหรับกลุ่มต่างๆ พิจารณากำหนดมาตรการลดหย่อนทางภาษีเงินได้แก่ครอบครัวที่ดูแลผู้ด้อยโอกาสในครอบครัว เป็นต้น

4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าต่อการลงทุน ควรเป็นการจัดการทรัพยากรที่ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยมุ่งเน้นการจัดการแหล่งที่ดินทำกินให้กับเกษตรกรที่ยากจน เช่น การเร่งรัดการปฏิรูปที่ดินสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่ยากจน การนำที่ดินที่รกร้างว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์ เป็นต้น เร่งพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทานเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นแหล่งประกอบอาชีพประมงให้กับคนจน ส่งเสริมการจัดทำแนวเขตการใช้ทรัพยากรและระบบผังเมืองโดยกำหนดเขตการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อการอนุรักษ์และดูแลทรัพยากรสิ่งแวดล้อม เพื่อนำทรัพยากรจากผู้ได้รับประโยชน์มาใช้ประโยชน์สำหรับคนส่วนใหญ่ที่ยากจน เร่งรัดการจัดตั้งกลไกแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งจากการแย่งชิงทรัพยากร เช่น การมีเวทีเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การเร่งรัดให้มีสถาบันท้องถิ่นหรือคณะผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นทำหน้าที่แก้ไขปัญหาในท้องถิ่น ตลอดจนปรับปรุงและยกร่างกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการถือครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ร.บ. ทรัพยากรประมง และ พ.ร.บ. ป่าชุมชน เป็นต้น

5) การปรับปรุงบริหารภาครัฐเพื่อแก้ปัญหาความยากจน มีแนวทางที่สำคัญ ได้แก่

- การปรับปรุงกระบวนการทัศน์และบทบาทของหน่วยงานภาครัฐเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจนให้เกิดประสิทธิภาพ โดยหน่วยงานส่วนกลางปรับบทบาทจากการสั่งการกำกับ ควบคุมมาเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับหน่วยงานส่วนท้องถิ่น และการให้การสนับสนุนหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ได้ทำงานเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชนมากขึ้น มีการกระจายความรับผิดชอบ การบริหารจัดการ การตัดสินใจ และการกระจายงบประมาณให้ส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเองมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่น ประชาชน ชุมชน และประชาคมทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความยากจนอย่างสอดคล้องตามสภาพปัญหาแต่ละพื้นที่และเอื้อต่อกลุ่มเป้าหมายยากจนในระดับต่างๆ อย่างแท้จริง หน่วยงานส่วนท้องถิ่น ปรับบทบาทจาก ผู้ดำเนินการพัฒนาเองมาเป็นผู้กระตุ้น สนับสนุน ร่วมคิด ร่วมทำ และพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานร่วมกับภาคีการพัฒนาทุกฝ่าย เน้นกระตุ้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างภาคีการพัฒนาทุกฝ่ายในการจัดทำแผนชุมชนที่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาความยากจนใน พื้นที่และประสานการปฏิบัติงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาความยากจนตามแผนชุมชนรวมทั้งประสานความร่วมมือในการกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยยึดภารกิจพื้นที่ การมีส่วนร่วม เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน สำหรับภาคประชาชนและชุมชนต้องมีการริเริ่มดำเนินการต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยเห็นการรวมกลุ่มเพื่อ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพและช่วยเหลือเกื้อกูลแก่คนยากจนและผู้ด้อยโอกาสในชุมชน โดยภาครัฐให้การสนับสนุนในการเตรียมความพร้อมของชุมชน เช่น การจัดเวทีชาวบ้านเพื่อเป็นการเรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมทั้งร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ซึ่งจะนำไปสู่การได้ข้อสรุปที่เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชน

- การเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการในการแก้ไขปัญหาความยากจน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องบูรณาการอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านแผนงาน แผนเงินและแผนคน โดยจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาความยากจนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจน จัดทำแผนงาน/ โครงการในลักษณะบูรณาการที่ประสานระหว่างหน่วยงานมีการจัดลำดับความสำคัญ และมีเครื่องมือชี้วัดประสิทธิผลที่คนจนจะได้รับอย่างชัดเจน ควบคู่ไปกับการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณไปสู่ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-Based Budgeting) โดยระบบการจัดทำงบประมาณจะต้องสะท้อนนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างชัดเจน เน้นการพิจารณาเป้าหมาย

ผลผลิตมากกว่าปัจจัยการผลิต และเพิ่มบทบาทความรับผิดชอบของหน่วยงาน รวมทั้งมีกระบวนการในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า โดยการจัดสรรงบประมาณมุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในพื้นที่เป้าหมายที่มีความหนาแน่นของปัญหาความยากจนและในกลุ่มเป้าหมายที่มีฐานะยากจนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนสร้างและพัฒนากลไกการติดตามประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารจัดการของราชการที่เป็นรูปธรรม โดยมีการกำหนดเครื่องชี้วัดความยากจนและกลุ่มเป้าหมายคนจนอย่างชัดเจน ควบคู่กับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับความยากจนให้มีความถูกต้อง นำเชื่อถือทันสมัยเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตัวชี้วัด การวางแผน การจัดสรรงบประมาณไปสู่กลุ่มเป้าหมายคนจนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 6 ทิศทางวิจัย การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต

ทิศทางยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับ คุณภาพชีวิต	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบประกันสุขภาพให้บรรลุเป้าหมายสุขภาพดีถ้วนหน้าโดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินของสถานพยาบาลและภาระทางการคลังของประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบฐานข้อมูลของผู้เข้ารับบริการในระบบประกันสุขภาพที่ครบถ้วนและทันสมัยเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและลดการใช้สิทธิซ้ำซ้อน ประเมินผลโครงการในระบบประกันสุขภาพ เช่น โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค แนวทางพัฒนาระบบประกันสุขภาพให้มีประสิทธิภาพและลดปัญหาทางการเงินของสถานพยาบาลและภาระทางการคลังของรัฐ
<ul style="list-style-type: none"> เร่งรัดการปฏิรูประบบการศึกษาเพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศรวมทั้งเป็นฐานสำคัญให้ประเทศไทยแข่งขันในเวทีโลก 	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มจำนวนบัณฑิตทางสายวิทยาศาสตร์ให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในอนาคตและยุทธศาสตร์ การพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพระดับอุดมศึกษา แนวทางความร่วมมือระดับอุดมศึกษาไทยกับอุดมศึกษาต่างประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาโครงข่ายทางสังคม (Social Safety Net) และระบบประกันสังคมเพื่อลดผลกระทบทางลบสำหรับผู้ว่างงาน กลุ่มคนในสังคมด้อยโอกาส เช่น กลุ่มคนเร่ร่อน กลุ่มคนชายขอบ กลุ่มคนต่างด้าว กลุ่มผู้ติดเชื้อ HIV เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> แนวทางการกระจายบริการทางการศึกษาและฝึกอบรมอาชีพให้เข้าถึงกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึง ผลกระทบต่อโครงการหลวงจากเปิดเสรีสินค้าเกษตรระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน แนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่ติดเชื้อ HIV
<ul style="list-style-type: none"> การประสานงานระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี แบบบูรณาการ 	<ul style="list-style-type: none"> แผนประสานงานแบบบูรณาการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเอชไอวีแบบมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ทิศทางการยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับ คุณภาพชีวิต	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> ● การส่งเสริมเอกลักษณ์และคุณค่าของความเป็นไทย 	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนส่งเสริมคุณค่าและเอกลักษณ์ของประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● การส่งเสริมนโยบายเศรษฐกิจมหภาคให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน 	<ul style="list-style-type: none"> ● การขยายฐานภาษีและจัดเก็บภาษีอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้มีภาระภาษีให้ต่ำที่สุด สำหรับผู้มีรายได้น้อย ● แนวทางการปฏิรูปที่ดินรกร้างเพื่อปัญหาความยากจน ● การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ● การจัดทำกฎหมายภาษีทรัพย์สินและภาษีมรดก ● สนับสนุนโครงการหลวงในการสร้างภูมิคุ้มกันแก่ภาคเกษตรและคนจนจากผลกระทบของการเปิดเสรี
<ul style="list-style-type: none"> ● การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ต่าง ๆ ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาการสมัยใหม่ให้กับกลุ่มคนจนในเมืองและนอกเมือง ● การจัดตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นในประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● การเพิ่มศักยภาพและโอกาสของคนจน 	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางการพัฒนาอาชีพและแสวงหาสินเชื่อที่มีดอกเบี้ยในอัตราต่ำสำหรับคนจน

3.4 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

ในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน โดยมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพและต่อเนื่องมีคุณภาพและมีการกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง จำเป็นต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ 2 ระดับ คือ ในระดับมหภาคและระดับจุลภาคไปพร้อมกัน โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจที่มีภูมิคุ้มกันที่ดี ดังนี้

3.4.1 ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจมหภาค หมายถึง การสร้างความ เข้มแข็งให้กับภาคการเงินและภาคการคลัง เพื่อให้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่เอื้ออำนวยให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างยั่งยืน

1. การสร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดเงินและตลาดทุน

(1.1) พัฒนาประสิทธิภาพในการกำกับดูแล และการตรวจสอบสถาบันการเงิน โดยการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบให้ทันสมัยสอดคล้องกับภาวะการณ์ และให้มีมาตรฐานการกำกับดูแลในทิศทางที่สอดคล้องกันทั้งระบบการปฏิรูปกฎหมายทางการเงินเพื่อให้เป็นไปตามหลักสากล และเอื้อต่อการพัฒนาระบบการเงินและเศรษฐกิจของประเทศ

(1.2) เพิ่มบทบาทของตลาดทุนในการเป็นแหล่งระดมทุนของประเทศ โดยการส่งเสริมให้ ภาคธุรกิจเอกชนมีการทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี พัฒนาระบบการตรวจสอบและการรายงานผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแลของภาคเอกชนเอง และเพื่อเป็นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องกับตลาด ซึ่งจะช่วยให้ตลาดทุนพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

(1.3) สนับสนุนและกระจายสินเชื่อไปสู่ภาคการผลิตที่มีประสิทธิภาพและใช้เทคโนโลยีสะอาดรวมทั้งการปล่อยสินเชื่อรายย่อยโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน

(1.4) ส่งเสริมระบบการออมของประเทศ โดยปฏิรูประบบกองทุนบำเหน็จบำนาญ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนประกันสังคม ให้ครอบคลุมประชากรและผู้ใช้แรงงานอย่างทั่วถึง โดยให้ความสำคัญกับการออมเพื่อการชราภาพ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ทางการเงินในระยะยาว

2. การสร้างความเข้มแข็งให้กับฐานะการคลังและใช้เครื่องมือทางการคลังเพื่อประโยชน์ต่อการแข่งขัน การกระจายรายได้ และรักษาสิ่งแวดล้อม

(2.1) รักษาวินัยการบริหารหนี้สาธารณะ โดยการควบคุมการก่อหนี้สาธารณะ การควบคุมการก่อหนี้เงินกู้ต่างประเทศ โดยคำนึงถึงระดับของภาระหนี้สินที่มีอยู่ และฐานะการคลังและฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศ การบริหารเงินกู้ต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจและเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของภาครัฐ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพการดำเนินงาน มาตรฐานและคุณภาพของการผลิตสินค้าและการให้บริการที่มีประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวม

(2.2) ปรับโครงสร้างภาษีอากรให้เอื้ออำนวยต่อภาคการผลิต การค้าและบริการให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในเวทีอนุภาคอาเซียนและเวทีโลก

(2.3) เร่งพิจารณาการนำภาษีทรัพย์สินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์และภาษีมรดกมาบังคับใช้ เพื่อให้สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้

(2.4) ใช้เครื่องมือทางการคลังเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้กลไกภาษีเพื่อสะท้อนต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมและจูงใจให้มีการลดการใช้พลังงานหรือใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ พิจารณาจัดเก็บภาษีเพื่อคุ้มครองอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปรับปรุงขั้นตอนในการปฏิบัติเพื่อกระตุ้นให้มีการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเกี่ยวกับการศึกษา พัฒนาฝีมือแรงงานและการวิจัยและพัฒนา

(2.5) เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการวางแผน การจัดทำและบริหารงบประมาณ เพื่อสามารถสนองต่อความต้องการของชุมชน และมีขีดความสามารถในการจัดบริการสาธารณะตามศักยภาพของตนเองได้มากขึ้น รวมทั้งพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บรายได้ โดยเฉพาะประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินตามศักยภาพของท้องถิ่น เพื่อแบ่งเบาภาระจากส่วนกลาง

3.4.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อระบบเศรษฐกิจที่มีคุณภาพและมีกระจายประโยชน์ออกไปอย่างทั่วถึง

โดยให้ความสำคัญกับภาคการผลิตและบริการที่มีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันได้ภายใต้ศักยภาพและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สร้างความสมดุลระหว่างการผลิตกับการดูแลสภาวะแวดล้อม รวมทั้งมีเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งเอื้อต่อการกระจายประโยชน์ที่เป็นธรรมมากขึ้น ประกอบด้วยแนวทางหลัก ได้แก่

1. การสร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิตและบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้

(1.1) ปรับระบบการผลิตสินค้าและบริการที่มุ่งสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มของกระบวนการผลิตสู่การตลาด และการยกระดับคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐานปลอดภัยใช้สารเคมีในการผลิตทางการเกษตร การขยายผลการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการ การกำหนดกระบวนการผลิตทุกระดับ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อมาขยายผลในเชิงพาณิชย์ การกำหนดและควบคุมมาตรฐานสินค้าเพื่อให้เกิดความสามาถในการแข่งขันที่ยั่งยืนและเสริมสร้างความสามาถในการแข่งขันในเชิงอนุรักษ์ (Green productive Capacity)

(1.2) ยกระดับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ โดยจัดอุปสรรคที่กีดขวางการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพและความรับผิดชอบของบริการภาครัฐปรับโครงสร้างและยกระดับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ วางรากฐานเทคโนโลยีสำหรับการแข่งขันในระดับโลกซึ่งมากยิ่งขึ้น

(1.3) กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายอุตสาหกรรม (Cluster) โดยมีเป้าหมายในกลุ่มธุรกิจมุ่งสู่การเป็นเลิศ เช่น ท่องเที่ยว อาหาร แฟชั่น ยานยนต์ ซอฟต์แวร์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสำหรับการ แข่งขันและการขยายตัว โดยใช้คลัสเตอร์เป็นกลไกหลักในการพัฒนาและมีการสนับสนุนในรูปแบบ Matching Fund ระหว่างภาครัฐและเอกชน

(1.4) สนับสนุนการปรับปรุงกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจระดับบริษัท โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้บริโภค มุ่งตลาดในระดับภูมิภาคควบคู่ไปกับตลาดต่างประเทศที่อยู่ไกลออกไป รวมทั้งมีการบริหารงานที่มีคุณภาพ

(1.5) สนับสนุนกระบวนการผลิตที่ไม่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อม โดยการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน ประกอบด้วยการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรที่ทำหน้าเป็นแกนกลางในการประสานและผลักดันขบวนการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า การควบคุมโดยตรงนี้ใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่าย (Polluter Pays' Principle, PPP) การพัฒนาเครือข่ายองค์กร เพื่อสนับสนุนให้กลไกตลาดทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสะท้อนต้นทุนการผลิตและสามารถสะท้อนต้นทุนการผลิตและการบริโภคที่แท้จริงได้ โดยรัฐจะต้องมีข้อมูลและเครื่องมือในการติดตามและตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีบทลงโทษที่รุนแรง ในกรณีนี้ที่ ผ่าฝืน

(1.6) ปรับปรุงระบบการเจรจาทางการค้าทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาคและพหุภาคี และปรับกลไกความร่วมมือเศรษฐกิจต่างประเทศในทุกด้าน ให้มีความชัดเจนและเชื่อมโยงกันทั้งด้านการค้า การตลาด การบริการ และการลงทุน และการใช้ประโยชน์จากเวทีความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยสร้างพันธมิตรระหว่างกลุ่มหรือภูมิภาคที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน อาทิ การพิทักษ์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การเชื่อมโยงเครือข่ายทางโครงสร้างพื้นฐาน ความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

2. การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานรากเพื่อให้มีการกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(2.1) กระจายอำนาจในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจสู่ภูมิภาคโดยสร้างแผนพัฒนาในระดับภูมิภาคเพื่อที่จะใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในทุกส่วนของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสนับสนุนให้ภาคเอกชนเป็นผู้นำที่มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และจัดให้มีหน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะรับผิดชอบการพัฒนาคลัสเตอร์ โดยประสานภาครัฐกับภาคเอกชนดำเนินการร่วมกันตามแนวคิดคลัสเตอร์

(2.2) สนับสนุนความเข้มแข็ง ของเศรษฐกิจฐานรากที่ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยสนับสนุนการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีทันสมัยที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นมาใช้ในการผลิต สินค้าและบริการ เพื่อให้สินค้าบริการของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม สามารถมีตลาดทั้งภายในประเทศและส่งออกได้กว้างขวางขึ้น

(2.3) สนับสนุนให้วิสาหกิจและองค์กรชุมชนสร้างความเชื่อมโยงโดยผ่านระบบห่วงโซ่อุปทานหรือกระบวนการเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อสร้างประสิทธิภาพปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ โดยใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพและไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างรายได้และความเข้มแข็งแก่ชุมชน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค ตลอดจนให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายกลุ่ม สินค้าและบริการ (Cluster) และการเชื่อมโยง (Linkage)

(2.4) เร่งรัดการดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในระดับรากฐานและเกษตรกรรายย่อยได้มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้ทั่วถึงขึ้น

3.4.3 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้าใจ ความพร้อม และจิตสำนึกของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งจะต้องดำเนินการทั้งในส่วนของแนวคิด รูปแบบ และวิธีการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งบทบาทที่เหมาะสมในแต่ละภาคส่วนของสังคม ตลอดจนในแต่ละประเด็นหลักที่นับได้ว่าเป็นปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนี้

1. การเร่งดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึก ให้ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชนในวัยเรียนและวัยทำงาน เห็นความสำคัญของการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาระบบคู่ขนาน (Dual Track Policy) การเพิ่มผลผลิตผลผลิตภาพ (Productivity) และการสร้างธรรมาภิบาลทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

2. การรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค ถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของผู้บริโภคในการบริโภคสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งให้ความรู้ในการเลือกสินค้าบริโภค ตลอดจนสนับสนุนสิ่งจูงใจแก่ผู้ผลิตที่ใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 7 ทิศทางวิจัย การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

ทิศทางการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> ● สร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดเงินและตลาดทุนของประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพในการกำกับดูแล และตรวจสอบ โดยเน้นพัฒนากฎหมาย เพิ่มมาตรฐานการตรวจสอบบัญชีและกฎระเบียบต่างๆ ให้สอดคล้องกับความซับซ้อนของตลาดเงินและตลาดทุน ● แนวทางส่งเสริมระบบเงินออมของประเทศ โดยปฏิรูประบบกองทุนบำเหน็จบำนาญ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ฯลฯ ให้ครอบคลุมไปยังกลุ่มคนต่าง ๆ ของประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● สร้างความเข้มแข็งฐานการผลิตของประเทศควบคู่ไปกับการใช้เครื่องมือทางการคลังในการดำเนินนโยบายตามเป้าหมายของรัฐบาล 	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางการบริหารจัดการหนี้สาธารณะเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ● พัฒนาดัชนีหนี้ต่างประเทศและดัชนีเตือนภัยทางเศรษฐกิจทุก ๆ ปี อย่างต่อเนื่อง ● ปรับโครงสร้างภาษีอากร ให้เอื้ออำนวยต่อภาคการผลิต การค้า การบริการ ให้แข่งขันกับบริษัทข้ามชาติได้ ● แนวทางลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ผ่านมาตรการทางการคลัง ● ใช้กลไกภาษีในแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศ ● แนวทางในการเพิ่มความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บรายได้บริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ● แนวทางการใช้เครื่องมือทางภาษีเพื่อปกป้องภาคธุรกิจที่สำคัญของชาติและได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการเข้ามาสู่ตลาดของบรรษัทข้ามชาติ เช่น การค้าปลีก เป็นต้น

ทิศทางการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ของประเทศ	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> ● สร้างความเข้มแข็งของภาคการผลิตและภาคบริการ	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของภาคการผลิต ภาคบริการ และแนวทางในการเพิ่มมูลค่าในกระบวนการผลิตเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ● แนวทางการนำผลงานการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยมาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยแสวงหาแนวทางในการแบ่งผลประโยชน์ที่รัฐในฐานะเจ้าของเงินทุนวิจัย นักวิจัยและเอกชนได้ประโยชน์ทุกฝ่าย

ทิศทางการเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ของประเทศ	ทิศทางการวิจัย
	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางสนับสนุนการวิจัย Basic Science ที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ พื้นฐาน ● แนวทางสนับสนุนในการวิจัยเทคโนโลยีขั้นสูงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศและฐานะการคลัง เช่น การวิจัยเรื่องนาโนเทคโนโลยี หรือการวิจัยพันธวิศกรรมที่สามารถเชื่อมกับความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทย
<ul style="list-style-type: none"> ● สร้างความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจระดับฐานรากหรือระดับรากหญ้า 	<ul style="list-style-type: none"> ● สนับสนุนสินค้าที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการวิจัยและพัฒนาที่เหมาะสมกับการส่งเสริมด้านเงินทุน ● สร้างระบบฐานข้อมูลสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณภาพสูงและแนวทางการส่งเสริมทางการตลาด ● ผลได้-ผลเสียจากมาตรการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน ● แนวทางสนับสนุนให้ภาคธุรกิจและชุมชนท้องถิ่นมีความเชื่อมโยงกันในลักษณะห่วงโซ่อุปทานหรือกระบวนการเครือข่ายวิสาหกิจ (cluster)
<ul style="list-style-type: none"> ● สร้างเครือข่ายวิสาหกิจ (cluster) ของประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลก เช่น อาหารไทย แฟชั่น ยานยนต์ ท่องเที่ยว และออกแบบกราฟฟิก (graphic) 	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางสนับสนุนเครือข่ายวิสาหกิจ (cluster)

3.5 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการประเทศ

กรอบแนวคิด

การพัฒนาประเทศไทยในสี่ทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าจะได้รับผลสำเร็จหลายประการดังเห็นได้จากการขยายบริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและสะดวกสบายมากขึ้น แต่เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่สังคมไทยประสบอยู่ในปัจจุบัน พบว่าภาวะวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินของประเทศที่เกิดขึ้นในปี 2540 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากกลไกและการบริหารจัดการในประเทศของภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน มีความไม่เหมาะสมหลายประการ เมื่อเผชิญกับสภาพแวดล้อมและกระแสโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยที่อ่อนแอจึงนำไปสู่การพัฒนาที่ขาดความสมดุลและไม่ยั่งยืน

การบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสมของภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมไทย ปรากฏให้เห็นในลักษณะต่าง ๆ กล่าวคือ ภาครัฐหลายหน่วยงานใช้จ่ายงบประมาณอย่างฟุ่มเฟือยและลงทุนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่อย่างไม่โปร่งใส ระบบราชการขาดการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ยังล้าสมัยขาดความยืดหยุ่น เอื้อต่อการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นหลักข้าราชการขาดจิตสำนึกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะ รัฐวิสาหกิจดำเนินกิจการที่ไม่มีประสิทธิภาพขาดความโปร่งใส ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่รุนแรงในสังคมไทย ในขณะที่ธุรกิจเอกชนบริหารกิจการอย่างขาดความระมัดระวัง เช่น การปล่อยกู้แก่โครงการที่มีความเสี่ยงสูง การแสวงหากำไรโดยมิชอบเป็นการทำลายความเข้มแข็งของภาคธุรกิจและเศรษฐกิจของชาติโดยส่วนรวม และนำมาซึ่งวิกฤตเศรษฐกิจของไทยในที่สุด

ในขณะเดียวกัน ความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองภายใต้ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ของโลก ได้กดดันให้มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมืองในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการในภาครัฐ ภาคการเมือง และภาคธุรกิจเอกชน ให้ความสำคัญโปร่งใส ตรวจสอบได้ อีกทั้งทิศทางการพัฒนาของสังคมโลกที่หันมาผสมผสานยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เน้นการพึ่งพาตนเอง ควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์การพัฒนากระแสหลักทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาท้องถิ่นและการกระจายอำนาจอย่างกว้างขวางทั่วโลก

ปรับบทบาทภารกิจและวิธีบริหารงานของระบบราชการแนวใหม่

- ปรับโครงสร้าง ลดขนาด และเพิ่มประสิทธิภาพของภาครัฐ ปรับบทบาทภาครัฐจากการเป็นผู้ปฏิบัติไปเป็นผู้กำกับดูแลและอำนวยความสะดวกให้ภาครัฐเป็นองค์กรขนาดเล็กมีรูปแบบองค์กรและการจ้างงานที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่ปรับเปลี่ยนไปรวมทั้งปรับระบบบริหารบุคคลและจำนวนบุคลากรให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจใหม่พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพระเบียบวินัย รับผิดชอบต่อสูง และมีความเป็นกลางทางการเมือง สามารถทำงานได้เทียบเคียงกับภาคเอกชนและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง

เศรษฐกิจและสังคมปรับระบบงบประมาณเป็นแบบมุ่งผลลัพธ์ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนชาติ ปรับระบบบัญชีใหม่ให้สามารถวิเคราะห์ความคุ้มค่าการดำเนินงานให้ทุกหน่วยงานเปิดเผยแผนการดำเนินงาน และการให้บริการต่อสาธารณะ

- ปฏิรูประบบกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคม ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งปรับแก้กฎหมาย คำสั่ง ตลอดจนกฎระเบียบที่มีสาระขัดแย้งกัน ปรับปรุงกระบวนการร่างกฎหมายให้รวดเร็ว ทันสมัย ควบคู่กับการพัฒนากฎหมายใหม่ เพื่อกำกับการประกอบธุรกิจใหม่ ๆ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมการใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิและให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ลดการใช้ดุลยพินิจในการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมให้สื่อและประชาชนมีบทบาทตรวจสอบกระบวนการยุติธรรมพัฒนาองค์ความรู้ด้านกฎหมายมหาชนแก่บุคลากรภาครัฐและนักกฎหมายทั่วไป พัฒนาหลักสูตรการศึกษา พัฒนาบุคลากรและพัฒนาฐานข้อมูลกฎหมายกลางของประเทศให้สมบูรณ์

- ให้สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักนายกรัฐมนตรี และกระทรวงการคลังร่วมกันวางระบบการปฏิบัติงานและระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงเป็นเอกภาพ และนำเชื่อถือ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งวางระบบติดตามประเมินผลให้เชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ให้อำนาจราชการทุกแห่งรณรงค์เผยแพร่ค่านิยมสร้างสรรค์และจรรยาบรรณการทำงานที่มุ่งประโยชน์ของประชาชน ด้วยความสุจริต ขยันอดทน มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จและสามารถทำงานร่วมกับประชาชนได้

ปรับระบบบริหารจัดการของภาครัฐให้อื้ออำนวยการลงมือเสริมสร้างขีดความสามารถของภาคธุรกิจเอกชนและเศรษฐกิจชุมชน

- กำหนดแนวทางและมาตรการเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการลงทุนและยกระดับขีดความสามารถของภาคการผลิตและเศรษฐกิจชุมชน

- ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารการผลิตและการตลาดแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวมทั้งเศรษฐกิจชุมชน

- สนับสนุนให้มีบริการโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานควบคู่กับการปรับบทบาทภาครัฐให้ปรับตัวและแข่งขันได้ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

กระจายหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บริการของรัฐสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำงาน ร่วมตัดสินใจ และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินการ ดังนี้

- ปรับกลไกกำกับและการกระจายอำนาจให้มีความคล่องตัว ทำงานได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ สร้างความเข้าใจและกำหนดบทบาทที่ชัดเจนระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคประชาชนในการทำงานร่วมกันเพื่อให้การกระจายอำนาจมีสัมฤทธิ์ผล

- เตรียมความพร้อมและปรับปรุงประสิทธิภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ โดยให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องพัฒนาความรู้ ทั้งในด้านเทคนิควิชาการและการบริหารจัดการรวมทั้งวางแนวทางกำหนดขนาดที่เหมาะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การจัดบริการสาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

- วาระระบบสนับสนุนการกระจายอำนาจ ระบบบริหารงานและบุคลากรที่มีมาตรฐานระบบบัญชีแบบพึงรับพึงจ่าย ระบบงบประมาณแบบเน้นผลลัพธ์ ระบบข้อมูลการเงินการคลังระบบตรวจสอบและประเมินผลกลไกติดตามผลการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น ศูนย์ให้คำปรึกษาระดับอำเภอ รวมตลอดทั้งกำหนดมาตรฐานการให้บริการสาธารณะและมาตรการจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาบริการที่ดีขึ้น และกำหนดมาตรฐานจรรยาบรรณของผู้บริหาร ตลอดจนการรายงานประชาชน และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำงาน และตรวจสอบ

- วางระบบการจัดสรรภาษี และเงินอุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนเสมอภาค และสอดคล้องกับภารกิจ ควบคู่กับการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาและจัดเก็บรายได้ของตนเอง ทรนรงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการเสียภาษีและมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในทุกภาคส่วน ทุกระดับอย่างจริงจัง ทั้งในภาคการเมือง ภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงท้องถิ่นเพื่อสร้างสังคมใสสะอาดและต่อต้านพฤติกรรมอันไม่เหมาะสม รวมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องและเฝ้าระวังรักษาผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

- ปรับปรุงกฎระเบียบให้ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ เพื่อไม่ให้เป็นช่องทางการเรียกร้องผลประโยชน์และสร้างอิทธิพลให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางกลุ่ม ปรับปรุงกระบวนการจัดสรรและการใช้งบประมาณรวมทั้งระบบการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ ให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้

- จัดทำแผนปฏิบัติการปราบปรามและป้องกันการทุจริต เพื่อเป็นกรอบแนวทางประสานการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควบคู่กับการศึกษาหาสาเหตุของการทุจริตประพฤติกรรมชอบในเชิงลึกอย่างต่อเนื่อง และแสวงหาแนวทางป้องกันปัญหาได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสาเหตุของปัญหา
- พัฒนาฐานข้อมูลการป้องกันทุจริตโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือป้องกันปราบปรามการทุจริตที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ สร้างกลไกหรือช่องทางให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง การรายงาน และการตรวจสอบเมื่อพบการดำเนินกิจกรรมทั้งของภาครัฐและธุรกิจเอกชนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งการออกกฎหมายคุ้มครองและให้สิ่งจูงใจแก่ผู้ให้ข้อมูลหรือเบาะแสการทุจริตแก่ทางราชการ
- สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตประพฤติกรรมชอบ รณรงค์และผลักดันให้การต่อต้านทุจริตเป็นวิถีชีวิตของคนไทยปลูกฝังค่านิยมภายในครอบครัวให้ดำรงชีวิตในวิถีแห่งความพอดี ยึดหลักคุณธรรม ไม่นิยมความฟุ้งเฟ้อ ไม่ยึดระบบพรรคพวก แยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากเรื่องส่วนรวม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และกล้าตัดสินใจลงโทษคนทำผิด

การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลทุกภาคส่วนในสังคม

เพื่อสร้างระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และระบบการเมืองที่โปร่งใส ปลูกจิตสำนึกของข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง นักธุรกิจ และประชาชน ให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยดำเนินการดังนี้

- สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเจตนารมณ์ และเป็นที่ยอมรับของประชาชน โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการขององค์กรและตัวชี้วัดผลของงานเสนอต่อสาธารณชนทุกปี รวมทั้งจัดให้มีกลไกติดตามตรวจสอบการทำงานขององค์กรอิสระเพื่อให้เกิดความโปร่งใส
- ปรับทัศนคติและการทำงานของข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง ให้ดำเนินงานอย่างเป็นกลาง โปร่งใส ซื่อสัตย์ และเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม พร้อมรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบจากประชาชนและภาคส่วนอื่น เพื่อให้ภาคราชการและภาคการเมืองเป็นกลไกหลักในการกระจายผลประโยชน์แก่กลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรม
- สนับสนุนบทบาทสื่อในการตรวจสอบนักการเมืองและข้าราชการ ตลอดจนการรณรงค์ยกย่องคนดี โดยกำหนดมาตรการส่งเสริมและคุ้มครองสื่อให้ทำหน้าที่แสวงหาข้อมูลอย่างอิสระ และมีเสรีภาพในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เที่ยงธรรม มีความมั่นคงในวิชาชีพและหน้าที่การงาน และให้มีองค์กรควบคุมกันเองของสื่อ ตลอดจนมีกลไกตรวจสอบด้านจริยธรรมและพัฒนาวิชาชีพเพื่อให้สื่อทำหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรม

เสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีของภาคเอกชน

ให้ประกอบธุรกิจโดยมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน มีระบบการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ รักษาผลประโยชน์ผู้ถือหุ้นทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม มีความโปร่งใสปราศจากการเบียดบังผลประโยชน์ส่วนร่วม และสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ผลิตและผู้บริโภค ด้วยมาตรการดังต่อไปนี้

- กำหนดมาตรการจูงใจเป็นรางวัลให้กับกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรการสนับสนุนบริษัทที่มีระบบบริหารจัดการที่ดีให้ได้รับโอกาสในการร่วมงานกับภาครัฐมากขึ้น
- สนับสนุนให้สมาคมวิชาชีพสร้างจรรยาบรรณและสร้างความตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบต่อสังคมที่พึงมีต่อสังคมและบุคคลต่างๆ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานการดำเนินธุรกิจคุณสมบัติของกรรมการและ ผู้บริหาร มาตรฐานการปฏิบัติงานของกรรมการและผู้บริหารเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม
- แก้ไขกฎหมายควบคุมบริษัทมหาชนและบริษัทจดทะเบียนในเรื่องบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่อกรรมการ เพิ่มการคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้นรายย่อย ผู้บริโภค ให้ได้รับความเป็นธรรม รวมทั้งเปิดเผยรายชื่อกรรมการและผู้บริหารที่ทุจริตประพฤติมิชอบ
- ภาครัฐบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ อย่างเป็นธรรมทั่วถึงเข้มงวดการลงโทษตามกฎหมายต่อธุรกิจเอกชนที่ให้สินบนและต่อเจ้าหน้าที่ภาครัฐผู้รับสินบนอย่างจริงจัง
- สนับสนุนสื่อมวลชนในการผลักดันให้เกิดกระแสสังคมเพื่อสร้างความถูกต้องในสังคมและใช้มาตรการทางสังคมลงโทษผู้ละเมิดกฎระเบียบ

เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายองค์กรผู้บริโภค โดย

- สนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคที่มีอยู่เดิม ให้สามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งองค์กรใหม่ ๆ เพื่อเป็นกลไกรักษาผลประโยชน์และสิทธิของประชาชน ร่วมกับการใช้มาตรการลงโทษทางสังคม และพิจารณาหาแนวทางให้อำนาจองค์กรคุ้มครอง บริโภคสามารถฟ้องร้องแทนสมาชิกได้
- พัฒนาระบบข้อมูลกลางเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสนเทศเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคและข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนที่จะใช้ฟ้องร้องและพิทักษ์สิทธิอันพึงมีพึงได้
- ระดมเงินทุนในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ค่าปรับผู้ละเมิดกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อสนับสนุนบทบาทองค์กรคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคให้สามารถดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง

เสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน

ให้มีค่านิยมที่ถูกต้องมีภูมิคุ้มกัน รวมทั้งสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกของครอบครัวและชุมชน ให้ดำเนินชีวิต โดยยึดทางสายกลาง มีความพอเพียง มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม และมีวินัย เพื่อให้ครอบครัวและชุมชน เป็นรากฐานสำคัญของการสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย โดย

- สร้างความเข้าใจให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นในการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร รู้จักเก็บออม ใช้จ่ายด้วยความประหยัด มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบ
- ปรับทัศนคติและค่านิยมในการดำรงชีวิตจากวัตถุนิยมและบริโภคนิยมมาสู่ความพอประมาณ เน้นการยกย่องและให้รางวัลคนดี คนสุจริต และคนที่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รวมทั้งรณรงค์และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ
- สอดแทรกเนื้อหาสาระของการดำเนินชีวิตโดยยึดทางสายกลาง ในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ ระดับประถม รวมทั้งการหาแม่แบบที่เป็นตัวอย่างในการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสมในสังคมไทย เพื่อให้เยาวชนได้ยึด เป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตของตนเอง

ตารางที่ 8 ทิศทางวิจัย การบริหารจัดการประเทศ

ทิศทางยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ดี	ทิศทางการวิจัย
<ul style="list-style-type: none"> • แนวทางการบริหารระบบราชการอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการฉ้อราษฎร์บังหลวง และสามารถวัดผลลัพธ์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบระบบบริหารจัดการสมัยใหม่ที่สามารถระบุผลลัพธ์และมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพรวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้กับระบบราชการที่มีลักษณะซับซ้อนและมีภารกิจต่างจากภาครัฐกิจเอกชนได้ • การประยุกต์ระบบบริหารจัดการแบบ Balanced Scorecard กับภาครัฐการในระดับกระทรวง กรม กอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น • พัฒนาตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีสำหรับระบบหน่วยราชการทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นตลอดจนภาคเอกชน
<ul style="list-style-type: none"> • ปรับปรุงกลไกของระบบราชการส่วนกลาง หน่วยต่าง ๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทำงานประสานและเชื่อมโยงกันในลักษณะบูรณาการและมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแนวทางหรือระบบบริหารจัดการร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการต่าง ๆ ของประเทศให้มีลักษณะบูรณาการและมีประสิทธิภาพ
<ul style="list-style-type: none"> • นำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgeting) มาใช้กับองค์กรหน่วยราชการและองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพในภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยราชการทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น
<ul style="list-style-type: none"> • ระบบราชการมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> • วิธีจัดทำประชาพิจารณ์สำหรับนโยบายสาธารณะเพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์

หลักเกณฑ์ในการกำหนดและคัดเลือกโครงการวิจัยแบบบูรณาการ

1. การกำหนดประเด็นวิจัยการวิจัยแบบบูรณาการ

1.1 ความจำเป็น (need)

- ยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 แง่ทางและการพัฒนานโยบาย
  - ความมั่นคงแห่งชาติ (Security) การต่างประเทศและการอำนวยความสะดวก
  - การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (Competitiveness)
  - การพัฒนาสังคม การแก้ไขความยากจนและการยกระดับคุณภาพชีวิต(ทุนสังคม) (Social Capital)
  - การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (Sustainability)
  - การบริหารจัดการประเทศ
- ข้อตกลงของรัฐบาลไทยในกรอบทวิภาคพหุภาคี เช่น FTA, ASEAN, APEC, และ UN
- การศึกษาข้อเสนอแผนงานของต่างประเทศที่ประเทศไทยจะต้องทำการเจรจาต่อรอง
- การพัฒนานโยบายใหม่ในกรอบ Paradigm Shift

1.2 ความเร่งด่วน (Emergency)

- ความผูกพันตามเงื่อนไขของเวลา
- ความรุนแรงของผลกระทบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ
- เป็นกลไกสำคัญในการบริหารนโยบาย (Mechanism)
- เพิ่มศักยภาพในการบริหารนโยบายของรัฐ ในสถานการณ์เร่งด่วน (Capacity Building)

1.3 ความสามารถในการบริหาร (Servicability)

- มีลักษณะเป็นยุทธศาสตร์ โครงการที่ครอบคลุมหลายหน่วยงาน หลากหลายมิติ จำเป็น ต้องมองภาพองค์รวม
- ไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของหน่วยงานปฏิบัติที่ได้รับงบประมาณเพียงพออยู่แล้ว เช่น กองทุนเพื่อการส่งออก สถาบันอาหาร สถาบันสิ่งทอ สถาบันยานยนต์ กองทุนอนุรักษ์พลังงาน (กระทรวงพลังงาน)

1.4 ผลตอบแทน/ผลงานที่เกิดขึ้นจริง (Returns/End Result)

1. มีความพร้อมในการนำผลวิจัยไปใช้ตัดสินใจ/ปฏิบัติการ (End Results)
2. พัฒนาผลการวิจัยเชิงนโยบาย/แผนงานได้ (Programming)
3. ระบุผลได้/ผลเสีย ชัดเจน
4. เกิดผลทันที (Immediacy of Benefits)
5. สามารถขจัดปัญหา ขาดข้อต่อ (Missing Linked) ในการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ
6. ผู้วิจัยเต็มใจดำเนินการต่อเนื่องในการอธิบาย ชี้แจง ทำประชาพิจารณ์ สร้างและพัฒนา นโยบายและแผนงาน จนถึงขั้นปฏิบัติการ

1.5 ความรับผิดชอบของทีมนักวิจัย

1. ความเข้าใจในยุทธศาสตร์รวมที่เชื่อมโยงกันในรูปแบบบูรณาการของรัฐ
2. ความเข้าใจแผนงานในแต่ละยุทธศาสตร์ของรัฐ
3. ความสามารถอธิบายวงจรขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละงานจนได้รับผลสุดท้าย (End Results)
4. ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงานเดิม สามารถสรุปสถานการณ์เพื่อพัฒนา นโยบาย ประเด็นปัญหาข้อต่อ (Missing Linked) ได้
5. มีความพร้อมในการนำเสนอแบบ interactive ตลอดเวลาการวิจัยและภายหลังการวิจัยจนก่อให้เกิดรูปธรรมในการปฏิบัติงานและเข้าช่วยเหลือ แก้ไขสถานการณ์ต่อผู้บริหารนโยบาย สื่อมวลชนและสาธารณชนได้
6. สามารถนำเสนอภาพแบบองค์รวมได้ชัดเจน
7. เน้นหนักมาตรการแก้ไขปัญหาโดยเครื่องมือกลไกทุกด้าน เช่น การบริหาร การเจรจา
8. ต่อรอง ระบบราคา การเชื่อมต่อ
9. ใช้วิธีการวิจัยทุกสาขาที่เกี่ยวข้อง

1.6 ประเด็นการวิจัย ประกอบด้วย

1. ความสอดคล้องกับหลักการ และเหตุผลในการจัดทำแผนงบประมาณเชิงบูรณาการ (เอกสารประกอบการปรับปรุงชี้แจงแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2547 ต่อผู้บริหารระดับปลัดกระทรวง หัวหน้าส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2546 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายระยะเร่งด่วน 3 ปี (2548-2550)
2. ความเร่งด่วนของปัญหา ผลกระทบทางบวกและทางลบต่อสถานะเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย ความสามารถในการแข่งขันทุนของสังคม ความยากจนของประชาชน เสถียรภาพของประเทศเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ข้อผูกพันของรัฐบาลและรัฐไทยในเชิงนโยบายรัฐบาล ข้อตกลงกับต่างประเทศในกรอบพหุภาคี กรอบภูมิภาค กรอบข้อตกลงสองฝ่าย เช่น WTO, APEC, ASEAN, UN, ACD, FTAs เป็นต้น
4. ความรุนแรงของปัญหา เช่น ปัญหาที่ระบุในแผนยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวก ยุทธศาสตร์การสร้างเพิ่มแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการประเทศ เป็นต้น
5. กลไกที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์/ลดผลเสียหายต่อประชาชน
6. ประเด็นการวิจัยที่เป็นข้อต่อของปัญหา (Missing Linked)

1.7 การใช้ประโยชน์จากการวิจัย

ประกอบด้วยเกณฑ์ต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบของผู้วิจัยในการพัฒนานโยบาย องค์ความรู้ฐานะที่เป็นหรือเคยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อได้ความรู้ที่มีลักษณะปฏิบัติได้ (Practicality) และเข้าใจกลไกการ ผลักดันความรู้ไปสู่ผลประโยชน์ของประชาชน
2. ความสามารถและการอุทิศตนเพื่อแก้ไขปัญหา หรือเพิ่มโอกาส หรือป้องกันภัยของประเทศ โดยให้คำปรึกษา การอบรม การสัมมนา การจัดทำประชาพิจารณ์ บริการนโยบายสาธารณะอื่น

1.8 หลักเกณฑ์การคัดเลือกโครงการของสำนักงบประมาณ

1. ใช้นโยบายเป็นตัวนำ (Policy Driven) ในการวางแผนปฏิบัติงาน การเลือกโครงการ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง และความสอดคล้องกับนโยบายชาติ โดยอาศัยการจัดสรรงบประมาณในแต่ละหน่วยราชการเป็นกลไกปฏิบัติงาน (Mechanism)
2. เน้นการบริการประชาชน มุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของรัฐในทุกด้าน
3. กำหนดเป้าหมายแต่ละระดับให้เป็นรูปธรรม และมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน
4. เพิ่มบทบาท ความรับผิดชอบของกระทรวง กรมต่าง ๆ ในการบริหารจัดการและปรับเปลี่ยนงบประมาณ
5. การรักษาวินัยทางการคลัง โดยจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF : Medium Terms Expenditure Framework) ในการกำหนดแผนงาน และกรอบการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์รวม
6. มีระบบการติดตามและประเมินผล ที่ตรวจสอบได้โดยดัชนีต่าง ๆ

2. วิธีการคัดเลือกโครงการวิจัยบูรณาการ

1. โครงการวิจัยการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ ระยะปานกลาง พ.ศ. 2548-2550 เสนอชุดโครงการวิจัยที่พัฒนาและพร้อมเสนอสำนักงานงบประมาณ
2. คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติตรวจสอบความถูกต้อง ตามเกณฑ์การวิจัยแบบบูรณาการ เกณฑ์การจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการของสำนักงานงบประมาณ และเกณฑ์การปฏิรูประชากร
3. คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เข้าถึงยุทธศาสตร์ชาติอาจพิจารณาจัดประชุมร่วมกับผู้มีส่วนกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญ 5 กรอบ คือ
  - 1) ความมั่นคงแห่งชาติ
  - 2) การพัฒนาสังคม
  - 3) การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน
  - 4) การพัฒนาที่ยั่งยืน
  - 5) การบริหารจัดการประเทศ เพื่อขอความเห็นและประสานงานระหว่างผู้บริหารนโยบายกับสภาวิจัยแห่งชาติ
4. เสนอรองนายกรัฐมนตรี (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) เพื่ออนุมัติคณะกรรมการรองงานชุดที่เกี่ยวข้อง
5. ผู้บริหารยุทธศาสตร์ชาติหรือผู้แทนอาจมอบหมายให้คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติพิจารณาข้อเสนอโครงการ และจัดสรรงบประมาณโครงการตามกฎหมายเกณฑ์ที่โครงการวิจัยยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ พ.ศ. 2548-2550 จัดทำขึ้นและโดยการปรึกษาหารือกับรองนายกรัฐมนตรีผู้กำกับสภาวิจัยแห่งชาติ

หลักการและแนวคิด

1. จัดลำดับความสำคัญของโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่และปัญหาเกิดใหม่ (Emerging issues) ในต่างประเทศและภายในประเทศเพื่อให้ภาครัฐและภาคเอกชนสามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล และผลการวิจัยในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนและเพื่อประโยชน์ในการวางแผนกำหนดนโยบายจัดสรรทรัพยากรในการแก้ปัญหาและริเริ่มยุทธศาสตร์ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ
2. กำหนดกลุ่มโครงการวิจัยที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและวางแผนล่วงหน้าของภาครัฐและภาคเอกชน โดยการวิจัยจะต้องแสดงให้เห็นถึงปัญหาและผลลัพธ์ (Output) ที่จะเกิดขึ้นจากการวิจัยอย่างชัดเจนว่าจะนำไปใช้แก้ไขปัญหาได้อย่างไรและจะเกิดผลเมื่อใด

3. จัดระบบใหม่เพื่อเชื่อมโยงทรัพยากรและศักยภาพของหน่วยงานด้านการวิจัย หน่วยงานนโยบาย ระดับกระทรวงและภาคเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถในการวิจัยของประเทศและการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย
4. นำเสนอยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศที่เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้ผลการวิจัยทั้งในระดับรัฐบาลและภาคเอกชน โดยเพิ่มความสามารถในการมีส่วนร่วมในการวางแผน ความทันเวลาในการใช้ผลการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ในการบริหารประเทศ ยุทธศาสตร์การวิจัยระยะกลางควรก่อให้เกิดความสามารถในการสร้างฐานข้อมูลและเสนอผลงานที่เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
5. สร้างองค์การวิจัยที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการทำวิจัยเฉพาะเรื่องบูรณาการที่มีลักษณะข้ามสาขาสามารถแก้ไขปัญหา (Problem Solving) มีการรายงานผลเชิงปฏิสัมพันธ์ (Iterative) กับหน่วยงานบริหารนโยบาย โดยจัดระบบงบประมาณการวิจัยให้มีรูปแบบสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ข้างต้น
6. พัฒนายุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์นอกประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย ในลักษณะการวิจัยเชิงข่าวกรอง (Intelligence Research) ในด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์เป็นสัญญาเตือนภัย การจัดทำแผนเชิงรุกและเชิงรับในการแก้ไขปัญหา การเจรจาต่อรองระหว่างประเทศและการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศ การจัดงบประมาณและระเบียบปฏิบัติ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยแบบบูรณาการ

1. มีแผนงานวิจัยบูรณาการที่เชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ 5 ด้าน คือ ความมั่นคงแห่งชาติ การพัฒนาอย่างยั่งยืน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน แก้ไขปัญหาความยากจนและเพิ่มศักยภาพระดับรากหญ้าและการพัฒนาทุนสังคม
2. จัดประเภทประเด็นการวิจัยที่สอดคล้องกับวาระเร่งด่วนแห่งชาติ มีความสำคัญสูงนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที มีความสำคัญสูงนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที ให้ผลตอบแทนสูงหรือลดความสูญเสียระดับร้ายแรง
3. มีหลักเกณฑ์ในการคัดสรรชุดโครงการวิจัยแบบบูรณาการเพื่อสร้างประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการบริหารงบประมาณ หลักเกณฑ์นี้จะได้รับการยอมรับจากนักวิจัยโดยทั่วไป

4. สภาวิจัยแห่งชาติมีแผนงานการวิจัยแบบบูรณาการสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลข้อที่ 15.2 และการปฏิรูป) ราชการที่เน้นการปฏิรูปงบประมาณ การปฏิรูปการทำงานของข้าราชการและการปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม โดยครบถ้วน มีแผนงบประมาณโครงการแบบบูรณาการระยะกลาง (MTEF) พ.ศ. 2547-2550 ครบถ้วนตรงเวลา
5. สร้างระบบการเชื่อมประสานระหว่างการวิจัยกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ได้ต่อเนื่อง สภาวิจัยแห่งชาติจะมีบทบาทสำคัญอย่างสูง และจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ของประเทศ
6. เพิ่มศักยภาพและโอกาสของผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายที่รัฐบาลตั้งขึ้น ได้ทำวิจัยเพื่อประโยชน์ในงานนโยบายของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ซึ่งในอดีตขาดการวิจัยสนับสนุน
7. ระบบการวิจัยของไทยมีศักยภาพในการแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ เช่นเดียวกับระบบของ สิงคโปร์ มาเลเซีย จีน เวียดนามและเกาหลี
8. นักวิจัยไทยจะปรับตัวทำความเข้าใจกับแนวนโยบายของรัฐ ลำดับความสำคัญของปัญหาชาติและร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาเช่นเดียวกับในต่างประเทศ

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอการวิจัยแบบที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ. 2548-2550) ของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอการวิจัยสำหรับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานวิจัยใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาการจัดเรียงลำดับความสำคัญของข้อเสนอการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ. 2548-2550) โดยเห็นสมควรกำหนดให้แต่ละหน่วยงานวิจัยจัดตั้งคณะกรรมการฯ/คณะทำงานฯ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาข้อเสนอการวิจัยก่อนทำวิจัย และจัดลำดับความสำคัญ (priority) แล้วส่งผลการพิจารณาตามบัญชีรายชื่อข้อเสนอการวิจัย (บช-3) ให้ วช. เพื่อดำเนินการต่อไป

รายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอการวิจัย ประกอบด้วย

1. ผลกระทบของข้อเสนอการวิจัย (30 คะแนน)
  - 1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย (10 คะแนน)
  - 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (10 คะแนน)
  - 1.3 ผลกระทบจากการวิจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมหรือนวัตกรรม (10 คะแนน)
2. คุณค่าทางปัญญาของข้อเสนอการวิจัย (70 คะแนน)
  - 2.1 ปัจจัยการวิจัย (25 คะแนน)
    - 2.1.1 โครงสร้างคณะผู้บริหาร และคณะผู้วิจัย (10 คะแนน)
      - 1) หัวหน้าข้อเสนอการวิจัย
      - 2) ที่ปรึกษาข้อเสนอการวิจัย
      - 3) ผู้ร่วมวิจัย
    - 2.1.2 แผนการดำเนินงานตลอดข้อเสนอการวิจัย (10 คะแนน)
    - 2.1.3 ความพร้อมในการดำเนินงานวิจัย ด้านสถานที่และอุปกรณ์ (5 คะแนน)
  - 2.2 กระบวนการวิจัย (45 คะแนน)
    - 2.2.1 ทฤษฎี สมมติฐาน หรือกรอบแนวความคิด และขอบเขตการวิจัย (15 คะแนน)
    - 2.2.2 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารอ้างอิง (5 คะแนน)
    - 2.2.3 ระเบียบวิธีวิจัย (15 คะแนน)
    - 2.2.4 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย หรือส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาขั้นต่อไป หรือการบริหารงานในองค์กรที่เกี่ยวข้อง (10 คะแนน)

คำชี้แจงเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ. 2548-2550) ของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

ประเด็นการพิจารณา หมายถึง ประเด็นต่าง ๆ ที่ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ตามมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

1. ผลกระทบของโครงการวิจัย

หลักเกณฑ์นี้จะประเมินผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่จะได้จากการวิจัยตลอดจนการวิจัยนี้จะช่วยแก้ไขปัญหา โดยจะพิจารณาผลกระทบจากผลการวิจัยที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected research outputs and outcomes) ซึ่งจะพิจารณาจาก :

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

1.1.1 สาเหตุของปัญหาการวิจัย

- 1) เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญตามนโยบายและแผนของหน่วยงาน
- 2) มีความจำเป็นหรือมีความสำคัญ และเป็นปัญหาจริงสมควรต้องศึกษา
- 3) แสดงถึงปัญหาที่จะศึกษาได้สอดคล้องกับสถานการณ์ หรือความสำคัญของเรื่องที่จะทำการวิจัย
- 4) มีข้อมูลสถิติหรือผลการวิจัยสนับสนุนเพื่อให้เห็นปัญหาชัดเจนและต้องอ้างอิงตามระบบสากลนิยมด้วย

1.1.2 ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

- 1) จะก่อให้เกิดความเข้าใจในวิทยาการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน
- 2) จะนำไปสู่ทฤษฎีใหม่ ความคิดใหม่ หรือวิธีการใหม่ในการแก้ไขปัญหา
- 3) จะช่วยให้นโยบายและแผนของหน่วยงานหรือของชาติเกิดสัมฤทธิ์ผลได้อย่างชัดเจนและทันต่อเหตุการณ์
- 4) จะช่วยให้นักวิจัยได้เรียนรู้หรือเกิดทักษะในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีต่อไปในอนาคต
- 5) จะช่วยพัฒนาและฝึกหัดนักวิจัยรุ่นใหม่
- 6) จะสร้างโครงสร้างพื้นฐาน (เช่น เครื่องมือ สถานที่หรือห้องปฏิบัติการ เครือข่าย หรือฐานข้อมูล เป็นต้น) สำหรับการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคต
- 7) เป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 มีความชัดเจนเพียงใด

1.2.2 มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับสาเหตุของปัญหาที่ต้องทำการวิจัยอย่างสมเหตุสมผล หรือไม่

1.3 ผลกระทบจากการวิจัย

1.3.1 ด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

- 1) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การบริหาร การเมือง การปกครอง ความมั่นคงเทคโนโลยี การพลังงาน สิ่งแวดล้อม ฯลฯ หรือไม่ อย่างไร

1.3.2 ด้านนวัตกรรม

- 1) มีแนวความคิดหรือวิธีการใหม่หรือไม่
- 2) มีเป้าหมายใหม่ หรือพัฒนาวิธีแปลกใหม่หรือไม่
- 3) มีการเปลี่ยนแปลงหรือแนวความคิดเดิม หรือพัฒนาวิธีหรือเทคโนโลยีใหม่หรือไม่
- 4) ก่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม ฯลฯ หรือไม่

2. คุณค่าทางปัญญา (Intellectual Merits) ของข้อเสนอการวิจัย

หลักเกณฑ์นี้จะประเมินผลคุณภาพของโครงการวิจัย คุณภาพขององค์ความรู้หรือปัญญาที่จะได้รับจากการวิจัย ตลอดจนความเป็นไปได้ (Feasibility) ของข้อเสนอการวิจัยที่น่าเสนอ ซึ่งจะพิจารณาจาก :

2.1 ปัจจัยการวิจัย (Research Inputs)

ปัจจัยการวิจัย หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่จะถูกนำมาใช้สำหรับข้อเสนอการวิจัย ซึ่งจะทำให้คุณค่าของผลการวิจัยที่ได้มีความถูกต้อง และเป็นที่น่าเชื่อถือ

2.1.1 โครงสร้างคณะผู้วิจัย

ประกอบด้วย หัวหน้าข้อเสนอการวิจัยที่ปรึกษาข้อเสนอการวิจัย และผู้ร่วมข้อเสนอ การวิจัย

- 1) แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของคณะผู้วิจัยที่จะดำเนินงานวิจัยได้สำเร็จ
- 2) มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการวิจัยและมีความเหมาะสมกับภาระหน้าที่ที่ กำหนดไว้ในโครงการวิจัยเพียงใด
- 3) เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการด้านการวิจัยหรือไม่
- 4) คณะผู้วิจัยควรอุทิศเวลาให้การวิจัยนี้เพียงใด
- 5) คณะผู้วิจัยมีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบสูง (ไม่มีประวัติติดค้างการส่งรายงานการวิจัยหรือรายงานการเงิน)

2.1.2 แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

- 1) ระบุขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยของข้อเสนอการวิจัยโดยละเอียด และเหมาะสมกับเวลาและสถานที่
- 2) แสดงความพร้อมในการดำเนินงานวิจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเพื่อประโยชน์ในการติดตามประเมินผล

2.1.3 ความพร้อมด้านสถานที่และอุปกรณ์การวิจัย

- 1) เหมาะสมกับสภาพภาพเงาของสังคม และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอการวิจัยหรือไม่
- 2) ระบุสถานที่ทำการวิจัย ทั้งในห้องปฏิบัติการ เรือนทดลองและหรือภาคสนาม หรือสถานที่เก็บตัวอย่างให้ชัดเจน เหมาะสมกับงานวิจัยหรือไม่
- 3) ความพร้อมของอุปกรณ์ที่จะใช้ทำการวิจัย มีความถูกต้อง เหมาะสมตรงกับงานวิจัยนี้หรือไม่

2.2 กระบวนการวิจัย (Research Process)

กระบวนการวิจัย หมายถึง ทฤษฎี สมมติฐาน หรือกรอบแนวความคิด (Conceptual Framework) ที่แสดงถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการวิจัยอย่างชัดเจน รวมทั้งขอบเขตการวิจัย ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารอ้างอิง ระเบียบวิธีวิจัย และแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจะทำให้การวิจัยมีความเป็นไปได้ มีผลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งจะพิจารณาจาก :

2.2.1 ทฤษฎี สมมติฐาน หรือกรอบแนวความคิด และขอบเขตการวิจัย

- 1) แสดงถึงทฤษฎี สมมติฐาน หรือกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย เพื่อเน้นให้เห็นอย่างชัดเจนถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของข้อเสนอการวิจัย
- 2) ระบุขอบเขตการวิจัย ซึ่งเชื่อมโยงกับปัญหาที่จะทำการวิจัย ที่ไม่สามารถระบุไว้โดยตรงในชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ของการวิจัยในเชิงปริมาณ และหรือเชิงคุณภาพ

2.2.2 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารอ้างอิง

- 1) แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ความรู้ สมมติฐาน ทฤษฎี หรือกรอบแนวความคิดเดิมของผู้อื่น เพื่อแสดงความเกี่ยวเนื่องและความสัมพันธ์ของเรื่องที่ทำกรวิจัยกับผลการวิจัยอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ให้เห็นว่า จะใช้สนับสนุนหรือเป็นแนวทางในการวิจัยนี้ได้อย่างไร
- 2) มีการอ้างอิงผลงานวิจัยของผู้อื่นอย่างครบถ้วน ชัดเจน ถูกต้องตามระบบสากลนิยมหรือไม่

2.2.3 ระเบียบวิธีวิจัย

- 1) มีความชัดเจน เป็นระเบียบ เป็นขั้นตอนที่ถูกต้องเหมาะสมในการให้คำตอบโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของข้อเสนอการวิจัยหรือไม่
- 2) มีทฤษฎี สมมติฐาน หรือกรอบแนวความคิด รวมทั้งวิธีวิจัย และการสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เหมาะสมกับข้อเสนอการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม (Concrete Formulation) หรือไม่ และจะมีโอกาสสำเร็จมากน้อยเพียงใด

- 3) ควรแสดงให้เห็นการออกแบบวิจัย (Research Design) การสร้างตัวแปร (Variables) และตัวชี้วัด (Indicators) ต่าง ๆ
- 4) มีการเก็บข้อมูลและตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ผลทางสถิติวิจัยที่น่าเชื่อถือหรือไม่

2.2.4 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

- 1) กำหนดแผนงานด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย หรือไม่
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาขั้นต่อไป หรือการบริหารงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- 3) ระบุกลุ่มเป้าหมาย วิธีการถ่ายทอด ระยะเวลา สถานที่ ฯลฯ ให้ชัดเจนหรือไม่

แบบข้อเสนหอโครงการ
สำหังงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาต
แบบเสนหอแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ
ประกอบการขอบบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2548

ว-1 บ

ส่วน ก ความสอดคล้องของแผนงานวิจัยกับยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ.2548 – 2550) ซึ่งประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ กรุณาจัดเรียงลำดับความสอดคล้องมากที่สุดไปสู่น้อยที่สุด โดยระบุหมายเลข 1 – 5 (กำหนดให้ความสอดคล้องมากที่สุดเป็นยุทธศาสตร์หลัก ระบุหมายเลข 1)

1. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวก
2. ยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต
4. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ
5. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการประเทศ

ส่วน ข. องค์ประกอบในการจัดทำแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ชื่อแผนงานวิจัย
2. หลักการและเหตุผล
3. วิสัยทัศน์
4. พันธกิจ
5. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์
6. วัตถุประสงค์
7. กลยุทธ์
8. ระยะเวลาดำเนินการ
9. เป้าหมายผลผลิตและตัวชี้วัด
10. เป้าหมายการให้บริการ (ผลลัพธ์) และตัวชี้วัด
11. หน่วยงานและผู้รับผิดชอบหลัก
12. หน่วยงานสนับสนุน และผู้รับผิดชอบ
13. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ
14. รายงานผลการดำเนินงานวิจัย

ส่วน ค. ประวัติผู้รับผิดชอบแผนงานวิจัย

1. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นาย, นาง, นางสาว.....
2. รหัสประจำตัวนักวิจัยแห่งชาติ (ถ้ามี)
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
4. หน่วยงานและที่อยู่ติดต่อได้สะดวกพร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสารและ E-mail
5. ประวัติการศึกษา
6. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือ ผู้ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอการวิจัย เป็นต้น
  - 7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย: ชื่อแผนงานวิจัย.....
  - 7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย: ชื่อโครงการวิจัย.....
  - 7.3 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว: ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และสถานภาพในการทำวิจัย.....
  - 7.4 งานวิจัยที่กำลังทำ: ชื่อข้อเสนอการวิจัย และสถานภาพในการทำวิจัย.....

หมายเหตุ: กรณีที่หน่วยงานวิจัยมิได้ทำการวิจัยเองแต่เป็นการจัดจ้างให้ใช้แบบ ว-1บ โดยระบุรายละเอียดตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ให้มากที่สุดพร้อมทั้งแนบข้อกำหนด (Terms of Reference) ด้วย

คำชี้แจง

แบบเสนอแผนงานวิจัยแบบบูรณาการประกอบการของบประมาณ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2548 (แบบ ว-1 บ)

ส่วน ก ความสอดคล้องของแผนงานวิจัยกับยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ. 2548 – 2550) ซึ่งประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ และการอำนวยความสะดวก โดยส่งเสริมความมั่นคง สนับสนุนกิจการต่างประเทศ เพื่อคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งการพัฒนาระบบและกระบวนการยุติธรรมให้ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชน

2. ยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ โดยสร้างขีดความสามารถของระบบเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดสินค้าระหว่างประเทศ มุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตการผลิต การพัฒนาสินค้าและบริการของไทยเพื่อตอบสนองสินค้าเฉพาะ เช่น เป็นครัวของโลก เป็นต้น การพัฒนาสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ และ/หรือมีโอกาสด้านการตลาดสูง การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การพัฒนาการค้าและบริการ ส่งเสริมการส่งออกเชิงรุก การพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรม รวมทั้งสร้างบทบาทของไทยในเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ และการปรับระบบการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนการแข่งขันของประเทศ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิต โดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจน สนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ฟื้นฟูเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้อย่างต่อเนื่อง บรรเทาปัญหาการว่างงานและพัฒนาแรงงาน ปฏิรูปการศึกษาและเติมปัญญาให้สังคม สนับสนุนกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและนันทนาการ พัฒนาการสาธารณสุขและระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การจัดระเบียบสังคม รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โดยมุ่งเน้นให้เศรษฐกิจในระดับฐานรากมีความเข้มแข็ง พัฒนาความเข้มแข็งทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพของระบบขนส่งและโครงสร้างพื้นฐาน ฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พัฒนาและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการประเทศ โดยการเสริมสร้างระบบการบริหารกิจการมบ้านเมืองที่ดี การเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการของท้องถิ่น การพัฒนาระบบการเมือง การพัฒนาและเร่งรัดการบริหารจัดการทางการเงินการคลังภาครัฐ และหนี้ภาครัฐ

หมายเหตุ: เนื่องจากแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ มีความเป็นไปได้สูงที่จะสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ฯ มากกว่า 1 ยุทธศาสตร์ จึงขอให้จัดเรียงลำดับความสอดคล้องมากที่สุดไปสู่น้อยที่สุดโดยระบุเป็นตัวเลข 1 – 5 (หมายเลข 1 สอดคล้องมากที่สุดและหมายเลข 5 สอดคล้องน้อยที่สุด) และหากสอดคล้องเพียง ยุทธศาสตร์เดียว กรุณาระบุให้ชัดเจนด้วย

ส่วน ข องค์ประกอบในการจัดทำแบบเสนอแผนงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ชื่อแผนงานวิจัย

ระบุชื่อแผนงานวิจัย (Research Program) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2. หลักการและเหตุผล

ระบุหลักการและเหตุผลในการทำแผนงานวิจัยเรื่องนี้ว่า มีความจำเป็น มีความเร่งด่วน มีประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจริงและให้ผลตอบแทนคุ้มค่ากับงบประมาณที่รัฐบาลใช้ลงทุนในการทำวิจัย มีการบริหารจัดการแผนงานวิจัยแบบองค์รวม โดยครอบคลุมหลายหน่วยงาน หลากหลายมิติ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ.2548 – 2550)

3. วิสัยทัศน์

แสดงให้เห็นภาพที่กระทรวงคาดหวังให้เกิดขึ้นในอนาคต จากการทำแผนงานวิจัยเรื่องนี้ โดยมีพื้นฐานอยู่บนความจริงในปัจจุบัน เชื่อมโยงวัตถุประสงค์ ภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อมั่นเข้าด้วยกัน

4. พันธกิจ

แสดงให้เห็นถึงภารกิจหลักของแผนงานวิจัยที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของแผนงานวิจัยเรื่องนี้

5. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

ระบุให้เห็นปริมาณของผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น ทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ ที่กำหนดในระยะเวลาดำเนินการของแผนงานวิจัยเรื่องนี้ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด

6. วัตถุประสงค์

ระบุให้เห็นถึงข้อความที่แสดงถึงความสำเร็จที่ต้องการให้เกิดขึ้นในขณะดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดและสามารถตรวจวัดได้

7. กลยุทธ์

ระบุให้เห็นถึงวิธีการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

8. ระยะเวลาดำเนินการ

ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดแผนงานวิจัย โดยระบุเดือน ปีที่เริ่มต้นถึงเดือน ปีที่สิ้นสุด

9. เป้าหมายผลผลิตและตัวชี้วัด

ระบุปริมาณของสิ่งของหรือบริการที่เป็นรูปธรรมซึ่งได้จากการทำวิจัย เพื่อให้บุคคลภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ทั้งนี้ ต้องระบุตัวบ่งชี้สภาพการบรรลุเป้าหมายในระดับผลผลิตที่เกิดขึ้นในด้านความประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และต้นทุน

10. เป้าหมายการให้บริการ (ผลลัพธ์) และตัวชี้วัด

ระบุปริมาณของผลที่เกิดขึ้นหรือผลต่อเนื่องจากผลผลิต ที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหรือผู้ใช้ อาทิ ชุมชน องค์กร ประเทศชาติ สภาพแวดล้อม ฯลฯ ทั้งนี้ ต้องระบุตัวบ่งชี้สภาพการบรรลุเป้าหมายในระดับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในด้านความประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ เวลา และต้นทุน

11. หน่วยงานและผู้รับผิดชอบหลัก

ระบุชื่อหน่วยงานสนับสนุนที่ร่วมทำการวิจัยและผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งสถานที่ และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก

12. หน่วยงานสนับสนุนและผู้รับผิดชอบหลัก

ระบุชื่อหน่วยงานสนับสนุนที่ร่วมทำการวิจัยและผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งสถานที่ และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก

13. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ โดยจำแนกตามหน่วยงานหลัก หน่วยงานสนับสนุน เป้าหมายผลผลิต เป้าหมายการให้บริการ (ผลลัพธ์) พื้นที่เป้าหมาย งานโครงการและกิจกรรม เป็นต้น

14. รายงานผลการดำเนินงานวิจัย

จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานวิจัยทุกๆ 6 เดือน และจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการวิจัย

แบบ ว-1ข

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
แบบเสนอแผนงานวิจัย (Research Program)
ประกอบการของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2548
(แผนงานวิจัยต่อเนื่องระยะเวลา.....ปี ปีนี้เป็นปีที่.....รหัสแผนงานวิจัย.....)

ลักษณะข้อเสนอการวิจัย

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และภารกิจหลักของหน่วยงาน

โปรดระบุ.....

รายละเอียดแบบเสนอแผนงานวิจัย

ส่วน ก: สารสำคัญของแผนงานวิจัย (Research Program)

1. ชื่อแผนงานวิจัย (Research Program) พร้อมทั้งชื่อแผนงานวิจัยย่อย (Research Sub-program) และชื่อโครงการวิจัย (Research Project) และหรือโครงการวิจัยย่อย (Research Sub-project) ภายใต้แผนงานวิจัย (โปรดแนบรายละเอียดโครงการวิจัยทุกโครงการ)
2. หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานวิจัยที่อยู่ พร้อมทั้งชื่อหน่วยงานและลักษณะของการร่วมงานวิจัย กับหน่วยงานอื่น (ถ้ามี)
3. คณะผู้บริหารแผนงานวิจัย
  - 3.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย
  - 3.2 ที่ปรึกษาแผนงานวิจัย
  - 3.3 ผู้ประสานงาน/ผู้วางแผน/เลขานุการแผนงานวิจัย
  - 3.4 หัวหน้าโครงการวิจัย
4. ประเภทของการวิจัย
5. สาขาวิชาการหลักและกลุ่มวิชาการหลัก พร้อมทั้งสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
6. คำสำคัญ (Keywords) ของแผนงานวิจัย
7. ความสำคัญและที่มาของแผนงานวิจัยและการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Reviewed Literature)
8. วัตถุประสงค์หลักของแผนงานวิจัย
9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และหน่วยงานที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
10. ทฤษฎี สมมติฐานหรือกรอบแนวความคิด (Conceptual Framework) ของแผนงานวิจัยและวิธีการเชื่อมโยงของแผนงานวิจัยย่อย โครงการวิจัย และหรือโครงการวิจัยย่อยภายใต้แผนงานวิจัย

11. เอกสารอ้างอิง (Reference) ของแผนงานวิจัย
12. ขอบเขตของแผนงานวิจัย
13. ระยะเวลาที่ทำการวิจัยและสถานที่ทำการทดลอง และหรือเก็บข้อมูลของทุกโครงการวิจัย
ภายใต้แผนงานวิจัย
14. แผนการบริหารและแผนการดำเนินงานพร้อมทั้งขั้นตอนการดำเนินงานตลาดแผนงานวิจัย
15. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย
16. อุปกรณ์ที่จำเป็นของแผนงานวิจัย (ถ้ามี)
  - 16.1 ที่มีอยู่แล้ว
  - 16.2 ที่ต้องการเพิ่มเติม
17. งบประมาณของแผนงานวิจัย
  - 17.1 งบประมาณบริหารแผนงานวิจัย (ผนวก 4)
  - 17.2 ภาพรวมของงบประมาณการวิจัยที่เสนอขอในแต่ละปี ตลอดการวิจัย (ผนวก 2)
  - 17.3 รายละเอียดของงบประมาณการวิจัยตามหมวดเงินประเภทต่างๆที่เสนอขอในแต่ละปีตลอดการวิจัย (ผนวก 3)
  - 17.4 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรแต่ละปีของทุกปีที่ผ่านมา (กรณีแผนงานวิจัยต่อเนื่องที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยแล้ว)
18. แผนงานวิจัยต่อเนื่องปีที่ 2 ขึ้นไป
  - 18.1 คำรับรองจากผู้อำนวยการแผนงานวิจัยว่าแผนงานวิจัยได้รับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีตลอดการวิจัยที่ผ่านมา
  - 18.2 รายงานความก้าวหน้าของแผนงานวิจัย (แบบ ต-1ข)
19. คำชี้แจงอื่นๆ (ถ้ามี)

(ลายเซ็น).....

(.....)

ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ : โปรดดูคำชี้แจงรายละเอียดในแต่ละหัวข้อ

ส่วน ข: ประวัติคณะผู้บริหารแผนงานวิจัย

1. ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นาย,นาง,นางสาว.....
2. รหัสประจำตัวนักวิจัยแห่งชาติ (ถ้ามี)
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
4. หน่วยงานและที่อยู่ติดต่อได้สะดวกพร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail
5. ประวัติการศึกษา
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอการวิจัย เป็นต้น
  - 7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย: ชื่อแผนงานวิจัย.....
  - 7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย: ชื่อโครงการวิจัย.....
  - 7.3 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว: ชื่อผลงานวิจัยปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และสถานภาพในการทำวิจัย.....
  - 7.4 งานวิจัยที่กำลังทำ: ชื่อข้อเสนอการวิจัย และสถานภาพในการทำวิจัย.....

ส่วน ค: รายละเอียดของโครงการวิจัยแต่ละโครงการภายใต้แผนงานวิจัย

(ใช้แบบ ว-1 ด ในการจัดทำรายละเอียดของโครงการวิจัยแต่ละโครงการ)

- หมายเหตุ:
1. กรณีที่หน่วยงานวิจัยมิได้ทำการวิจัยเองแต่เป็นการจัดจ้างให้ใช้แบบ ว-1 ช โดยระบุรายละเอียดตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ให้มากที่สุดพร้อมทั้งแนบข้อกำหนด (Terms of Reference) ด้วย
  2. กรณีแผนงานวิจัยต่อเนื่อง และมีความประสงค์จะเสนอของบประมาณการวิจัยในปีงบประมาณ พ.ศ.2548 จะต้องจัดทำแผนงานวิจัยประกอบการเสนอขอของบประมาณด้วย

คำชี้แจงแบบเสนอแผนงานวิจัย (Research Program) แบบ ว-1ข

แบบ ว-1 ข หมายถึง แบบข้อเสนอการวิจัยในระดับแผนงานวิจัย (Research Program) หรือเรียกอีกอย่างว่าชุดโครงการวิจัย ประกอบด้วยโครงการของงบประมาณประจำปี 2548 ของหน่วยงานภาครัฐ ตามมติ คณะรัฐมนตรี ซึ่งอาจจะประกอบด้วย แผนงานวิจัยย่อย (Research Sub-program) โครงการวิจัย (Research Project) และหรือโครงการวิจัยย่อย (Research Sub-project)

- กรณีแผนงานวิจัยที่เสนอของงบประมาณเพื่อทำการวิจัยมากกว่า 1 ปี ให้ระบุในวงเล็บว่าเป็นแผนงานวิจัยต่อเนื่องระยะเวลาทำการวิจัยกี่ปี และปีที่เสนอของงบประมาณเป็นปีที่เท่าใด
- กรณีแผนงานวิจัยต่อเนื่องปีที่ 2 ขึ้นไป ให้ระบุรหัสแผนงานวิจัยเดิมตามแบบสรุปการประเมินผลข้อเสนอการวิจัยในปีงบประมาณปีแรก (แบบ ว-4) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้ส่งให้หน่วยงานแล้ว

ลักษณะข้อเสนอการวิจัย

กรณีแผนงานวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ.2548 – 2550) แต่เป็นไปตามยุทธศาสตร์และภารกิจหลักของหน่วยงาน (นโยบาย แผนงาน หรือเป็นงานประจำที่หน่วยงานต้องดำเนินการตามปกติ) ให้ระบุชื่อยุทธศาสตร์ หรือชื่อภารกิจที่แผนงานวิจัยนั้นมีความสอดคล้อง

รายละเอียดแผนงานวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วน ก: สารสำคัญของแผนงานวิจัย (Research Program)

1. ระบุชื่อแผนงานวิจัย (Research Program) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งระบุชื่อแผนงานวิจัยย่อย (Research Sub – program) โครงการวิจัย (Research Project) และหรือโครงการวิจัยย่อย (Research Sub-project) ภายใต้แผนงานวิจัย และแนบรายละเอียดของโครงการวิจัยทุกโครงการ

2. ระบุชื่อ กระทรวง/กรม/สำนัก/กอง/กลุ่ม หรือ กระทรวง/มหาวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา พร้อมทั้งที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์และโทรสาร ของหน่วยงานหลักให้ชัดเจน พร้อมทั้งระบุชื่อหน่วยงานอื่นๆ ที่ร่วมดำเนินการวิจัย และอธิบายถึงลักษณะและสัดส่วนของงานที่แต่ละหน่วยงานมีส่วนร่วมดังกล่าว (ถ้ามี)

3. ระบุชื่อ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ของคณะผู้บริหารแผนงานวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย

3.2 ที่ปรึกษาแผนงานวิจัย

3.3 ผู้ประสานงาน/ผู้วางแผน/เลขานุการแผนงานวิจัย

3.4 หัวหน้าโครงการวิจัย

ตั้งเอกสารประกอบข้อ 3 (ส่วน ก) และสำหรับรายละเอียดประวัติ คุณวุฒิประสบการณ์ในการวิจัย และอื่น ๆ ของคณะผู้บริหารแผนงานวิจัยจะอยู่ในส่วน ข

4. ระบุประเภทของการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพียง 1 ประเภท คือ

4.1 การวิจัยพื้นฐาน

4.2 การวิจัยประยุกต์

4.3 การพัฒนาทดลอง

ดัดนิยามประเภทของการวิจัย (ผนวก 1)

5. ระบุสาขาวิชาการหลักและกลุ่มวิชาหลัก พร้อมทั้งสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ดัดนิยามสาขาวิชาการและกลุ่มวิชาการวิจัยของสภาวิจัยแห่งชาติ (ผนวก 1)

6. ระบุคำสำคัญ (Keywords) ซึ่งเป็นคำที่มีความสำคัญต่อชื่อเรื่องหรือเนื้อหาของแผนงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ในการค้นหาเอกสารที่มีชื่อเรื่องประเภทเดียวกันได้จากเรื่องที่ทำกรวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศให้ครบถ้วน

7. แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญที่ต้องมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ในระดับแผนงานวิจัย โดยกำหนดปัญหาให้ชัดเจน ทั้งข้อเท็จจริงและผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Reviewed Literature) สอบถามความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และแสวงหาแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้จากทฤษฎีและหรือสมมติฐานในสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้อง

8. แสดงถึงวัตถุประสงค์หลักของแผนงานวิจัยอย่างชัดเจน โดยมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับความสำคัญและที่มาของปัญหา ตลอดจนชื่อของแผนงานวิจัยนี้

9. แสดงความคาดหวังถึงศักยภาพและวิธีการหรือแนวทางที่คณะผู้บริหารแผนงานวิจัยจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังต่อไปนี้

9.1 แก้ปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงานที่ทำกรวิจัย

9.2 เป็นองค์ความรู้ในการวิจัยต่อไป

9.3 บริการความรู้แก่ประชาชน

9.4 บริการความรู้แก่ภาคธุรกิจ

9.5 นำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

9.6 เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต

9.7 เป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย

9.8 อื่น ๆ (ระบุ)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

แบบ ว-1ด

แบบเสนอโครงการวิจัย (Research Project)

ประกอบการของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2548

(โครงการวิจัยต่อเนื่องระยะเวลา.....ปี ปีนี้เป็นปีที่.....รหัสโครงการวิจัย.....)

ลักษณะโครงการวิจัย

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และภารกิจหลักของหน่วยงาน

โปรดระบุ.....
.....

รายละเอียดแบบเสนอโครงการวิจัย

ส่วน ก : สารสำคัญของโครงการวิจัย (Research Project)

1. ชื่อโครงการวิจัย (Research Project)
2. หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานวิจัย และที่อยู่ พร้อมทั้งชื่อหน่วยงานและลักษณะของการร่วมงานวิจัยกับหน่วยงานอื่น (ถ้ามี)
3. คณะผู้วิจัย และสัดส่วนที่ทำงานวิจัย (%)
4. ประเภทของการวิจัย
5. สาขาวิชาการและกลุ่มวิชาการที่ทำการวิจัย
6. คำสำคัญ (Keywords) ของโครงการวิจัย
7. ความสำคัญ และที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย และการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Reviewed Literature)
8. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย
9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
10. ทฤษฎี สมมติฐานหรือกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ของโครงการวิจัย
11. เอกสารอ้างอิง (Reference) ของโครงการวิจัย
12. ระเบียบวิธีวิจัย
13. ขอบเขตของโครงการวิจัย
14. ระยะเวลาที่ทำการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง และหรือเก็บข้อมูล

15. แผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย (ให้ระบุขั้นตอนโดยละเอียด)
16. แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย
17. อุปกรณ์ที่จำเป็นของโครงการวิจัย (ถ้ามี)
  - 17.1 ที่มีอยู่แล้ว
  - 17.2 ที่ต้องการเพิ่มเติม
18. งบประมาณของโครงการวิจัย
  - 18.1 รายละเอียดงบประมาณที่เสนอขอ (เฉพาะปีที่เสนอขอ) ตามหมวดเงินประเภทต่างๆ (ผนวก 4)
  - 18.2 รายละเอียดของงบประมาณตามหมวดเงินประเภทต่างๆ ที่เสนอขอใน แต่ละปีตลอดการวิจัย (ผนวก 5)
  - 18.3 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีที่ผ่านมา (กรณีเป็นโครงการวิจัยต่อเนื่องที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยแล้ว)
19. โครงการวิจัยต่อเนื่องปีที่ 2 ขึ้นไป
  - 19.1 คำรับรองจากหัวหน้าโครงการวิจัยว่าโครงการวิจัยได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณที่ผ่านมาจริง
  - 19.2 รายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัย (แบบ ต-1ด)
20. คำชี้แจงอื่นๆ (ถ้ามี)

(ลายเซ็น)

(.....)

หัวหน้าโครงการวิจัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

หมายเหตุ

โปรดดูคำชี้แจงรายละเอียดในแต่ละหัวข้อ

ส่วน ข : ประวัติคณะผู้วิจัย

1. ชื่อ – สกุล (ภาษาไทย) นาย,นาง,นางสาว.....
ภาษาอังกฤษ) Mr,Mrs, Miss.....
2. รหัสประจำตัวนักวิจัยแห่งชาติ (ถ้ามี)
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
4. หน่วยงานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail
5. ประวัติการศึกษา
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำ
การวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือ ผู้ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอการวิจัย
เป็นต้น
  - 7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย.....
.....
  - 7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย .....
.....
  - 7.3 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และสถานภาพ
ในการทำวิจัย.....
.....
  - 7.4 งานวิจัยที่กำลังทำ : ชื่อข้อเสนอการวิจัย และสถานภาพในการทำวิจัย.....
.....

- หมายเหตุ:
1. กรณีที่หน่วยงานวิจัยมิได้ทำการวิจัยเองแต่เป็นการจัดจ้างให้ใช้ แบบ ว – 1ด โดย
ระบุรายละเอียดตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ให้มากที่สุดพร้อมทั้งแนบข้อกำหนด
(Terms of Reference)
  2. กรณีโครงการวิจัยต่อเนื่อง และมีความประสงค์จะเสนอขอประมาณการวิจัยในปี
งบประมาณ พ.ศ. 2548 จะต้องจัดทำโครงการวิจัยประกอบการเสนอขอของบประมาณด้วย

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

แบบ ว – 1ด

คำชี้แจงแบบเสนอโครงการวิจัย (Research Project)

แบบ ว – 1ด หมายถึง แบบข้อเสนอการวิจัยในระดับโครงการวิจัย (Research Project) ประกอบการของบประมาณประจำปี 2548 ของหน่วยงานภาครัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรี สามารถใช้จัดทำเป็นข้อเสนอการวิจัยทั้งในรูปแบบของโครงการวิจัยที่อยู่ภายใต้แผนงานวิจัยหรือเป็นแผนโครงการวิจัยอิสระ

- กรณีเป็นโครงการวิจัยที่เสนอขอของงบประมาณเพื่อทำการวิจัยมากกว่า 1 ปี ให้ระบุในวงเล็บว่าเป็นโครงการวิจัยต่อเนื่องระยะเวลาทำการวิจัยกี่ปี และปีที่เสนอของงบประมาณเป็นปีที่เท่าใด
- กรณีโครงการวิจัยต่อเนื่องปีที่ 2 ขึ้นไป ให้ระบุรหัสโครงการวิจัยเดิมตามแบบสรุปการประเมินผลข้อเสนอการวิจัยในปีงบประมาณปีแรก (แบบ ว – 4) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้ส่งให้หน่วยงานแล้ว

ลักษณะข้อเสนอการวิจัย

กรณีโครงการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนงานวิจัยแบบบูรณาการระยะปานกลาง (พ.ศ. 2548-2550) แต่เป็นไปตามยุทธศาสตร์และภารกิจหลักของหน่วยงาน (นโยบาย แผน แผนงาน หรือเป็นงานประจำที่หน่วยงานต้องดำเนินการตามปกติ) ให้ระบุชื่อยุทธศาสตร์ หรือชื่อภารกิจที่โครงการวิจัยนั้นมีความสอดคล้อง

ส่วน ก : สารสำคัญของโครงการวิจัย (Research Project)

1. ระบุชื่อโครงการวิจัยทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ระบุชื่อ กระทรวง/กรม/สำนัก/กอง/กลุ่ม หรือ กระทรวง/มหาวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา พร้อมทั้งที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสารและ E-mail ให้ชัดเจน พร้อมทั้งระบุชื่อหน่วยงานมีส่วนร่วม ดังกล่าว (ถ้ามี)
3. ระบุชื่อ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ของหัวหน้าโครงการวิจัย ที่ปรึกษาของ โครงการวิจัยแต่ละท่าน ผู้ร่วมงานวิจัย และพร้อมทั้งระบุสัดส่วนที่ทำงานวิจัย (%) ของผู้วิจัยในโครงการวิจัยนี้แต่ละท่านด้วย
4. ระบุประเภทของการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพียง 1 ประเภท คือ
  - 4.1 การวิจัยพื้นฐาน
  - 4.2 การวิจัยประยุกต์การพัฒนาคง

ดั่งนิยามประเภทของการวิจัย (ผนวก 1)

5. ระบุสาขาวิชาการหลักและกลุ่มวิชาการหลักดั่งนิยามสาขาวิชาการและกลุ่มวิชาการวิจัยของ สภาวิจัยแห่งชาติ (ผนวก 1)
6. ระบุคำสำคัญ (Keywords) ซึ่งเป็นคำที่มีความสำคัญต่อชื่อเรื่องหรือเนื้อหาของโครงการวิจัยที่

สามารถนำไปใช้ในการเลือกหรือค้นหาเอกสารที่มีชื่อเรื่องประเภทเดียวกันได้ จากเรื่องที่ทำ การวิจัย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษประเทศให้ครบถ้วน

7. แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญที่ต้องมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ โดยพยายามกำหนด ปัญหาให้ชัดเจนทั้งในด้านการเกิดความรู้ การกระจายตัวของปัญหา หรือด้านอื่นๆ ให้เข้าถึง ข้อเท็จจริงของปัญหาอย่างแท้จริง ด้วยการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Reviewed Literature) ตรวจสอบสถิติ สอบถาม ความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และแสวงหาเหตุผลที่น่าจะเป็นไปได้ จาก ทฤษฎีและหรือสมมติฐานในสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้อง
8. แสดงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยนี้อย่างชัดเจนและเรียงลำดับความสำคัญเป็นข้อๆ โดยเชื่อมโยง กับความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย
9. แสดงความคาดหวังว่า จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เพื่ออย่างไรอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
  - 9.1 แก้ปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงานที่ทำการวิจัย
  - 9.2 เป็นองค์ความรู้ในการวิจัยต่อไป
  - 9.3 บริการความรู้แก่ประชาชน
  - 9.4 บริการความรู้แก่ภาคธุรกิจ
  - 9.5 นำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์
  - 9.6 เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต
  - 9.7 เป็นประโยชน์ต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย
  - 9.8 อื่นๆ (ระบุ)
10. แสดงถึงทฤษฎี สมมติฐานหรือกรอบแนวความคิด (Conceptual Framework) โดยกล่าวถึง ความเกี่ยวเนื่องและความสัมพันธ์ของโครงการวิจัยนี้กับโครงการวิจัยเรื่องอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่าง ประเทศว่าเคยมีใครทำการวิจัยมาแล้วบ้าง ทำอย่างไร ที่ไหน เมื่อไร มีความก้าวหน้า มี ข้อดีข้อเสีย เพียงใด และบูรณาการ (Integration) ผลการวิจัยเหล่านั้น หรือต่อยอดอย่างไร เพื่อแสดงให้เห็นว่า จะใช้สนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างไร และยังป้องกันความซ้ำซ้อนอีกด้วย
11. ระบุเอกสารที่ใช้อ้างอิง (Reference) ของโครงการวิจัยตามระบบสากล
12. ระเบียบวิธีวิจัย
  - 12.1 แบบการวิจัย (Research Design)
  - 12.2 ขั้นตอนและวิธีในการวิจัย การเก็บข้อมูล การกำหนดพื้นที่ ประชากร ตัวอย่าง ฯลฯ
  - 12.3 ขั้นตอนและวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล
  - 12.4 อื่นๆ
13. ระบุขอบเขตของการวิจัยในเชิงปริมาณและหรือเชิงคุณภาพ ซึ่งเชื่อมโยงกับปัญหาที่จะทำ การวิจัยที่ไม่สามารถกำหนดโดยตรงในชื่อโครงการวิจัยและวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยได้

14. ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการวิจัย โดยระบุ เดือน ปี ที่เริ่มต้นถึงเดือน ปีที่สิ้นสุดการวิจัย และระบุว่าปีที่เสนอขอเป็นปีที่เท่าไรของโครงการวิจัยนี้ และระบุสถานที่ที่จะใช้เป็นที่ทำการศึกษาวิจัย และหรือเก็บข้อมูลให้ชัดเจนและครบถ้วนเพื่อประโยชน์ในการเสนอของบประมาณ
15. ระบุขั้นตอนและระยะเวลาของแผนการดำเนินงานโดยละเอียด (Gantt Chart) ภายในปีงบประมาณ (1 ตุลาคมของปีนั้น – 30 กันยายน ของปีถัดไป) ให้แจ้งแผนการดำเนินงานในปีต่อไป โดยสังเขปด้วย
16. ระบุแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย หรือส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาขึ้นไป หรือการบริหารงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องโดยระบุกลุ่มเป้าหมาย วิธีการถ่ายทอดระยะเวลา สถานที่ ฯลฯ ให้ชัดเจน ซึ่งอาจเสนอขอของงบประมาณในส่วนนี้ก็ได้
17. ระบุรายละเอียดคุณลักษณะและควาจำเป็นของอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วและที่ต้องการเพิ่มเติม รวมทั้งอุปกรณ์ที่ต้องการขอเช่า หรือยืมจากที่อื่นสำหรับการวิจัยครั้งนี้
18. ระบุงบประมาณของโครงการวิจัย
  - 18.1 แสดงรายละเอียดงบประมาณการวิจัยเฉพาะปีที่เสนอขอโดยแยกตาม หมวดเงินประเภทต่างๆ ให้ชัดเจน ดังตัวอย่างหมวดเงินค่าใช้จ่ายท้ายคำชี้แจง (ผนวก 4)
  - 18.2 กรณีที่เป็นโครงการวิจัยต่อเนื่อง โปรดระบุรายละเอียดงบประมาณการวิจัยที่จะเสนอขอในปีต่อไป แต่ละปีตลอดจนการวิจัย โดยแยกตามหมวดเงินงบประมาณต่างๆ ให้ชัดเจน ดังตัวอย่างเงินค่าใช้จ่ายท้ายคำชี้แจง (ผนวก 5)
  - 18.3 กรณีเป็นโครงการวิจัยต่อเนื่องที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการแล้ว ให้ระบุงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีที่ผ่านมา
19. โครงการวิจัยต่อเนื่องปีที่ 2 ขึ้นไป
  - 19.1 หัวหน้าโครงการวิจัยต้องรับรองว่าโครงการวิจัยได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณที่ผ่านมาจริง
  - 19.2 ควรรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัย (แบบ ต – 1ด)
20. คำชี้แจงอื่นๆ ควรแสดงเอกสาร หลักฐาน คำรับรอง คำยินยอม ฯลฯ หรือ รายละเอียดใดๆ ก็ตามในอันที่จะเป็นประโยชน์และชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของโครงการวิจัยมากยิ่งขึ้น

ส่วน ข : ประวัติของหัวหน้าโครงการวิจัย ที่ปรึกษา และผู้วิจัยของโครงการวิจัย

1. ระบุชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ระบุรหัสประจำตัวนักวิจัยแห่งชาติ (ถ้ามี)
3. ระบุตำแหน่งปัจจุบัน
4. หน่วยงานที่สังกัด และที่อยู่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail
5. ระบุถึงประวัติการศึกษา
6. ระบุสาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ ซึ่งอาจแตกต่างจากวุฒิการศึกษาก็ได้
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือ ผู้ร่วมวิจัยในแต่ละข้อเสนอการวิจัย เป็นต้น
  - 7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย: ชื่อแผนงานวิจัย
  - 7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย: ชื่อโครงการวิจัย
  - 7.3 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว: ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และสถานภาพในการทำวิจัย
  - 7.4 งานวิจัยที่กำลังทำ: ชื่อข้อเสนอการวิจัย และสถานภาพในการทำวิจัย

- หมายเหตุ :**
1. กรณีที่หน่วยงานวิจัยมิได้ทำการวิจัยเองแต่เป็นการจัดจ้างให้ใช้แบบ ว-1ด โดยระบุรายละเอียดตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ให้มากที่สุดพร้อมทั้งแนบข้อกำหนด (Terms of Reference) ด้วย
  2. กรณีโครงการวิจัยต่อเนื่อง และมีความประสงค์จะเสนอของบประมาณการวิจัยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 จะต้องจัดทำโครงการวิจัยประกอบการเสนอของบประมาณด้วย
-

ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย – ญี่ปุ่น (NRCT – JSPS)

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (The National Research Council of Thailand, NRCT) และ องค์การส่งเสริมวิชาการแห่งประเทศญี่ปุ่น (Japan Society for the Promotion of Science....JSPS) ได้ทำความตกลงร่วมมือกัน ตั้งแต่ปี 2521 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างนักวิจัยไทยกับนักวิจัยญี่ปุ่น ให้มีโอกาทำการวิจัยร่วมกันตลอดจนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยในสาขาวิชาการต่างๆ ดังนี้ คือ

1. สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ
2. สาขาวิทยาศาสตร์เกษตร
3. สาขาวิศวกรรมศาสตร์
4. สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์
5. สาขาสมุทรศาสตร์ชายฝั่ง
6. สาขาเภสัชศาสตร์ รวมทั้งเคมีของผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ และ Polymer Science
7. สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
8. สาขาวิทยาศาสตร์การประมง
9. สาขาทันตแพทยศาสตร์
10. สาขาทรัพยากรจุลินทรีย์

ทุนทำวิจัยในประเทศญี่ปุ่น (ทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัย Exchange of Scientists)

ลักษณะทุน

1. เป็นทุนซึ่ง JSPS ให้แก่นักวิจัยไทยเพื่อไปทำวิจัยระยะสั้นร่วมกับนักวิจัยญี่ปุ่นในมหาวิทยาลัยประเทศญี่ปุ่น ตามสาขาวิชาการภายใต้โครงการความร่วมมือฯ และขอย่อยการวิจัยที่กำหนดในปีนั้น ๆ
2. เป็นทุนซึ่งมีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 90 วัน โดยผู้ที่ได้รับทุนจะต้องกำหนดเดินทางไปทำการวิจัย ณ ประเทศญี่ปุ่นในช่วงเวลาระหว่างเดือนสิงหาคม – มีนาคม ของปีถัดไป
3. ผู้ที่ได้รับทุนจะได้รับค่าใช้จ่ายเป็นค่าเครื่องบินเดินทางไป-กลับจากประเทศญี่ปุ่น ค่าเดินทางไปประเทศญี่ปุ่น ค่าที่พัก และค่าเบี้ยเลี้ยงตามตำแหน่งของนักวิจัยและจำนวนวันที่ได้รับทุน

คุณสมบัติของผู้ขอรับทุน

ผู้ขอรับทุนจะต้องเป็นนักวิจัยในสถาบันหรือหน่วยงานการวิจัยซึ่งจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ซึ่งได้รับจากการทำการวิจัยตามที่ได้รับทุนมาใช้ประโยชน์ได้ (ยกเว้นสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จะต้องเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรการสอนถึงระดับปริญญาตรีขึ้นไปเท่านั้น)

ระยะเวลาในการรับสมัคร

ประมาณเดือนกันยายน – เดือนธันวาคม ของทุกปี

ทุนการศึกษาชั้นปริญญาเอก JSPS RONPAKU (Dissertation Ph.D.) Program

ลักษณะทุน

1. เป็นทุนซึ่ง JSPS ให้แก่นักวิจัยของประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชียที่มีความร่วมมือทางวิชาการกับ JSPS โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนนักวิจัยซึ่งมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและทำสะสมกันมาเป็นจำนวนเพียงพอให้มีโอกาสได้รับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่นโดยการเสนอวิทยานิพนธ์ที่จัดทำขึ้นจากผลงานวิจัยของตนเอง โดยมีต้องเข้าศึกษาในหลักสูตรชั้นปริญญาเอกตามปกติ

2. ผู้ที่ได้รับทุนจะต้องทำการวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในประเทศไทยภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทั้งฝ่ายญี่ปุ่นและฝ่ายไทย

3. ผู้ที่ได้รับทุนจะได้รับทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย JSPS เฉพาะช่วงเวลาที่เดินทางไปทำการวิจัยในประเทศญี่ปุ่นประมาณปีละ 1 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 90 วัน ซึ่งจะเป็นค่าเครื่องบินเดินทางไป-กลับประเทศญี่ปุ่น ค่าเดินทางในประเทศญี่ปุ่น ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยงตามที่ JSPS กำหนด

4. ระยะเวลาในการรับทุนไม่เกิน 5 ปี

5. สาขาวิชาการที่รับสมัคร

- 5.1 สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ
- 5.2 สาขาวิทยาศาสตร์เกษตร
- 5.3 สาขาวิศวกรรมศาสตร์
- 5.4 สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ
- 5.5 สาขาเภสัชศาสตร์
- 5.6 สาขาเคมีของผลิตภัณฑ์ธรรมชาติและ Polymer Science
- 5.7 สาขาวิทยาศาสตร์การประมง
- 5.8 สาขาสังคมศาสตร์

5.9 สาขาทันตแพทยศาสตร์

5.10 สาขาทรัพยากรจุลินทรีย์ (Microbial Resources)

5.11 สาขาสมุทรศาสตร์ชายฝั่ง (Coastal Oceanography)

คุณสมบัติของผู้ขอรับทุน

1. ต้องเป็นนักวิจัยที่ประสงค์จะขอรับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยการเสนอวิทยานิพนธ์ที่จัดทำขึ้นจากผลงานวิจัยของตนเอง
2. ต้องเป็นผู้ที่มีผลงานวิจัยที่ดี และมีคุณภาพเพียงพอที่จะนำไปจัดทำวิทยานิพนธ์ให้เป็นผลสำเร็จ
3. ต้องเป็นผู้ที่มีตำแหน่งเป็นนักวิจัยในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันวิจัยในประเทศไทยหรือเป็นผู้ที่คาดว่าจะได้รับการบรรจุเป็นนักวิจัยในสถาบันดังกล่าว ภายในวันที่ 1 เมษายน ของปีถัดไป
4. ต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งฝ่ายญี่ปุ่นและฝ่ายไทยโดยอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายญี่ปุ่น ต้องสอนระดับปริญญาเอกในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ที่นักวิจัยผู้นั้นจะขอรับปริญญา ทั้งนี้สามารถตรวจสอบรายชื่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลญี่ปุ่นให้การรับรองได้ที่กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
5. ต้องมีอายุไม่เกิน 50 ปี (ณ วันที่ 1 เมษายน ของปีถัดไป)
6. ต้องไม่เป็นผู้สังกัดหน่วยงานทางการทหาร

ระยะเวลาการรับสมัคร

ประมาณเดือนเมษายน – มิถุนายน ของทุกปี

การแจ้งผลการพิจารณา

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จะแจ้งผลการพิจารณาเบื้องต้นของฝ่ายไทยให้ผู้สมัครขอรับทุนทราบภายในเดือนกรกฎาคม และ JSPS จะแจ้งผลการพิจารณาตัดสินภายในเดือนมกราคม ของปีถัดไป

ทุนทำวิจัยในประเทศไทย (ทุนอุดหนุนการวิจัยตามโครงการความร่วมมือ)

ลักษณะของทุน

1. เป็นทุนที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจัดสรรให้แก่นักวิจัยไทย ซึ่งเสนอโครงการวิจัย เพื่อทำวิจัยร่วมกับนักวิจัยญี่ปุ่น ภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานฯ กับ JSPS
2. โครงการวิจัยต้องตรงกับขอบข่ายการวิจัยหรือหัวข้อโครงการวิจัยร่วมของสาขาวิชาการต่างๆ ประจำปีนั้น ๆ โดยผู้ขอรับทุนต้องติดต่อปรึกษากับนักวิจัยญี่ปุ่นที่จะร่วมในโครงการวิจัย
3. เป็นทุนสำหรับการทำวิจัยในประเทศไทยเท่านั้น โดย JSPS จะเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก แก่นักวิจัยไทยที่ไปทำการวิจัยในประเทศญี่ปุ่นและให้นักวิจัยญี่ปุ่นในการทำวิจัยในประเทศไทย โดยทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัย จำนวนเงินทุน ตลอดโครงการไม่เกิน 1,500,000 บาท ระยะเวลาทำการวิจัยไม่เกิน 3 ปี

คุณสมบัติของผู้ขอรับทุน

1. เป็นนักวิจัยที่มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการวิจัยในโครงการที่ขอรับทุนฯ มีความรับผิดชอบและดำเนินการวิจัยด้วยตนเองตลอดระยะเวลาที่ได้รับทุนฯ
2. มีผู้บังคับบัญชาในระดับกรมหรือเทียบเท่าให้ความเห็นชอบและรับรอง
3. ไม่เป็นผู้ติดค้างการส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ของโครงการที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานฯ ซึ่งสิ้นสุดระยะทำการวิจัยไปแล้ว
4. ไม่เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างการรับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทใดประเภทหนึ่งจากสำนักงานฯ

ระยะเวลาการรับสมัคร

ตลอดปี

การรับสมัคร

ผู้ประสงค์จะขอรับทุน โปรดติดต่อขอทราบรายละเอียดและยื่นใบสมัครได้ที่ ฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ 2 กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ถนนพหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร. 0-2561-2445 ต่อ 529 และ 0-2579-2690 โทรสาร 0-2561-3049 โดยไม่จำกัดระยะเวลา

ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย – เกาหลี (NRCT – KOSEF)

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (The National Research Council of Thailand, NRCT) และ Korea Science and Engineering Foundation (KOSEF) ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้นักวิจัยไทยและนักวิจัยเกาหลี ได้มีโอกาสทำการวิจัยร่วมกันตลอดจนได้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกัน อันจะนำไปสู่การยกระดับความร่วมมือระหว่างนักวิจัยทั้งสองประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้ดำเนินการสนับสนุนให้ทุนนักวิจัยไทยใน 2 ลักษณะ คือ ทุนวิจัยร่วมและทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัย เป็นประจำทุกปี

ลักษณะทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 เป็นทุนวิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยไทยและเกาหลี ซึ่งนักวิจัยไทยทำในประเทศไทย และนักวิจัยเกาหลีทำในประเทศเกาหลี

1.2 เป็นทุนที่มีกำหนดระยะเวลาประมาณ 2 ปี และนักวิจัยไทยจะได้รับเงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในวงเงินประมาณปีละ 500,000 บาท

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัยภายใต้การดำเนินการของโครงการวิจัยร่วมซึ่งกำลังได้รับอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สำนักงานฯ และ KOSEF

2.2 ทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัยเพื่อหารือในการจัดทำโครงการวิจัยร่วมกันหรือเพื่อหารือเกี่ยวกับกิจกรรมการวิจัย

คุณสมบัติของผู้ขอรับทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 ไม่เป็นผู้ติดค้างการรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
- 1.2 คุณสมบัติการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

- 2.1 ได้รับการยินยอมและอนุมัติจากต้นสังกัดในการเดินทาง
- 2.2 คุณสมบัติการศึกษาในระดับปริญญาเอก

รายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติ

1 โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องติดต่อกับนักวิจัยเกาหลีก่อนเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการทำโครงการวิจัยร่วมกัน
- 1.2 ผู้สมัครขอรับทุนฝ่ายไทยยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในขณะที่เดียวกับที่นักวิจัยเกาหลียื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อ Korea Science and Engineering Foundation (KOSEF) Division of International Programs 180-1 Kajeong-Dong, Yousung-Gu, Taejeon-City 305-350 KOREA โทรศัพท์ 82-42-869-6600 , 82-42-869-6405, 82-42-869-6114 โทรสาร 82-42-869-6777, 82-42-869-6613, 82-42-861-8840 E-mail jhkim@koset.re.kr, bwho@kosef.re.kr และดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.kosef.re.kr>

2 การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องติดต่อนักวิจัยฝ่ายเกาหลีที่ให้การรับรอง เพื่อหารือในรายละเอียดของการเยือน และขอรับหนังสือยืนยันการรับรอง

เอกสารประกอบการขอรับทุน

ในการขอรับทุนจากฝ่ายไทย ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องส่งเอกสารต่าง ๆ ถึงฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ดังนี้

1. โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 หนังสือนำส่งตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด
- 1.2 สรุปย่อโครงการวิจัย ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ (ความยาวประมาณ 1 หน้ากระดาษพิมพ์)
จำนวนอย่างละ 10 ชุด
- 1.3 ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1 ก/ต (ภาษาไทย) จำนวน 20 ชุด

1.4 ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1ก/ต (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 2 ชุด

1.5 หนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาระดับตั้งแต่อธิการบดี/อธิบดี หรือเทียบเท่าขึ้นไป เกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้เวลา สถานที่ และอุปกรณ์การวิจัยและอื่นๆ ที่จำเป็นแก่การดำเนินการวิจัย (หากมิได้ระบุไว้ในข้อ 8 ของ แบบ วช 1ก/ต)

1.6 หนังสือยืนยันจากนักวิจัยเกาหลีว่าสนใจทำการวิจัยร่วมในโครงการวิจัยเรื่องนั้นๆ

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

2.1 หนังสือนำส่งตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด

2.2 แบบฟอร์มขอรับทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัย (Form of Proposal for Exchange of Scientists)

พร้อมรูปถ่าย จำนวน 3 ชุด

2.3 หนังสือยืนยันการรับรองจากนักวิจัยฝ่ายเกาหลีที่ให้การรับรอง

การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 สำนักงานฯ จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยไทย

1.2 KOSEF จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยเกาหลี

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

สำนักงานฯ และ KOSEF จะพิจารณาร่วมกัน

การอนุมัติทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยฝ่ายไทย

1.2 KOSEF พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยฝ่ายเกาหลี

1.3 การทำวิจัยจะเริ่มขึ้นเมื่อสำนักงานฯ และ KOSEF เห็นชอบกับโครงการวิจัยร่วมกัน

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

2.1 สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติค่าเดินทางระหว่างประเทศ ไป-กลับ ชั้นประหยัด (บริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน)) แก่นักวิจัยไทย

2.2 KOSEF พิจารณาอนุมัติค่าใช้จ่ายระหว่างการทำวิจัยระยะสั้นในประเทศเกาหลีแก่นักวิจัยไทย

การประเมินผลโครงการ

โครงการวิจัยร่วม สำนักงานฯจะแต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาการ เพื่อติดตามและประเมินโครงการที่ได้รับอนุมัติทุน ทุก ๆ 6 เดือน

การแลกเปลี่ยนนักวิจัย ผู้ได้รับทุนต้องทำรายงาน ตามแบบที่สำนักงานฯกำหนด

การรับสมัคร

ผู้ประสงค์จะขอรับทุน โปรดติดต่อขอทราบรายละเอียดและยื่นใบสมัครได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ที่ฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ถนนพหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร.: 0-2579-2690, 0-2940-6369, โทรสาร : 0-2561-3049 E-mail : choosri_nrct@hotmail.com

ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย – จีน (NRCT – NSFC)

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (The National Research Council of Thailand ,NRCT) และ The National Natural Science Foundation of China (NSFC) ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ เมื่อ พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้นักวิจัยไทยและนักวิจัยจีน ได้มีโอกาสทำการวิจัยร่วมกันตลอดจนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกัน อันจะนำไปสู่การยกระดับความร่วมมือระหว่างนักวิจัยทั้งสองประเทศ

ลักษณะทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 เป็นทุนวิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยไทยและจีน ซึ่งนักวิจัยไทยทำในประเทศไทย และนักวิจัยจีนทำในประเทศจีน

1.2 เป็นทุนที่มีกำหนดระยะเวลาประมาณ 2 ปี และนักวิจัยไทยจะได้รับเงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในวงเงินประมาณปีละ 500,000 บาท

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัยภายใต้การดำเนินการของโครงการวิจัยร่วมซึ่งกำลังได้รับอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สำนักงานฯ และ NSFC

2.2 ทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการวิจัย

คุณสมบัติของผู้ขอรับทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 ไม่เป็นผู้ติดค้างการรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

1.2 คุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

2.1 ได้รับการยินยอมและอนุมัติจากต้นสังกัดในการเดินทาง

2.2 คุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

รายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติ

1 โครงการวิจัยร่วม

1.1 ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องติดต่อนักวิจัยจีนก่อนเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการทำโครงการวิจัยร่วมกัน

1.2 ผู้สมัครขอรับทุนฝ่ายไทยยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ในขณะเดียวกันที่นักวิจัยจีนยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อ The National Natural Science Foundation of China (NSFC) Bureau of International Cooperation 83 Shuangqing Road, Haidian District, Beijing 100083 CHINA Tel : 86-10-623-26998 Fax : 86-10-623-27004 E-mail : baige@rose.nsf.gov.cn, zhangyl@rose.nsf.gov.cn

2 การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องติดต่อนักวิจัยฝ่ายจีนที่ให้การรับรองเพื่อหารือในรายละเอียดของการเยือนและขอรับหนังสือยืนยันการรับรอง

เอกสารประกอบการขอรับทุน

ในการขอรับทุนจากฝ่ายไทย ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องส่งเอกสารต่าง ๆ ถึง ฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ดังนี้

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 หนังสือนำส่งตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด

1.2 สรุปย่อโครงการวิจัย ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ (ความยาวประมาณ 1 หน้ากระดาษพิมพ์)

จำนวนอย่างละ 10 ชุด

1.3 ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1 ก/ต (ภาษาไทย) จำนวน 20 ชุด

1.4 ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1ก/ต (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 2 ชุด

1.5 หนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาระดับตั้งแต่อธิการบดี/อธิบดี หรือเทียบเท่าขึ้นไป เกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้เวลา สถานที่ และอุปกรณ์การวิจัยและอื่นๆ ที่จำเป็นแก่การดำเนินการวิจัย (หากมิได้ระบุไว้ในข้อ 8 ของ แบบ วช 1ก/ต)

1.6 หนังสือยืนยันจากนักวิจัยจีนว่าสนใจทำการวิจัยร่วมในโครงการวิจัยเรื่องนั้นๆ

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

2.1 หนังสือนำส่งตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด

2.2 แบบฟอร์มขอรับทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัย (Form of Proposal for Exchange of Scientists)

พร้อมรูปถ่าย จำนวน 3 ชุด

2.3 หนังสือยืนยันการรับรองจากนักวิจัยฝ่ายจีนที่ให้การรับรอง

การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

1. โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 สำนักงานฯ จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยไทย
- 1.2 NSFC จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยจีน

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

สำนักงานฯ และ NSFC จะพิจารณาร่วมกัน

การอนุมัติทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยฝ่ายไทย
- 1.2 NSFC พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยฝ่ายจีน
- 1.3 การทำวิจัยจะเริ่มขึ้นเมื่อสำนักงานฯ และ NSFC เห็นชอบกับโครงการวิจัยร่วมกัน

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

- 2.1 สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติค่าเดินทางระหว่างประเทศ ไป-กลับ ชั้นประหยัด (บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)) แก่นักวิจัยไทย
- 2.2 NSFC พิจารณาอนุมัติค่าใช้จ่ายระหว่างการทำวิจัยระยะสั้นในประเทศจีนแก่นักวิจัยไทย

การประเมินผลโครงการ

โครงการวิจัยร่วม สำนักงานฯจะแต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาการ เพื่อติดตามและประเมินโครงการที่ได้รับอนุมัติทุน

การแลกเปลี่ยนนักวิจัย ผู้ได้รับทุนต้องทำรายงาน ตามแบบที่สำนักงานฯกำหนด

การรับสมัคร

ผู้ประสงค์จะขอรับทุน โปรดติดต่อขอทราบรายละเอียดและยื่นใบสมัครได้ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป ที่ฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ถนนพหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร.: 0-2579-2690, 0-2940-6369, โทรสาร : 0-2561-3049 E-mail : choosri_nrct@hotmail.com และสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมพร้อมทั้งดาวน์โหลดแบบฟอร์มเอกสารประกอบการขอรับทุนได้จาก URL: <http://www.nrct.net>

ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย – เยอรมัน (NRCT – DFG)

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (The National Research Council of Thailand, NRCT) และ Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ เมื่อ พ.ศ. 2521 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้นักวิจัยไทยและนักวิจัยเยอรมันได้มีโอกาสทำการวิจัยร่วมกันตลอดจนได้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกัน อันจะนำไปสู่การยกระดับความร่วมมือระหว่างนักวิจัยทั้งสองประเทศ

ลักษณะทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 เป็นทุนวิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยไทยและเยอรมัน ซึ่งนักวิจัยไทยทำในประเทศไทย และนักวิจัยเยอรมันทำในประเทศเยอรมัน

1.2 เป็นทุนที่มีกำหนดระยะเวลาประมาณ 2 ปี และนักวิจัยไทยจะได้รับเงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในวงเงินประมาณปีละ 500,000 บาท

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

2.1 ทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัยภายใต้การดำเนินการของโครงการวิจัยร่วมซึ่งกำลังได้รับอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สำนักงานฯ และ DFG

2.3 ทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัยเพื่อหรือในการจัดทำโครงการวิจัยร่วมกันหรือเพื่อหรือเกี่ยวกับกิจกรรมการวิจัย

คุณสมบัติของผู้ขอรับทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 ไม่เป็นผู้ติดค้างการรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

1.2 คุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

2.1 ได้รับการยินยอมและอนุมัติจากต้นสังกัดในการเดินทาง

2.2 คุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

รายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติ

1 โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องติดต่อกับนักวิจัยเยอรมันก่อนเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการทำโครงการวิจัยร่วมกัน
- 1.2 ผู้สมัครขอรับทุนฝ่ายไทยยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในขณะเดียวกับที่นักวิจัยเยอรมันยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อ Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) Kennedyallee 40 D-53175 Bonn GERMANY โทรศัพท์ 49-228-885-2494 โทรสาร 49-228-885-2550 E-mail : gernot.gad@dfg.de และดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.dfg.de>

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องติดต่อนักวิจัยฝ่ายเยอรมันที่ให้การรับรองเพื่อหารือในรายละเอียดของการเยือนและขอรับหนังสือยืนยันการรับรอง

เอกสารประกอบการขอรับทุน

ในการขอรับทุนจากฝ่ายไทย ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องส่งเอกสารต่าง ๆ ถึงฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ดังนี้

1. โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 หนังสือนำส่งตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด
- 1.2 สรุปย่อโครงการวิจัย ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ (ความยาวประมาณ 1 หน้ากระดาษพิมพ์) จำนวนอย่างละ 10 ชุด
- 1.3 ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1 ก/ต (ภาษาไทย) จำนวน 20 ชุด
- 1.4 ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1ก/ต (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 2 ชุด
- 1.5 หนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาระดับตั้งแต่อธิการบดี/อธิบดี หรือเทียบเท่าขึ้นไป เกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้เวลา สถานที่ และอุปกรณ์การวิจัยและอื่นๆ ที่จำเป็นแก่การดำเนินการวิจัย (หากมิได้ระบุไว้ในข้อ 8 ของ แบบ วช 1ก/ต)
- 1.6 หนังสือยืนยันจากนักวิจัยเยอรมันว่าสนใจทำการวิจัยร่วมในโครงการวิจัยเรื่องนั้นๆ

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

- 2.1 หนังสือนำส่งตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด
- 2.2 แบบฟอร์มขอรับทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัย (Proposal for Exchange of Scientists) พร้อมรูปถ่าย จำนวน 2 ชุด
- 2.3 หนังสือยืนยันการรับรองจากนักวิจัยฝ่ายเยอรมันที่ให้การรับรอง

การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

1. โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 สำนักงานฯ จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยไทย
- 1.2 DFG จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยเยอรมัน

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

สำนักงานฯ และ DFG จะพิจารณาร่วมกัน

การอนุมัติทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยฝ่ายไทย
- 1.2 DFG พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยฝ่ายเยอรมัน
- 1.3 การทำวิจัยจะเริ่มขึ้นเมื่อสำนักงานฯ และ DFG เห็นชอบกับโครงการวิจัยร่วมกัน

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย

- 2.1 สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติค่าเดินทางระหว่างประเทศ ไป-กลับ ชั้นประหยัด (บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)) แก่นักวิจัยไทย และค่าใช้จ่ายระหว่างการทำวิจัยระยะสั้นในประเทศไทยแก่นักวิจัยฝ่ายเยอรมัน
- 2.2 DFG พิจารณาอนุมัติค่าเดินทางระหว่างประเทศ ไป-กลับ แก่นักวิจัยฝ่ายเยอรมัน และค่าใช้จ่ายระหว่างการทำวิจัยระยะสั้นในประเทศเยอรมันแก่นักวิจัยไทย

การประเมินผลโครงการ

โครงการวิจัยร่วม สำนักงานฯจะแต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาการ เพื่อติดตามและประเมินโครงการที่ได้รับอนุมัติทุน การแลกเปลี่ยนนักวิจัย ผู้ได้รับทุนต้องทำรายงาน ตามแบบที่สำนักงานฯกำหนด

การรับสมัคร

ผู้ประสงค์จะขอรับทุน โปรดติดต่อขอทราบรายละเอียดและยื่นใบสมัครได้ตั้งแต่วันที่เริ่มต้นไป ที่ฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ถนนพหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร.: 0-2579-2690, 0-2940-6369, โทรสาร : 0-2561-3049 E-mail : choosri_nrct@hotmail.com และสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมพร้อมทั้งดาวน์โหลดแบบฟอร์มเอกสารประกอบการขอรับทุนได้จาก URL:<http://www.nrct.net>

ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย – ออสเตรีย (NRCT – FWF)

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (The National Research Council of Thailand, NRCT) และ The Austrian Science Foundation (FWF) ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ เมื่อ พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้นักวิจัยไทยและนักวิจัยออสเตรีย ได้มีโอกาสทำการวิจัยร่วมกันตลอดจนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกัน อันจะนำไปสู่การยกระดับความร่วมมือระหว่างนักวิจัยทั้งสองประเทศ

ลักษณะทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 เป็นทุนวิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยไทยและออสเตรีย ซึ่งนักวิจัยไทยทำในประเทศไทย และนักวิจัยออสเตรียทำในประเทศออสเตรีย

1.2 เป็นทุนที่มีกำหนดระยะเวลาประมาณ 2 ปี และนักวิจัยไทยจะได้รับเงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในวงเงินประมาณปีละ 500,000 บาท

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย (ภายใต้โครงการวิจัยร่วม)

ทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัยภายใต้โครงการวิจัยร่วมซึ่งอยู่ระหว่างการรับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สำนักงานฯ และ FWF

คุณสมบัติของผู้ขอรับทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 ไม่เป็นผู้ติดค้างการรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

1.2 คุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย (ภายใต้โครงการวิจัยร่วม)

2.1 ได้รับการยินยอมและอนุมัติจากต้นสังกัดในการเดินทาง

2.2 คุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป และเป็นนักวิจัยภายใต้โครงการวิจัยร่วม

รายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติ

1 โครงการวิจัยร่วม

1.1 ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องติดต่อกับนักวิจัยออสเตรียก่อน เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการทำโครงการวิจัยร่วมกัน

1.2 ผู้สมัครขอรับทุนฝ่ายไทยยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในขณะที่เดียวกับที่นักวิจัยออสเตรีย ยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อ Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung (FWF) International Affairs A-1040 Wien Weyringergasse 35 AUSTRIA โทรศัพท์ + 43 1 505 6740-0 โทรสาร + 43 1 505 67 39 E-mail : office@fwf.ac.at และดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.fwf.ac.at>

2 การแลกเปลี่ยนนักวิจัย (ภายใต้โครงการวิจัยร่วม)

ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องติดต่อกับนักวิจัยฝ่ายออสเตรียที่ให้การรับรองเพื่อหารือในรายละเอียดของการเยือนและขอรับหนังสือยืนยันการรับรอง

เอกสารประกอบการขอรับทุน

ในการขอรับทุนจากฝ่ายไทย ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องส่งเอกสารต่าง ๆ ถึงฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ดังนี้

1. โครงการวิจัยร่วม

1.1 หนังสือนำส่งตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด

1.2 สรุปย่อโครงการวิจัย ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ (ความยาวประมาณ 1 หน้ากระดาษพิมพ์)

จำนวนอย่างละ 10 ชุด

1.3 ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1 ก/ต (ภาษาไทย) จำนวน 20 ชุด

1.4 ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1ก/ต (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 2 ชุด

1.5 หนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาระดับตั้งแต่อธิการบดี/อธิบดี หรือเทียบเท่าขึ้นไป เกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้เวลา สถานที่ และอุปกรณ์การวิจัยและอื่นๆ ที่จำเป็นแก่การดำเนินการวิจัย (หากมิได้ระบุไว้ในข้อ 8 ของ แบบ วช 1ก/ต)

1.6 หนังสือยืนยันจากนักวิจัยออสเตรียว่าสนใจทำการวิจัยร่วมในโครงการวิจัยเรื่องนั้นๆ

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย (ภายใต้โครงการวิจัยร่วม)

หนังสือยืนยันการรับรองจากนักวิจัยฝ่ายออสเตรียที่ให้การรับรอง

การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

1. โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 สำนักงานฯ จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยไทย
- 1.2 FWF จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยออสเตรเลีย

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย (ภายใต้โครงการวิจัยร่วม)

สำนักงานฯ และ FWF จะพิจารณาร่วมกัน

การอนุมัติทุน

1. โครงการวิจัยร่วม

- 1.1 สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยฝ่ายไทย
- 1.2 FWF พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยฝ่ายออสเตรเลีย
- 1.3 การทำวิจัยจะเริ่มขึ้นเมื่อสำนักงานฯ และ FWF เห็นชอบกับโครงการวิจัยร่วมกัน

2. การแลกเปลี่ยนนักวิจัย (ภายใต้โครงการวิจัยร่วม)

- 2.1 สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติค่าเดินทางระหว่างประเทศ ไป-กลับ ชั้นประหยัด (บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)) แก่นักวิจัยไทย และค่าใช้จ่ายระหว่างการทำวิจัยระยะสั้นในประเทศไทยแก่นักวิจัยฝ่ายออสเตรเลีย
- 2.2 FWF พิจารณาอนุมัติค่าเดินทางระหว่างประเทศ ไป-กลับ แก่นักวิจัยฝ่ายออสเตรเลีย และค่าใช้จ่ายระหว่างการทำวิจัยระยะสั้นในประเทศออสเตรเลียแก่นักวิจัยไทย

การประเมินผลโครงการ

โครงการวิจัยร่วม สำนักงานฯจะแต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาการ เพื่อติดตามและประเมินโครงการที่ได้รับอนุมัติทุน

การแลกเปลี่ยนนักวิจัย (ภายใต้โครงการวิจัยร่วม) ผู้ได้รับทุนต้องทำรายงาน ตามแบบที่สำนักงานฯ กำหนด

การรับสมัคร

ผู้ประสงค์จะขอรับทุน โปรดติดต่อขอทราบรายละเอียดและยื่นใบสมัครได้ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป ที่ฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ถนนพหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร.: 0-2579-2690, 0-2940-6369, โทรสาร : 0-2561-3049 E-mail : choosri_nrct@hotmail.com และสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมพร้อมทั้งดาวน์โหลดแบบฟอร์มเอกสารประกอบการขอรับทุนได้จาก URL: <http://www.nrct.net>

ทุนอุดหนุนการวิจัยภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างไทย – อิสราเอล (NRCT – IASH)

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (The National Research Council of Thailand ,NRCT) และ The Israel Academy of Sciences and Humanities (IASH) ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ เมื่อ พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้นักวิจัยไทยและนักวิจัยอิสราเอล ได้มีโอกาสทำการวิจัยร่วมกันตลอดจนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกัน อันจะนำไปสู่การยกระดับความร่วมมือระหว่างนักวิจัยทั้งสองประเทศ

ลักษณะทุน

1. เป็นทุนวิจัยร่วมระหว่างนักวิจัยไทยและอิสราเอลซึ่งนักวิจัยไทยทำในประเทศไทย และนักวิจัยอิสราเอลทำในประเทศอิสราเอล และอาจมีการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของทั้งสองประเทศภายใต้การดำเนินการของโครงการวิจัย
2. เป็นทุนที่มีกำหนดระยะเวลาประมาณ 2 ปี และนักวิจัยไทยจะได้รับเงินอุดหนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในวงเงินประมาณปีละ 500,000 บาท

คุณสมบัติของผู้ขอรับทุน

1. ไม่เป็นผู้ติดค้างการรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
2. คุณวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

รายละเอียดที่จะต้องปฏิบัติ

1. ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องติดต่อกับนักวิจัยอิสราเอลก่อนเพื่อปรึกษาหรือเกี่ยวกับการทำโครงการวิจัยร่วมกัน
2. ผู้สมัครขอรับทุนฝ่ายไทยยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในขณะที่ติดต่อกับนักวิจัยอิสราเอล ยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยต่อ The Israel Academy of Sciences and Humanities (IASH) Albert Einstein Square, Talbieh Jerusalem 91040, P.O.B. 4040 ISRAEL โทรศัพท์ 972-2-5676-222 โทรสาร 972-2-5666-059 <http://www.academy.ac.il>

เอกสารประกอบการขอรับทุน

ในการขอรับทุนจากฝ่ายไทย ผู้สมัครขอรับทุนจะต้องส่งเอกสารต่าง ๆ ถึงฝ่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ดังนี้

1. หนังสือนำส่งตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติกำหนด
2. สรุปย่อโครงการวิจัย ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ (ความยาวประมาณ 1 หน้า กระดาษพิมพ์) จำนวน อย่างละ 10 ชุด
3. ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1 ก/ต (ภาษาไทย) จำนวน 20 ชุด
4. ข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบ วช. 1ก/ต (ภาษาอังกฤษ) จำนวน 2 ชุด
5. หนังสืออนุญาตจากผู้บังคับบัญชาระดับตั้งแต่อธิการบดี/อธิบดี หรือเทียบเท่าขึ้นไป เกี่ยวกับการ อนุญาตให้ใช้เวลา สถานที่ และอุปกรณ์การวิจัยและอื่นๆ ที่จำเป็นแก่การดำเนิน การวิจัย (หากมิได้ระบุไว้ในข้อ 8 ของ แบบ วช 1ก/ต)
6. หนังสือยืนยันจากนักวิจัยอิสราเอลว่าสนใจทำการวิจัยร่วมในโครงการวิจัยเรื่องนั้นๆ

การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

1. สำนักงานฯ จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยไทย
2. IASH จะเป็นผู้พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและการแลกเปลี่ยนนักวิจัยของนักวิจัยอิสราเอล

การอนุมัติทุน

1. สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยไทย
2. IASH พิจารณาอนุมัติให้ทุนวิจัยแก่นักวิจัยอิสราเอล
3. การทำวิจัยจะเริ่มขึ้นเมื่อสำนักงานฯ และ IASH เห็นชอบกับโครงการวิจัยร่วมกัน

การประเมินผลโครงการ

สำนักงานฯจะแต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบทางวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาการ เพื่อ ติดตามและประเมินโครงการที่ได้รับอนุมัติทุน

การรับสมัคร

ผู้ประสงค์จะขอรับทุน โปรดติดต่อขอทราบรายละเอียดและยื่นใบสมัครได้ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป ที่ฝ่าย ความร่วมมือกับต่างประเทศ กองแปลและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ถนนพหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900 โทร.: 0-2579-2690, 0-2940-6369,โทรสาร 0-2561-3049 E-mail : choosri_nrct@hotmail.com และสามารถสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมพร้อมทั้งดาวน์โหลดแบบฟอร์มเอกสารประกอบการขอ รับทุนได้จาก URL: <http://www.nrct.net>

ภาคผนวก

นิยามเกี่ยวกับการวิจัย

1. การวิจัย หมายถึง การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือทดลองอย่างมีระบบ โดยอาศัยอุปกรณ์หรือวิธีการเพื่อให้พบข้อเท็จจริง หรือหลักการไปใช้ในการตั้งกฎ ทฤษฎี หรือแนวทางในการปฏิบัติ
2. ลักษณะของงานที่ถือว่าเป็นการวิจัย ควรจะประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 การคัดเลือกหัวข้อในการวิจัย (Selection of Problem Area)
- 2.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล (Method of Gathering Data)
- 2.3 การวิเคราะห์และการตีความข้อมูล (Analysis and Interpretation of the Data)
- 2.4 การเสนอผลการวิจัยและข้อสรุป (Conclusions and Final Report)

กิจกรรม หรือลักษณะงานที่เป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของการวิจัย เช่น การสำรวจเพื่อรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การทำรายงานหรือเผยแพร่ผลงานวิจัย หรือกิจกรรมสนับสนุนการวิจัย เช่น การฝึกอบรมนักวิจัย การให้เงินอุดหนุนการวิจัย ฯลฯ เหล่านี้นับเป็นการวิจัยตามนิยามข้างต้น และสามารถแบ่งการวิจัยตามกลุ่มสาขาวิชาการใหญ่ ๆ ได้เป็น 2 ด้าน คือ

การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ หมายถึง การสำรวจ วิเคราะห์ ทดลองอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอนด้วยอุปกรณ์หรือวิธีพิเศษ เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งมีชีวิต ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ตลอดจนสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยความรู้ หรือประสบการณ์ เพื่อเสนอความรู้ใหม่ เพื่อสุขภาพอนามัย ความผาสุกและความเจริญก้าวหน้าของมนุษยชาติ

การวิจัยทางสังคมศาสตร์ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความจริงด้วยระบบและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เกี่ยวกับ พฤติกรรม ปรากฏการณ์ หรือปฏิกิริยา ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์และสังคม เพื่อให้ทราบถึงความรู้และความจริงที่จะนำมาแก้ไขปัญหาของสังคม หรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่

3. มิติหลักและองค์ประกอบการวิจัย (Core and Functional Dimension)

3.1 ทิศทางการวิจัย (Research Direction) หมายถึง ลักษณะหรือแนวทางการทำวิจัยที่มุ่งไปสู่สิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต หากดำเนินการไปตามแนวทางนี้ การคาดหวังยังไม่เป็นรูปธรรมที่เป็นตัวเลขที่กำหนดไว้ แต่ก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นโดยลำดับ ทั้งนี้ ทิศทางการวิจัยเปรียบเสมือนนโยบายวิจัย (Research Policy)

ทิศทางการวิจัยถูกกำหนดอยู่ใน 4 ทิศทาง ดังนี้

- 3.1.1 ทิศทางการวิจัยที่นำประเทศไปสู่การพึ่งตนเอง
- 3.1.2 ทิศทางการวิจัยที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 3.1.3 ทิศทางการวิจัยที่นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีพอ สังคมเข้มแข็ง สิ่งแวดล้อมดี
- 3.1.4 ทิศทางการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของประเทศ

3.2 แผนวิจัย (Research Plan) หมายถึง โครงร่างข้อกำหนดที่ระบุเรื่องหรือลักษณะการดำเนินการในการทำวิจัยให้เบี่ยงไปในทางสอดคล้องกับทิศทางการวิจัยหรือนโยบายวิจัยที่กำหนดไว้

3.3 แผนงานวิจัย (Research Program) หมายถึง แผนซึ่งถูกกำหนดขึ้นเพื่อดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยโครงการวิจัย (Research Project) หลาย ๆ โครงการ หรืออาจเรียกว่า ชุดโครงการวิจัย โดยมีความสัมพันธ์หรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีลักษณะบูรณาการ (Integration) ทำให้เกิดองค์รวม (Holistic Ideology) เป็นการวิจัยที่เป็นสหสาขาวิชาการ (Multi-disciplines) และครบวงจร (Complete Set) โดยมีเป้าหมายที่นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน

3.4 แผนงานวิจัยย่อย (Research Sub-program) หมายถึง หัวข้อการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัย ซึ่งกำหนดลักษณะการทำงานวิจัยของโครงการวิจัย

3.5 โครงการวิจัย (Research Task) หมายถึง แผนและการแสดงหัวข้อรายละเอียดในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ หรือทดลองอย่างมีระบบที่แน่นอน ซึ่งหน่วยงานหนึ่ง ๆ หรือหลายหน่วยงานจะร่วมกันดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

3.6 โครงการวิจัยย่อย (Research Sub-Project) หมายถึง หัวข้อการวิจัยภายใต้โครงการวิจัย ซึ่งระบุถึงการวิจัยที่ดำเนินการ

3.7 งานวิจัยย่อย (Research Task) หมายถึง เป็นขั้นสุดท้ายของแต่ละโครงการวิจัย (Research Project)

3.8 กิจกรรมวิจัย (Research Activity) หมายถึง การแสดงหัวข้อเรื่องวิจัยที่จะต้องปฏิบัติในงานวิจัยย่อย โครงการวิจัย และแผนงานวิจัย โดยให้สอดคล้องและเป็นลำดับกับแผนการดำเนินงาน (Work Plan) ที่กำหนดไว้

4. ประเภทของการวิจัย

4.1 การวิจัยพื้นฐาน (Basic Research หรือ Pure Research หรือ Theoretical Research) เป็นการศึกษา ค้นคว้าในทางทฤษฎี หรือในห้องทดลองเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับสมมติฐานของปรากฏการณ์และความจริงที่สามารถสังเกตได้ หรือเป็นการวิเคราะห์หาคุณสมบัติโครงสร้างหรือความสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อตั้งและทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis) ทฤษฎี (Theories) และกฎต่าง ๆ (Laws) โดยมีได้มุ่งหวังที่จะใช้ประโยชน์โดยเฉพาะ

4.2 การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ และมีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการนำเอาความรู้และวิธีการต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัยขั้นพื้นฐานมาประยุกต์ใช้อีกต่อหนึ่ง หรือหาวิธีใหม่ ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้ระบุไว้แน่ชัดล่วงหน้า

4.3 การพัฒนาทดลอง (Experimental Development) เป็นงานที่ทำอย่างเป็นระบบ โดยใช้ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยและประสบการณ์ที่มีอยู่ เพื่อสร้างวัสดุ ผลิตภัณฑ์และเครื่องมือใหม่ เพื่อการติดตั้งกระบวนการระบบและบริการใหม่ หรือเพื่อการปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นให้ดีขึ้น

5. สาขาวิชาการ หมายถึง สาขาวิชาการ และกลุ่มวิชาของสภาวิจัยแห่งชาติ ประกอบด้วย

5.1 สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา คณิตศาสตร์ และสถิติ ฟิสิกส์ ดาราศาสตร์ วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโลกและอวกาศ ธรณีวิทยา อุทกวิทยา สมุทรศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา ฟิสิกส์ของสิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.2 สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์การแพทย์ แพทย์ศาสตร์ สาธารณสุข เทคนิคการแพทย์ พยาบาลศาสตร์ ทันตแพทย์ศาสตร์ และสังคมศาสตร์การแพทย์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.3 สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช ประกอบด้วยกลุ่มวิชา อนินทรีย์เคมี อินทรีย์เคมี ชีวเคมี เคมีอุตสาหกรรม อาหารเคมี เคมีโพลีเมอร์ เคมีวิเคราะห์ ปิโตรเลียม เคมีสิ่งแวดล้อม เคมีเทคนิค นิวเคลียร์เคมี เคมีเชิงฟิสิกส์ เคมีชีวภาพ เภสัชเคมีและเภสัชวิเคราะห์ เภสัชอุตสาหกรรม เภสัชกรรม เภสัชวิทยาและพิษวิทยา เครื่องสำอาง เภสัชเวช เภสัชชีวภาพ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.4 สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ทรัพยากรพืช การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทรัพยากรสัตว์ ทรัพยากรประมง ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมเกษตร ระบบเกษตร ทรัพยากรดิน ธุรกิจการเกษตร วิศวกรรมและเครื่องจักรกลการเกษตร สิ่งแวดล้อมทางการเกษตร วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.5 สาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย ประกอบด้วยกลุ่มวิชา วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี พื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ วิศวกรรมอุตสาหกรรมวิจัย และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.6 สาขาปรัชญา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี วรรณคดี ศิลปกรรม ภาษา สถาปัตยกรรม ศาสนา และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.7 สาขานิติศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา กฎหมายมหาชน กฎหมายเอกชน กฎหมายอาญา กฎหมายเศรษฐกิจ กฎหมายธุรกิจ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายวิธีพิจารณาความ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.8 สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบายศาสตร์ อุดมการณ์ทางการเมือง สถาบันทางการเมือง ชีวิตทางการเมือง สังคมวิทยาทางการเมือง

ระบบการเมือง ทฤษฎีการเมือง รัฐประศาสนศาสตร์ มติสภารณะ ยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคง และเศรษฐศาสตร์ การเมือง และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.9 สาขาเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.10 สาขาสังคมวิทยา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา สังคมวิทยา ประชากรศาสตร์ มานุษยวิทยา จิตวิทยาสังคม ปัญหาสังคม และสังคมศาสตร์ อาชญาวิทยา กระบวนการยุติธรรม มนุษย์วิเวศวิทยาและนิเวศวิทยาสังคม พัฒนาสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิศาสตร์สังคม การศึกษาความเสมอภาคระหว่างเพศ คติชนวิทยา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.11 สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์ ประกอบด้วยกลุ่มวิชา วิทยาการคอมพิวเตอร์ โทรคมนาคม การสื่อสารด้วยความเทียม การสื่อสารเครือข่าย การสำรวจและรับรู้จากระยะไกล ระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ นิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ เทคนิคพิพิธภัณฑน์และภัณฑาคาร และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.12 สาขาการศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มวิชา พื้นฐานการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวัดและประเมินผล การศึกษา เทคโนโลยีการศึกษา บริหารการศึกษา จิตวิทยาและการแนะแนว การศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาพิเศษ พลศึกษา และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง

ภาพรวมงบประมาณการวิจัยที่เสนอขอในแต่ละปี ตลอดการวิจัย

รายการ	งบประมาณที่เสนอขอ (บาท)					
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ n	รวม
แผนงานวิจัย แผนงานวิจัยย่อยที่ 1 .... n (ถ้ามี) โครงการวิจัยที่ 1 ..... n โครงการวิจัยย่อยที่ 1 ..... n (ถ้ามี)						
รวม						

ตัวอย่าง

รายละเอียดงบประมาณการวิจัย จำแนกตามหมวดเงินประเภทต่าง ๆ ที่เสนอขอในแต่ละปี ตลอดการวิจัย

รายการ	งบประมาณ (บาท)					รวม
	ปีที่ 1 พ.ศ. ...	ปีที่ 2 พ.ศ. ...	ปีที่ 3 พ.ศ. ...	ปีที่ 4 พ.ศ. ...	ปีที่ n พ.ศ. ...	
ก. หมวดค่าจ้างชั่วคราว แผนงานวิจัย แผนงานวิจัยย่อยที่ 1 ... n (ถ้ามี) โครงการวิจัยที่ 1 .....n โครงการวิจัยย่อยที่ 1....n (ถ้ามี) รวม						
ข. หมวดค่าใช้สอย แผนงานวิจัย แผนงานวิจัยย่อยที่ 1 ... n (ถ้ามี) โครงการวิจัยที่ 1 .....n โครงการวิจัยย่อยที่ 1....n (ถ้ามี) รวม						
ค. หมวดค่าตอบแทน แผนงานวิจัย แผนงานวิจัยย่อยที่ 1 ... n (ถ้ามี) โครงการวิจัยที่ 1 .....n โครงการวิจัยย่อยที่ 1....n (ถ้ามี) รวม						
ง. หมวดค่าวัสดุ แผนงานวิจัย แผนงานวิจัยย่อยที่ 1 ... n (ถ้ามี) โครงการวิจัยที่ 1 .....n โครงการวิจัยย่อยที่ 1....n (ถ้ามี) รวม						

รายการ	งบประมาณ (บาท)					
	ปีที่ 1 พ.ศ. ...	ปีที่ 2 พ.ศ. ...	ปีที่ 3 พ.ศ. ...	ปีที่ 4 พ.ศ. ...	ปีที่ n พ.ศ. ...	รวม
จ. หมวดค่าครุภัณฑ์ แผนงานวิจัย แผนงานวิจัยย่อยที่ 1.....n (ถ้ามี) โครงการวิจัยที่ 1.....n .....โครงการวิจัยย่อยที่ 1.....n (ถ้ามี) รวม						
รวมงบประมาณที่เสนอขอ						

ตัวอย่าง

รายละเอียดงบประมาณการวิจัย จำแนกตามหมวดเงินประเภทต่าง ๆ (ปีงบประมาณที่เสนอขอ)

รายการ	จำนวนเงิน
ก.หมวดค่าจ้างชั่วคราว	
ค่าจ้างคนงาน/ลูกจ้างชั่วคราว.....คน (อัตราเงิน เดือน.....บาท/คน)	.....
ฯลฯ	
รวม	.....
ข.หมวดค่าใช้สอย	
ค่าเบี้ยเลี้ยง.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....
ค่าที่พัก.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....
ค่าพาหนะ.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....
ค่าจ้างเหมา.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....
ฯลฯ	
รวม	.....
ค.หมวดค่าตอบแทน	
ค่าอาหารทำการนอกเวลา.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....
ฯลฯ	
รวม	.....
ง. หมวดค่าวัสดุ	
ค่าสารและอุปกรณ์เคมี	.....
ค่าวัสดุการเกษตร	.....
ค่าวัสดุสำนักงาน	.....
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	.....
ฯลฯ	.....
รวม	.....

รายการ	จำนวนเงิน
จ. หมวดค่าครุภัณฑ์	
ค่าเครื่อง.....	.....
ฯลฯ	
รวม	.....
รวมงบประมาณที่เสนอขอ	.....

ตัวอย่าง

รายละเอียดงบประมาณการวิจัย จำแนกตามหมวดเงินประเภทต่าง ๆ (กรณีเป็นข้อเสนอการวิจัยต่อเนื่อง)

รายการ	จำนวนเงิน		
	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4
	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ. ....
ก.หมวดค่าจ้างชั่วคราว			
ค่าจ้างคนงาน.....คน (อัตราเงิน เดือน.....บาท/คน)	.....	.....	.....
ฯลฯ			
รวม	.....	.....	.....
ข.หมวดค่าใช้สอย			
ค่าเบี้ยเลี้ยง.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....	.....	.....
ค่าที่พัก.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....	.....	.....
ค่าพาหนะ.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....	.....	.....
ค่าจ้างเหมา.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....	.....	.....
ค่าจ้างเหมาอื่นๆ (ระบุ).....	.....	.....	.....
ฯลฯ			
รวม	.....	.....	.....
ค.หมวดค่าตอบแทน			
ค่าอาหารทำการนอกเวลา.....คน (อัตราวัน/คน.....บาท)	.....	.....	.....
ฯลฯ			
รวม	.....	.....	.....
ง.หมวดค่าวัสดุ			
ค่าสารและอุปกรณ์เคมี	.....	.....	.....
ค่าวัสดุการเกษตร	.....	.....	.....
ค่าวัสดุสำนักงาน	.....	.....	.....
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	.....	.....	.....
ฯลฯ			
รวม	.....	.....	.....
จ. หมวดค่าครุภัณฑ์			
ค่าเครื่อง.....	.....	.....	.....
ฯลฯ			
รวม	.....	.....	.....
รวมงบประมาณที่เสนอขอ	.....	.....	.....

จรรยาบรรณนักวิจัย

ความเป็นมา

ปัจจุบันนี้ผลการวิจัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างยิ่ง หากงานวิจัยที่ปรากฏสู่สาธารณชน มีความเที่ยงตรง นำเสนอสิ่งที่เป็นความจริงสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ก็จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตรงจุด และมีประสิทธิภาพ การที่จะให้ได้มาซึ่งงานวิจัยที่ดีมีคุณภาพ จำเป็นต้องมีส่วนประกอบสำคัญหลายประการ นอกจากการดำเนินตามระเบียบวิธีการวิจัยอย่างมีคุณภาพแล้ว คุณธรรมหรือจรรยาบรรณของนักวิจัยเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่ง

คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยาตระหนักถึงความสำคัญของจรรยาบรรณนักวิจัยดังกล่าว จึงได้ริเริ่มดำเนินการยกร่างจรรยาบรรณนักวิจัยเพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศเพื่อให้นักวิจัย นักวิชาการในสาขาวิชาการต่างๆ สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยผ่านกระบวนการขอรับความคิดเห็นจากนักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ และได้ปรับปรุงให้เหมาะสมรัดกุมชัดเจน จนกระทั่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ ประกาศให้เป็นหลักเกณฑ์ควรประพฤติของนักวิจัยทั่วไป

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของนักวิจัยทั่วไป โดยมีลักษณะเป็นข้อพึงสังวรณมากกว่าจะเป็นข้อบังคับ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างจรรยาบรรณในหมู่นักวิจัยต่อไป

นิยาม

นักวิจัย หมายถึง ผู้ที่ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อตอบประเด็นที่สงสัย โดยมีระเบียบวิธีอันเป็นที่ยอมรับในแต่ละศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมทั้งแนวคิด มโนทัศน์ และวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

จรรยาบรรณ หมายถึง หลักความประพฤติอันเหมาะสมแสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบอาชีพ ที่กลุ่มบุคคลแต่ละสาขาวิชาชีพประมวลขึ้นไว้เป็นหลัก เพื่อให้สมาชิกในสาขาวิชาชีพนั้นๆ ยึดถือปฏิบัติเพื่อรักษาชื่อเสียงและส่งเสริมเกียรติคุณของสาขาวิชาชีพของตน

จรรยาบรรณนักวิจัย หมายถึง หลักเกณฑ์ควรประพฤติของนักวิจัยทั่วไป เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมและหลักวิชาการที่เหมาะสม ตลอดจนประกันมาตรฐานของการศึกษาค้นคว้าให้เป็นไปอย่างสมศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิของนักวิจัย

จรรยาบรรณนักวิจัย: แนวทางปฏิบัติ

ข้อ 1 นักวิจัยต้องซื่อสัตย์และมีคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการ

นักวิจัยต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น ต้องให้เกียรติและอ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในงานวิจัย ต้องซื่อตรงต่อการแสวงหาทุนวิจัย และมีความเป็นธรรมเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

แนวทางปฏิบัติ

1.1 นักวิจัยต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

- นักวิจัยต้องมีความซื่อสัตย์ในทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเลือกเรื่องที่จะทำวิจัย การเลือกผู้เข้าร่วมทำวิจัย การดำเนินการวิจัย ตลอดจนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
- นักวิจัยต้องให้เกียรติผู้อื่น โดยการอ้างถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลและความคิดเห็นที่นำมาใช้ในงานวิจัย

1.2 นักวิจัยต้องซื่อตรงต่อการแสวงหาทุนวิจัย

- นักวิจัยต้องเสนอข้อมูลและแนวคิดอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมาในการเสนอโครงการวิจัย เพื่อขอรับทุน
- นักวิจัยต้องเสนอโครงการวิจัยด้วยความซื่อสัตย์โดยไม่ขอทุนซ้ำซ้อน

1.3 นักวิจัยต้องมีความเป็นธรรมเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

- นักวิจัยต้องจัดสรรสัดส่วนของผลงานวิจัยแก่ผู้ร่วมวิจัยอย่างยุติธรรม
- นักวิจัยต้องเสนอผลงานอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่นำผลงานของผู้อื่นมาอ้างว่าเป็นของตน

ข้อ 2 นักวิจัยต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำวิจัย ตามข้อตกลงที่ทำไว้กับหน่วยงานที่สนับสนุน การวิจัยและต่อหน่วยงานที่ต้นสังกัด

นักวิจัยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อตกลงการวิจัยที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายยอมรับร่วมกัน อุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดีที่สุดและเป็นไปตามกำหนดเวลา มีความรับผิดชอบไม่ละทิ้งงานระหว่างดำเนินการ

แนวทางปฏิบัติ

2.1 นักวิจัยต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำวิจัย

- นักวิจัยต้องศึกษาเงื่อนไข และกฎเกณฑ์ของเจ้าของทุนอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อป้องกันความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง
- นักวิจัยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ระเบียบและกฎเกณฑ์ ตามข้อตกลงอย่างครบถ้วน

2.2 นักวิจัยต้องอุทิศเวลาทำงานวิจัย

- นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบ ไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุผลอันควร และส่งงานตามกำหนดเวลา ไม่ทำผิดสัญญาข้อตกลงจนก่อให้เกิดความเสียหาย
- นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบในการจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้ผลอันเกิดจากการวิจัยได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ข้อ 3 นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัย

นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัยอย่างเพียงพอและมีความรู้ความชำนาญหรือมีประสบการณ์เกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่ทำวิจัย เพื่อนำไปสู่งานวิจัยที่มีคุณภาพ และเพื่อป้องกันปัญหาการวิเคราะห้ การตีความ หรือการสรุปที่ผิดพลาด อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่องานวิจัย

แนวทางปฏิบัติ

3.1 นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ ความชำนาญหรือประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัยอย่างเพียงพอ เพื่อนำไปสู่งานวิจัยที่มีคุณภาพ

3.2 นักวิจัยต้องรักษามาตรฐานและคุณภาพของงานวิจัยสาขาวิชาการนั้นๆ เพื่อป้องกันความเสียหาย ต่อวงการวิชาการ

ข้อ 4 นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต

นักวิจัยต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และเที่ยงตรงในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคน สัตว์ พืช ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกและปณิธานที่จะอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

แนวทางปฏิบัติ

4.1 การใช้คนหรือสัตว์เป็นตัวอย่างทดลอง ต้องทำในกรณีที่ไม่มีทางเลือกอย่างอื่นเท่านั้น

4.2 นักวิจัยต้องดำเนินการวิจัยโดยมีจิตสำนึกที่จะไม่ก่อความเสียหายต่อคน สัตว์ พืช ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

4.3 นักวิจัยต้องมีความรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดแก่ตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและสังคม

ข้อ 5 นักวิจัยต้องเคารพศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย

นักวิจัยต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลย และขาดความเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อมนุษย์ ต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะอธิบายจุดมุ่งหมายของการวิจัยแก่บุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยไม่หลอกลวงหรือบีบบังคับ และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

แนวทางปฏิบัติ

- 5.1 นักวิจัยต้องมีความเคารพในสิทธิของมนุษย์ที่ใช้ในการทดลองโดยต้องได้รับความยินยอมก่อนทำการวิจัย
- 5.2 นักวิจัยต้องปฏิบัติต่อมนุษย์และสัตว์ที่ใช้ในการทดลองด้วยความเมตตา ไม่คำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ทางวิชาการจนเกิดความเสียหายที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง
- 5.3 นักวิจัยต้องดูแลปกป้องสิทธิประโยชน์ และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

ข้อ 6 นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิด โดยปราศจากอคติในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย

นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิด ต้องตระหนักว่าอคติส่วนตัวหรือความลำเอียงทางวิชาการอาจส่งผลให้มีการบิดเบือนข้อมูลและข้อค้นพบทางวิชาการ อันเป็นเหตุให้เกิดผลเสียหายต่องานวิจัย

แนวทางปฏิบัติ

- 6.1 นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิด ไม่ทำงานวิจัยด้วยความเกรงใจ
- 6.2 นักวิจัยต้องปฏิบัติงานวิจัยโดยใช้หลักวิชาการเป็นเกณฑ์และไม่มีอคติมาเกี่ยวข้อง
- 6.3 นักวิจัยต้องเสนอผลงานวิจัยตามความเป็นจริง ไม่จงใจเบี่ยงเบนผลการวิจัย โดยหวังผลประโยชน์ส่วนตน หรือต้องการสร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น

ข้อ 7 นักวิจัยพึงนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ

นักวิจัยพึงเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และสังคม ไม่ขยายผลข้อค้นพบจนเกินความเป็นจริง และไม่ใช้ผลงานวิจัยในทางมิชอบ

แนวทางปฏิบัติ

- 7.1 นักวิจัยพึงมีความรับผิดชอบและรอบคอบในการเผยแพร่ผลงานวิจัย
- 7.2 นักวิจัยพึงเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยคำนึงถึงประโยชน์ทางวิชาการและสังคม ไม่เผยแพร่ผลงานเกินความเป็นจริงโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง
- 7.3 นักวิจัยพึงเสนอผลงานวิจัยตามความเป็นจริง ไม่ขยายผลข้อค้นพบโดยปราศจากการตรวจสอบยืนยันในทางวิชาการ

ข้อ 8 นักวิจัยพึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น

นักวิจัยพึงมีใจกว้าง พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลและขั้นตอนการวิจัย ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลทางวิชาการของผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยของตนให้ถูกต้อง

แนวทางปฏิบัติ

8.1 นักวิจัยพึงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ยินดีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างความเข้าใจในงานวิจัยกับเพื่อนร่วมงานและนักวิชาการอื่นๆ

8.2 นักวิจัยพึงยอมรับฟัง แก้ไขการทำวิจัยและการเสนอผลงานวิจัยตามข้อแนะนำที่ดี เพื่อสร้างความรู้ที่ถูกต้องและสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้

ข้อ 9 นักวิจัยพึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ

นักวิจัยมีจิตสำนึกที่จะอุทิศกำลังสติปัญญาในการทำวิจัย เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อความเจริญและประโยชน์สุขของสังคมและมวลมนุษยชาติ

แนวทางปฏิบัติ

9.1 นักวิจัยพึงไตร่ตรองหาหัวข้อการวิจัยด้วยความรอบคอบและทำการวิจัยด้วยจิตสำนึกที่จะอุทิศกำลังปัญญาของตนเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อความเจริญของสถาบันและประโยชน์สุขต่อสังคม

9.2 นักวิจัยพึงรับผิดชอบต่อในการสร้างสรรค์ผลงานวิชาการเพื่อความเจริญของสังคม ไม่ทำการวิจัยที่ขัดกับกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

9.3 นักวิจัยพึงพัฒนาบทบาทของตนให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้นและอุทิศเวลา ใจ กระทำส่งเสริมพัฒนาความรู้ จิตใจ พฤติกรรมของนักวิจัยรุ่นใหม่ให้มีส่วนสร้างสรรค์ความรู้แก่สังคมสืบไป
